

BERXWEDAN

HER TİŞT Jİ BO ENİYA RİZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Sayı 45 / 31 Aralık 1987 / 2.50 DM

PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN:

PARTİ YAŞAMINDA ŞEHİTLERİN ANISINA BAĞLILIĞI SÜREKLİ KILALIM

Parti tarihiz bir anlamda şahdet tarihidir. Parti değerlerimizin temelinde en aziz ve en kutsal değerler olarak şehitlerimiz kendileri yatmaktadır. Devrim şehitlerinin mücadelemizde ifade ettikleri yer ne kadar doğru kavramır ve gereklerine ne kadar bağlı yaşansa, kendi özümüze bağlı kalmamız da o kadar gerçekleşmiş olur. Aynı şekilde şehitlerin anısına bağlılıkta ne kadar kusur edilirse, kişinin soy-

suzlaşması ve giderek haretin doğru devrimci çizgisinden sapması da o ölçüde kolay gerçekleşir.

Bir devrimci hareket ve onun mensupları şehitlerin anısına ne kadar bağlı kalırlarsa, Onları her an ve her zeminde sürekli yaşarlar. Onlara toz kordurtmazlar. Onları soyut kriterimizde değil, güncel devrimci görevlerinde ve zaferi yakınılaştırın başarılarında yaşıtlarlar. Bütün yaşamları-

nin dorugu onları yerleştirirler. Böyle davranan bir haret şehitlere layiktir, o sürekli değerlerle büyür.

Hala bütün gücümüzü seferber ederek şehitlerimizin anmasını ölçüp tartmaya ve bütün Parti yaşamımızın esası haline getirmeye, halkımızı şehitler yolunda ayağa kaldırılmaya ve yürütmeye çalışmanın büyük anlamını ortaya koymak ve bunun yaşatılmasına önceliği verirken, bunun ali-

şageldiği üzere hiç de anılmaz altında ezilmemeç için değil, gerçekte yoldaşa bir görevin mutlaka yerine getirilmesi gereğine duyduğumuz inancın dolayısı yapıyoruz. Gerçekte bu yalnızca soyut bir inanç da değil, bizi biz yapan değerlere bir düşüncenin, bir inanç ve bir umudun bileskesi olarak bakmak ve практиke onurlu ve başı dik yürümemizi sağlayan değerler olarak görmek

Devamı 12. sayfada

KAR ALTINDA GÖĞÜS GÖĞÜSE ÇATIŞMA: 30'UN ÜZERİNDE DÜŞMAN GÜCÜ ÖLDÜRÜLDÜ

Şırnak'ın Karaboyun köyü yakınlarında meydana gelen çatışmada, sömürgeci ordu kuvvetlerinden biri binbaşı, biri astsubay olmak üzere içerisinde özel tim ve özel kolordu elemanlarının da bulunduğu 30'un üzerinde düşman askeri öldürüldü, bir o kadarı da ağır yaralandı.

Yaklaşık 16 saat süren çatışmada düşman gücü tam bir hezimete uğradı. Yoğun kar yağışı ve sis altında devam eden çatışmaya düşmanın takviye birlik göndermesine de engel olundu. Helikopterlerin indirme yapması yoğun ateş altında engellendi. Çatışmada ağır kayıp veren sömürgeciler tam bir bozgun halinde savaş ephesini terkettiler.

YAZISI 2. SAYFADA

● PKK'nın 10. Zafer Yılı Barliyas'ta (Lübnan) Kutlandı. Lübnan-Kurdistan Yurtsever İşçiler Birliğinin Düzenlediği Geceye 1000'nin Üzerinde Kitle Katıldı

YAZISI 3. SAYFADA

Fransız Hükümetinin Irkçı Uygulamalarına Protestolar Sürüyor

● 19 Aralık'ta 30 Civarında ERNK'li Yurtsever Rems'de Fransız 3. Kanal Televizyon Binasını İşgal Ettiler

● Gabon'a Sürülén Yurtseverlerin Açıklı Grevi Sürüyor

YAZISI 3. SAYFADA

ABD Dışişleri Bakanlığının "Kürtlerin Etnik Azınlık Hakları Verilmelidir" Açıklaması ve Ardındaki Nedenler

Sözkonusu rapor ya da dışişleri bakanlığının Kongre'ye açıklamaları, Amerika'nın Sesi Radyosu ve Türk basını tarafından读 and işlenmiştir. Sözkonusu radyo ve gazeteler, Amerikan hükümetinin şimdide kadar bu düzeyde ilk defa Kürtlerden ve azınlık haklarından bahsettiğini açıkladılar.

Dışişleri Bakanlığının açıklamalarında, Türk hükümetine Kürtlerle ilgili olarak Helsinki İnsan Hakları* kararlarına uygunluk için çağrı yapıyor.

Kongre'nin sorularına cevaben yapılan açıklamada özel şunlar belirtildi:

"Cumhuriyetin kuruluşundan bu yana Türk hükümetleri, Türk olmayan, etnik temelden gelen kişilerin Türk

toplumu ve kültürünün ana doğrultusunda asımla edilmeleri yönünde bir politika izlenmiştir. Kurtçe kitap, gazete ve diğer neşriyatların yayınlanması yasaktır. Aynı şekilde, Kurtçının resmi amaçlarla, örneğin mahkemelerde ve okullarda kullanımı yasaktır."

Açıklamada Kürtistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi terörizme suçlanarak, Türkiye'nin toprak bütünlüğüne de saygı gösterildiği unutulmuyor.

Açıklamada Türk hükümeti, Lozan'da** azınlıklarla ilgili maddeleri sadece Rum ve Ermenilerin sınırlığı ve Kürtlere uyguladığı için eleştirilmektedir.

Devamı 6. sayfada

TÜRK SOLCULUĞUNUN ÇIKMAZININ TARİHSEL KÖKLERİ

Türkiye'de örneği dünyada az görülen bir solculuk sergilendirmektedir. Sosyalizm ve ırkçılık adına hareket ettiğini söyleyen, pratikte burjuva demokratlığına bitti varayan bir solculuk. Buna egemen burjuvanın ya da düzenin izdüşümü, burjuva devlet solculuğu demek en doğrusu.

Güçü ne olursa olsun, TKP Türk solculuğunu koşullandırılmıştır. TKP'yi de koşullandıran, ideolojik-politik olarak resmi devlet ideolojisi, yani Kemalizm olmuştur.

TKP'nin önderleri, sömürgeci-faşist Türk burjuvasının saflarına getirtiler. Dünyada başka örnekleri de var, 1910'larda Kautsky'nin öncülük ettiği Avrupa'nın çoğu sosyal-demokrat önderlerinin emperyalist burjuvanın safına geçmesi gibi. 1945'ten sonra ABD-KP'si, 1950'lerde Misir KP'si burjuvalarına iltihak etti. Nümayri rejimi karşısında Sudan KP'si benzer şartıyla geçirdi. 1980'lerde Tudeh önderleri İran'da egemen sınıfın saflarına geçtiler.

Devamı 11. sayfada

Dersim'de Göç...

YAZISI 5. SAYFADA

*

ABD Emperyalizmi ve Kurdistan Politikası

YAZISI 6. SAYFADA

*

Kurdistan'da Göçler, Neden ve Sonuçları - VI

YAZISI 8. SAYFADA

*

Kurdistan Kadını ve Cezaevi

YAZISI 9. SAYFADA

*

Birlik Çalışmaları Kitle Çalışmasıdır

YAZISI 10. SAYFADA

*

Hunerkom: "Biz Halkımızın Bağımsızlığını Temel Aldık"

YAZISI 15. SAYFADA

*

İşgal Altındaki Topraklarda Filistin Halkı Ayaklandı —Filistin Sorununun Kısa Tarihçesi

YAZISI 16. SAYFADA

KAR ALTINDA GÖĞÜS GÖĞÜSE ÇATIŞMA: 30'UN ÜZERİNDE DÜŞMAN GÜCÜ ÖLDÜRÜLDÜ

Ulusal kurtuluş savaşımızın 1987 yılı içerisinde kazandığı dev attılım, yeni güçlü direnişlerle zirveye ulaştı. Kürdistan'ın bütün alanlarında olduğu gibi, Şırnak ve çevresinde de ulusal kurtuluş eylemlimiz büyük bir attılım gösterdi. Şırnak alanında düşmanın yoğun bir savaş içerisinde bulunan ARGK gerilla bireyleri, bir dizi eylem ile bu alanı önemli bir mevzi haline getirdiler.

Şırnak, yurtseverliğin köklü olduğu bir alan. Bu alanın ulusal kurtuluş mücadelesinin önemli bir mevzi haline gelmesini engellemek için Türk sömürgeciler köy koruculuğu, köy yakma, sığınak biçimindeki uygulamalarla sürdürdüler. Birinci özel savası, en fazla bu alanda uyguladılar. Kömür yağı, bakımdan zengin olan Şırnak, sömürgeciler için büyük bir önem taşımaktadır. Aynı şekilde stratejik-coğrafyalı konumu ve köklü yurtsever gelenegi bakımından da ulusal kurtuluş savasımız açısından da büyük önemi olan bir alandır.

15 Ağustos Atılımından etkili ve bütün güçleri ile ulusal kurtuluş mücadelesine destek oldular. Şırnak alanında silahlı direniş güçleri saflarına çok sayıda genç katıldı. Bu gelişmeleri durdurmak için sömürgeciler, Alihan Tatar adlı hain-uşak eliyle köy koruculuğunu örgütleyip, geliştirmeye çalıştı. Bu hain çeteler eliyle Şırnak köylülüğü üzerinde baskı kurup ulusal kurtuluş saflarına aksılarını sürdürmek istediler.

Ağit yoldaş komutasındaki Mustafa YÖNDEM, Müslüm ÇETİN yoldaşları da içerisinde yer aldığı 21 Mart Silahlı Propaganda Takımı, 1985-86 yılında yaygın eylemlerle, bu alanda örülmek istenen ihanetçiliği geriletip, ezdiler. Alihan Tatar ve çetelerine karşı geliştirilen yoğun eylemlilik sonucu, ceteçilik açır, bir darbe alırken, Şırnak köylülüğünün ulusal kurtuluş saflarına katılımı da büyük bir artış gösterdi.

1987 yılı eylemliliği, en büyük atılımlardan birini Şırnak alanında gerçekleştirdi. Kış, bahar, yaz ve güz aylarında sömürgeci ordu bireylerine,

milis-çetelere ve özel tim bireylerine karşı geliştirilen yoğun eylemler sonucu, sömürgeci düşmanı önemli bir şekilde darbelendi. Bunun karşısında ulusal kurtuluş savasımız ise büyük bir attılım göstererek, kitle destegini güçlendirdi, savasaçı sayısını ise üç katına çıkardı.

Şırnak alanında meydana gelen bu gelişmeler karşısında faşist düşman, daha çok bu alana yönelmeye başladı. Kişi mevsiminin çok sert bir şekilde gelişti. Türk sömürgecilerini, modern teknik silahlarına dayanarak, daha çabuk

sonuca gidecekleri hayaline kaptırdı. Bu kişi son bir şans olarak gören sömürgeciler ne phasasına olursa olsun sonuca gitmek istiyorlar. Bu amaca Şırnak'a önemli sayıda bir askeri güç yıldılar. Milis ve özel timler silah vb. bakımından donatıldılar.

Sömürgecilerin bütün bu çabalalarını bos bir çırpinış olduğu kısra bir süre içerisinde açığa çıktı. Sömürgeci düşmanın bütün çabalarına ve çok sert bir şekilde bastırın yoğun kişi şartları altında bile ARGK gerillaları eylemliliği kesintisiz bir şekilde sürdürdüler.

Şırnak'ta önemli sayıda bir takviye birliği günden sömürgeci düşman ile ARGK gerillaları çeşitli defalar karşılaşlardır. Her seferinde de büyük bir panjona kapılan sömürgeci bireyler gerillaları kuşatmaya alamyar, kitlelerde de büyük bir guyen aşılamaktadır.

Bu eylem bir kez daha ortaya çıktı ki, Kürdistan devrim şehitlerinin kanları yerde bırakılmıştır. Cizre, Şırnak vd. alanlarda şehit düşen, devrim kahramanlarımızın intikamları, bir kez daha eyleme dönüştü. Bundan sonra devam edecek eylemlilik, hangi mevsimde olursa olsun sömürgeciler yaşam hakkı tanımayacak, kutsal vatan topraklarını düşmanın postaları altında çiğnenmekten kurtaracaktır.

ARGK Kış Koşullarına Hazır Olduğunu Kanıtladı

31 Aralık gecesi, ARGK bireylerinin kurdugu pusuya düşen sömürgeci ordu birliği tam bir hezimete uğradı. ARGK bireyleri yoğun kar yağışı ve sis altında geliştirdikleri bu eylemle, her koşul altında sömürgeci ordu bireyleri ile çatışmaya girebileceklerini ve başarı ile bu çatışmaları sonuçlandırıcıklarını bir kez daha kanıtladılar. Faşist düşmanın sürekli bir şekilde tekrar ettiği ve aynı suruçklilikte ise boş çikan iddiaları, bir kez daha iflas etti. Onlar direniş savasımızın 'bitirilmesine az bir zaman kaldı' biçimindeki açıklamalarla, kendilerine umut vermekten başka bir şey yapmamaktalar.

ARGK gerillalarının coğrafyalı, iklim koşullarının zorluğuna ve buna eklenen düş-

manın sayısal güç ve teknik üstünlüğüne rağmen, ustaca uyguladıkları gerilla taktikleri, her koşul altında başarılıyorum şansını var olduğunu kanıtlamaktadır. Bir kez daha düşmana ders verilirken, aynı şekilde, kitlelerde de büyük bir guyen aşılamaktadır.

Bu eylem bir kez daha ortaya çıktı ki, Kürdistan devrim şehitlerinin kanları yerde bırakılmıştır. Cizre, Şırnak vd. alanlarda şehit düşen, devrim kahramanlarımızın intikamları, bir kez daha eyleme dönüştü. Bundan sonra devam edecek eylemlilik, hangi mevsimde olursa olsun sömürgeciler yaşam hakkı tanımayacak, kutsal vatan topraklarını düşmanın postaları altında çiğnenmekten kurtaracaktır.

Pusuya Düşen Düşman Birliği Kaçı

Ağitlığımız ilk bilgilere göre eylem şu şekilde gelişiyor. Şırnak alanında devrimci faaliyetleri yürüten ARGK gerilla takımı, sömürgeci ordu bireylerini pusuya düşürdü.

Viranşehir'de rastgele yakalanan köylüler, Türk basını ve televizyonuna "teröristler yakalandı" olarak yansıtıldı

FAŞİST-SÖMÜRGEÇİ TİMLER MASUM İNSANLARIMIZA YÖNELİYOR

Yerel kıyafetler giyen, kıyafet ve kuşamlarında ARGK savasçılarını taklit ettiğinden kalabalık bir düşman birliği Viranşehir'in Büyükkışan köyüne giderler. Köylülere, "Biz ARGK'ızızzı, arkadaşları arıyoruz, işimiz acele. Hangi evde kalyorlar?" derler. Köylüler, durumunu kavrular. Çünkü hem devrimcileri gerçekten tanıiyorlar, hem de deney-

ve duyularına dayanarak gelenlerin düşman timleri olduğunu anlıyorlar.

Köylüler, tehlkeyi başlarından savmak için "Bizim devrimcilerle alakamız yok, kimseye barındırılmıyoruz, köyümüzde de gelmediler" diyecek, gelen düşman timini köye sokuyorlar.

Ertesi gün, bu defa resmi kıyafetleriyle helikopter ve

panzerlerin eşliğinde köye basın düzenleyen timler, öntüne gelen her köylüyü tutukluyorlar, ardından uydu basının muhabirleri çektiği fotoğraflarla "kahraman mehmetçigini" operasyon kahramanlığını, "Ceylanpinar Devlet Üretme Çiftliği" ni yakanlar ve Şahvelat köprüsüne mayın koyanlar yakalandı" manşetleriyle karşışa fırsatı sağladılar.

Şafak sökece kadar devam eden çatışmaya sabah ile birlikte kalabalık sayıda ordu birlikleri ve özel timler, takviye birliği olarak çatışma alanına gelmek istiyorlar. ARGK gerilla takımı, düşman konvoyunun hareket edeceği yol güzergahı üzerine, daha önceden pusu kurarak bekliyor. Sabah ile birlikte harekete geçen düşman birliği ARGK gerillalarının pusuşuna düşüyor. Yoğun ateş karşısına büyük bir panjona kapılan düşman konvoyu, roket, bomba ve ağır makineli silah kullanılarak ARGK birliği karşısında tutunamayarak kaçmaya çalışır.

ARGK gerillalarının serice isabetli atışları sonucu, bir binbaşı bir astsubay ve 30'un üzerinde özel tim ve asker ölüyor, bir o kadarda ağır yaralanıyor. Kar yağışının yanısıra, yoğun bir sisin de bulunması düşman birliğinin daha ağır bir kayıp vermesini engelliyor. Yoğun ateş sonucu düşman büyük kayıp verdiren gerillalar sisteme yaranarak, eylem alanından uzaklaş-

yor. Çalışırlarken, bu kez indirme yapmak isteyen düşman helikopterler ile bir çatışma yaşıyorlar. Onlarca helikopter gerillaları kuşatma altına almak için yeni takviye birliklerini çatışma alanına taşıyor.

ARGK gerillalarının ağır otomatik silahları yoğun ateş sonucu helikopterden hiç biri indirme yapamayarak, ardından uzaklaşmak zorunda kahyolar. Yaklaşık 16 saat süren bu çatışma sonucu ARGK birlikleri başlı bir menzile ile izlerini kaybettirerek, usalanlarına çekilmeyibusarırlar.

Yöreden aldığım haberlere göre sömürgeciler Şırnak-Karaboyun köy ve yakın alanlara Türkiye askeri birlik göndermeye ayni tarihle kadar sürdürdü. Şırnak ve çevresinde önemli bazı stratejik noktalarda indirme yapılan düşman birliğinin minikliği kuşatma altında tutmak istediği bildiriliyor. Yeni çatışmaların da ihtimal dahilinde olduğu Şırnak'ta Türk sömürgeci ordu bireylerinin büyük bir korku yığılığı bildirilmektedir.

Özel Kolordu Komutanı Hulusi Sayın'ın Yönettiği Operasyon Boşa Çıktı

Son aldığım haberlere göre sömürgecilerin büyük bir güçle ayni tarihle ve daha sonraki günlerde devam ettirdikleri yoğun operasyonlar boşa çıktı.

Şırnak'a önemli sayıda bir takviye birliği günden sömürgeci düşman ile ARGK gerillaları çeşitli defalar karşılaşlardır. Her seferinde de büyük bir panjona kapılan sömürgeci bireyler gerillaları kuşatmaya alamyar, bozguna uğradılar.

Özel Kolordu Komutanı Korgeneral Hulusi Sayın'ın yönettiği operasyonda sömürgeci ordu bireyleri büyük bir aza içine girdi. ARGK komutanları karşısında Türk gene-

rallerinin tutunamayacağı bir kez daha ayağa çıktı.

Türk sömürgeci generaleriğine düştükleri korku, panik ve acızi gizlemek için yalnızca başıvardı. Kendi kayıplarını gizlemeye çalışırlar. Bütün bunlara rağmen operasyonun boşa çıktığını kendileri de kabul etmek zorunda kaldılar.

Sömürgeci Türk devletinin binlerce kişilik kolordusuna ve generalerine karşı, az sayıda bir ARGK birliği yoğun kış koşullarına rağmen bir kez daha zafere ulaştı. Böylece dağlarında yükselen isyan ateşi her gün biraz daha büyümektedir.

DIYARBAKIR VE ERUH'TA DİRENIŞ GÜÇLENİYOR

Diyarbakır: 17 Aralık günü Diyarbakır şehir merkezinde gerçekleştirilen bir sabotaj eylemine, özel harekat timlerinden biri öldü, 10'u ise ağır yaralandı.

Ağitlığımız haberlere göre, Diyarbakır emniyet müdürlüğünde ayni tesislerde kalan özel harekat timlerine karşı bir eylem gerçekleştirildi. Atış poligonunda bulunan cephebine karşı düzenlenen sabotaj sonucu yangın çıktı ve cep-

haneliğin önemli bir kısmı infilat etmiştir.

Patlama sonucu büyüğen yangının yüz milyonlarcık lirayı bulan maddi hasara da yol açtığı bildirilmektedir. Yangın ve patlamadan etkisi sonucu 1 polis öldü, 10'u ise ağır yaralandı.

Eruh: Eruh ve çevresinde siyasal amaçlarla gerçekleştirilen bir dizi eyleme toplantı yapıldı, çok sayıda savasçı ise ARGK saflarına katıldı.

Sömürgecilerin şehir kitlelerinden korkusunun bir örneği daha:

BATMAN'DA 4 YURTSEVER TUTUKLANDI

Seçim ayında yarattılan sahne liberasyon ortamının ardından sömürgeciler, kitlelerde yoğun bir şekilde yönlendiriliyor. Gün geçmiyor ki Kürdistan şehirlerinde okullar, mətbətler, evler, kahvehaneler basılmıştır.

Sömürgecilerin korkusu boşa değildir. Kitleler arasında ulusal kurtuluş çalışma boyunca mahalleler, evler, kahvehaneler basıldılar. Bir o kadar yurtsever de aranır duruma düşürlüdü. Sömürgeciler, bu tutuklama ile Batman işçi sınıfına ve yurtsever kitlelerine gözüdağı vermeyi hedeflediler.

Son olarak ağustos ayının son haftasında Batman'da Emin ve Metin Ergin, Abdurrahman Değer (İçli), Yusuf (İçli) adlı yurtseverler suçlu yere tutuklandılar. Bir o kadar yurtsever de aranır duruma düşürlüdü. Sömürgeciler, bu tutuklama ile Batman işçi sınıfına ve yurtsever kitlelerine gözüdağı vermeyi hedeflediler.

PKK'nin 10. Zafer Yılı Barliyas'ta (Lübnan)

Coşku ile Kutlandı

12 Aralık'ta düzenlenen kutlama gecesine 1000'in üzerinde yurtsever katıldı. Geçerleme Lübnan'da bulunan Kürdistan emekçiler, göç ettilen kitlelerin yanı sıra, Lübnan ve Filistin devrimci-yurtsever güçlerin temsilcileri de katıldı.

Lübnan Kürdistan Yurtseverleri

11.00-16.00 saatleri arasında yapılan kitlesel kutlama gecesine, günün öncesi üzerine siyaset konusmalar yapıldı. Ulusal kurtuluş mücadelesinin şehitleri adına saygı duruşunda bulunuldu. Folklor

ver İşçiler Birliği (YKWK)'nın düzenlediği kutlama toplantısı aynı zamanda Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi (ERNK)'nin kitlesel örgütlerinden işçiler birliğinin bir kitlesel zaferi oldu.

Yeni Yıla Kürdistanlı Emekçiler Daha Büyük Zafer Dilekleri ile Giriyor

Geleneksel olarak yeni yıl toplantıları bu yıl da Avrupa'nın çeşitli kentlerinde gerçekleştirildi. Binlerce Kürdistanlı emekçinin katıldığı bu toplantılarla Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin gelişimi ve yurtseverlere dayatıldığı görevler üzerinde duruldu. Aynı zamanda 1987 yılında mücadelelerin kattettiği gelişimlerin de değerlendirildiği toplantılar, yeni yılın mücadeledeki önemine de denildi.

Avrupa'nın çeşitli kentlerinde yapılan toplantıda, siyasi değerlendirmelerin yanı sıra, müzik, tiyatro programları da sergilendi. Her iki programın da beşinci ile izlendiği toplantılar yurtsever emekçisi gibi yeni bir yıla girmenin sevincini yaşadı.

Yeni yıl toplantıları, yurtsever emekçilerin yeni yılda daha güçlü bir mücadele ve daha büyük zafer dilekleriyle, sona erdi.

Faşist Rejimin Gerçek Yüzü

Seçimlerin ardından adeta sahanak yağmurdan doluya dönen zamlar, halkı perşen etmekle bir bırakmayı, yaşamamız duruma getirdi. Yoksulluğun getirdiği sorunlar yaşamı ağırlaştırırken, işsizliğin girdabında nefes bile alamazdur. Geleneksel kitlelerin giderdiği yarattığı sıkıntılardır içerisinde kıvrıyor.

Sömürgeci basının kendisi bile bu haksız durumu artık görmezden gelemiyor. Az da olsa kitlelere yansyan bunalımın sonucuyla yer veriyorlar. Kitlelerde rejime karşı yükselen öfke, önemli boyutlara ulaşmış durumda. Fakat bu, tepki düzeyini aşmış değil.

Kürdistan'da głusal kurtuluş mücadeleşine kitleler daha fazla sarılırken, Türkiye açısından da bù mücadelede daha fazla umut olma özelliği artıyor.

Gazetelerin sayfalarına göz attığımızda bile, her günde başlıklarını görüyoruz: "İşsiz kaldığını için intihar etti", "Babreğine satıyor", "Çocuklarını evlatlık vermek istiyor", "İşsizlik hırsız yaptı" vs. vs. Buna göre son günlerde yenileri de ekleniyor. Enson Ceylanpinar ilçesinden bir aile kendisini sa-

tığa çıkardı. Kendilerinin geçimini üstlenecek bir aileyeye ömr boyu hizmet edeceklerini açıkladılar. Büttün bu manzara ralar Türkiye'de olsun, Kürdistan'da olsun kitlelerin derin bir yoksulluğu yaşadığını gösteriyor. İşte faşist rejimin gerçek olan bir baskı, işkencenin yanı sıra, yoksulluktan başka bir şey vermedi.

İstanbul TİSK Binası Basıldı

Son günlerde yoğunlaşan zamları protesto etmek amacıyla Dev-Sol tarafından İstanbul'da bir dizi eylem gerçekleştirildi.

İstanbul TİSK binasını basan ve Dev-Sol taraftarları olduğunu söyleyen bir grup, binada bulunan bekçileri etkisiz hale getirdikten sonra binanın duvarlarına çeşitli sloganlar yazdılar. Zamları protesto eden sloganların altına ise Dev-Sol imzası yazılıdır. Yine aynı amacılı olan ve Dev-Sol imzası bulunan birçok pankart, İstanbul'un muhtelif semtlerine asıldı.

Fransız Hükümetinin İrkçı Uygulamalarına Protestolar Sürüyor

19 Aralık '87'de 30 civarında ERNK'li yurtsever Rems'de Fransız 3. kanal televizyon binasını 3 saat işgal ettiler.

● İşgal eylemini gerçekleştiren yurtseverler, amaçlarının, Fransız yönetiminin 3 Kürdistan yurtseverinin Gabon'a sürmesini protesto etmek olduğunu ve Türk faşizminin istemeleri doğrultusunda geliştirilen bu tür sindirimme komplolarına karşıdır.

reniş kararlılığında olduklarını göstermek olduğunu açıkladılar.

Kadın ve çocukların da katıldığı protesto eylemi büyük ilgi topladı ve demokrat güçlerce destek gördü.

● Öte yandan Gabon'a sürülen 3 Kürdistan yurtseveri ve İranlı mülteciler, açlık grevi direnişlerini, bazılarının fena laşip hastaneye kaldırılmışlarına rağmen sürdürmektedirler.

Gabon'a sürülenler Papa'ya mektup yazarak, Fransız yönetiminin bu insanı kuraları ayaklar altına alan uygulamasına karşı durmasını istediler.

● İrkçı uygulamasına bir neden gösteremeyen ve büyük ölçüde teşhir olan Fransız yönetiminin resmi açıklamalar dan kaçınmakta, gayri-resmi kanallardan yaptığı açıklamalarda ise bayatlanmış gerdekeler öne sürmektedir.

Viyana "Kürdistan İşçi-Kültür Derneği" Kuruldu

Uzun bir hazırlık süreci sonunda, Kürdistanlı yurtseverler, Viyana Kürdistan İşçi-Kültür Derneği'nin resmi açılışını 13 Aralık 1987 tarihinde gerçekleştirdi. 1.5 seneden beri başta Viyana olmak üzere tüm Avusturya'da yoğunlaşan ulusal kurtuluş faaliyetler, böylece yeni bir düzeye ulaşmış bulunuyor. Kasım ayında tutulan dernek yerimiz, tüm yurtseverlerin ortak çabası

sonucu, daha evvelki viran halinden güzel bir derneğe dönüştürüldü. Ülkemizde gelişen uluslararası kurtuluş mücadeleşini desteklemeyi, Viyana'daki yurtsever faaliyetleri koordinete etmeyi, ülkemizin kültürel değerlerini toplayıp geliştirmeyi, yurtseverler arasındaki birlik ve bağlılığını şiar edinen dernegimizin resmi açılışını 13 Aralık 1987 tarihinde gerçekleştirdiği-

miz bir toplantıya katıldık. Toplantı derneğimizin kuruluşuna ilişkin bir konuşma ile açıldı. Ardından yorumuzde kalan bir yurtsever arkadaşımızın konuşarak devrimci halk türkülerini söyledi. Toplantı bir geceyi görüntüleyen bir video kasetinin gösterilmesi ile sonuçlandı.

Viyana'dan bir grup yurtsever

14.12.1987

Türk MİT'in ve Uzantılarının Çaresizliğinin Ürünü Provokasyonlarına Bir Örnek Daha!

Aşağıdaki bildiri 20 Aralık 1987 tarihli "ERNK-Avrupa Temsilciliği" adı kullananlar yazılmış. Bildirinin içeriğini burakalmış, biçimine dahi bakın birinin bunun ERNK'ye ait değil, şimdide kadar aynı karalamaya ve provokasyon bildirilerini dağıtan Türk MİT'ine ve Avrupa'daki dayanaklarına ait olduğunu hemen analar.

Türk sömürgeci-faşizmi, askeri, siyasi alanda PKK öncülüğündeki Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı çıkmaza girmiştir. Daha iki-üç gün önce faşizm Şırnak'ta bir daha canevinde vuruldu. Biri binbaşı olan 30 civarında askerini ölü verdi.

Türk devleti tabii ki boş durmuyor, güvənlilik ve çaresizliğini, vahşi uygulamaları yarısına yalan propaganda ve komplolarla aşmayı hedeflemektedir. Televizyon, radyo ve uydu basını bunun için çalısmaktadır. Ancak bu silahı da tutmamış devletin tüm olağanlıklarına rağmen, yürütülen karalaması ve yalan propagandası ters tepmiştir.

Türk sömürgeci-faşizminin bir hedefi de Avrupa'da ERNK'nın çalışmalarıdır. ERNK'nın kazandığı kitleler ve siyaset etkinliklerine yasalla-

ma sürecini yaşamaktadır.

Türk sömürgeciinin hırsına uğradığı diğer bir alanda Olof Palme vd. komploların boşça çökmesi ve aleynine sonuçlanmıştır. Avrupa emperyalist devletlerinin bütün destegine rağmen, TC'nin her komplosu kararlaştıktan sonra Türk MİT'e davet etti. Çardaklar ve hem de bu yolla parşönta toplayıp kendilerini yaşıtmayı hedeflediler.

Cökaklı kibuğu güçleri artık adalar bile zor anılayacak kadar güçsüzleşmiş ve ölüm doşeğinde de çırpmaktadırlar.

MİT ya da uzantıları dağıtıkları (ve Alman güvenlik güçlerince de yardım gören) provokasyon bildirilerini bırakın "ERNK"ye maleteymiş, diğer bir hedefleri olan uzantıları yaşatmayı da hiç beceremeyeceklerdir.

Türk sömürgeci askeri, siyasi ve ekonomik olarak can evinden darbeler almaya devam edecektir. Faşizm provokatörleri ve uzantıları fere gibî kuyrukalarını tek tek kaptıracak, halkın gür sesi ve çizmeleri altında ezilmekten kurtulamayacaklardır.

Yurtsever halkın her türlü provokasyonu zedeleyecektir. Politik ve örgütü, ERNK sömürgeci teşhir, tecrit ve yeniliğe uğratıracak kadar güçlündür.

ÇAĞRI

O DİYAR

Asırlardır meşhur oldun
ey diyar
Anlatırsam bilmem
tarıbe mi siğar
Bereketin şanını
dünyaya yayar
Az degil sin
toprağında kimler yatar

Ey canım vatanım
Kürdistan'ım
Kurban olayım
taşma toprağına
Göklerde dalgalanacak olan
bayrağına
Üzülme üzülmeye
bağımsızlığı
göz kırpmaktan da yakın

Rojda li welat

Kahrolsun Teslimiyet

Ben de birçok Kürdistanlı
yurtsever gibi, 15 Ağustos Atılım
ıyla Kürdistan Ulusal Kurtuluş
Savaşından etkilendim ve ERNK tarftarı oldum.

Geçmişte, Küçük-Burjuva
reformist-milliyetçi grup ve
örgütler, sömürgecilige karşı
devrimci mütadeleinin henüz
boyutlanmadığı, sömürgeci
egemenliğin belli bir istikrар
içinde bulunduğu, devrim ile
karşı-devrim cephesi arasındaki
mütadelein keskinleşmediği
dönende hiçbir siyasi
harekete bağlı kalmadım. Yalnız
her Kürdistan kılımesini
yazan anti-sömürgeci harekete
sempati duydum. 12 Eylül
faşist cuntası öncesinde yaşa-
dım bingedede, kendilerini,
Kürdistan bağımsızlık müca-
delesinin önder ve kurtarıcısı
olarak halkımı kabul ettir-
meye çalışan güçler vardı.

Ben de bir yurtsever olarak
bunlara kandım ve onları kur-
tarıcı olarak görmeye başladım.
12 Eylül faşist cuntasının
gelişisi sözü edilen bu kurtarıcı
rolündeki insanların mas-
keleri düşmüş ve ne olduğunu
ortaya çıkmıştı. Arijordum
bu insanların Kürdistan dağla-
rında, Ortadoğu'nun savaş
alanlarında, sömürgecilerin
zindanlarında ve işkencelerinde.
Bulmadım. Ama met-

ZAFER HALKIMIZINDIR

Eski TKP Genel Sekreteri
Haydar Kutlu ve eski TİP
Genel Sekreteri Nihat Sargin,
TBKP'yi kurmak üzere Tür-
kiye döndüler.

Kuruluşundan beri yurt di-
şında bulunan TKP ve eunta-
dan sonra yurt dışına taşınan
TİP, bugün Türkiye'de neyni
değiştirdiğini gördüler ki aniden
Türkiye'ye dönmeye karar
verdiler? Yani, Türkiye'de
burjuva demokrasisine geçil-
di, 'komünist partilerini' kur-
manın koşullarını oluşturduklar,
yılarcı süren çalışmaları so-
nucu gerekli kitle tabanını olu-
şturduklar ve seçimlere girip ikti-
tidar olacaklar. Doğrusu kut-
lamak gereki.

Komünizm ve komünist
partileri hakkında düşüncelerini
demir yumruk ve kırmızı
fener operasyonlarıyla so-
mut biçimde belli eden Kenan
Evren ve Turgut ÖZAL takımı,
nasıl oldu da bizim beylerin
yanlarında bir sürü Avrupalı
parlamentler ve gazetecilerle
birlikte cakalarını sata sata
Türkiye'ye dönüşlerine yesil
ışık yaktı?

Bize göre madalyonun öbür
yüzünde TKP ve TİP'in yıllar-
dır yüze örtükleri maske
düşmüştür. Yandaşları kemal-
ist Kemallerce de bu böyle
bilime. Çünkü zamanlama ola-

rak Kürdistan Ulusal Kurtuluş
Mücadelesinin ete-kemiğebü-
ründüğü, tarihte ilk defa ko-
münist önderlik bir ulusal
kurtuluş savaşına dönüştüğü,
zaferin ufukta belirdiği ve
dünyanın en şoven ve en irkçı
burjuvazisi olan Türkiye bur-
juvazisinin köşeye sıkışı-
laşmışlığıyla her türlü
özel harp metodlarının iflas
ettiği bir dönemdir bu dönemin.

Türkiye burjuvazisi hem
dünyada yitirdiği prestijini
kısımlar olarak kurtarmak hem
de betonlaştırdığını sandığı
Kürdistan Ulusal Kurtuluş
Mücadelesinin PKK önderli-
ğinde betonları parçalayarak
zafere gidişini bir nebe gecik-
tirebilmek için sözde komün-
ist, özde kemalist partilerini
yardıma çağırılmıştır. Türkiye
nin bugünkü faşist yönetimi-
minden iteazetli olarak kurul-
acak bir TBKP'nin, parti
programında Kürdistan Ulu-
sal Kurtuluş Savaşına karşı
tavrı takınacağı su götürmez
bir gerçektir.

Kürdistan'daki özel harbin
bir parçası olan bu durum da
diğer bütün metodlar gibi iflas
etmeye mahkumdur. Dün Kür-
distan dağlarında görülen
peşmerge naraları bugün dal-
ga dalga Kürdistan'ın köy, kasa-
ba ve şehirlerini aşarak sesini

metropole ve burjuvazinin bü-
tün inkarçı çabalarına rağmen
tüm dünyaya duyurmuştur.
Düne kadar "Ne mutlu
Türküm diyene" sloganlarıyla
büyüklenen Kürt gençleri,
bugün akın akın ulusal kurtuluş
saflarına katılıyorlar. Bu
gelişmelere karşı, burjuvazi
elbetki bos durmayacaktır
ve mümkün olan her şeyi
deneyecektir.

Legal TBKP'nin kuruluş
çalışmaları ve bunun ön hazırlıkları da bu boş durmamanın
bir parçasıdır. Yillardır Kür-
distan Ulusal Kurtuluş Müca-
delesini değişik biçimlerde
engellemeye çalışan Türkiye
Kemalist Partisi, dörtyüzlü
birliklerin sükmedigini görüp
yüzündeki maskeyi indirmek
zorunda kalmıştır. Fakat
kentlisi, köylüsü, yaşıları, gen-
ci, kızı ve oğluyla uyanan bir
Kürt halkına karşı şimdije
kadar olduğu gibi, bundan son-
ra tüm çırplılar da sökü-
meyecektir. PKK gibi bir parti
nin oneriligi sahip bir Kürt
halkı, hakkı olan zafere ergeç
erisectir. Ve bütün dünya
halkları gibi kaderini kendisi
tayin edecektir.

- Kahrolsun her türden
şovenizm ve sosyal-şovenizm!
Heval Siyamend

Okuyucuya;

Berxwedan, okuyucuların
sürekli önem veren, ve bun-
ları daha güçlü bir faaliyet
yürütmeyi temeli haline geti-
ren ulusal kurtuluşun sesi
olmasını bilmek bir gazetedir.

Yeni yılda daha güçlü bir
Berxwedan'la sizlere ses-
lenmek, yine aktif yardım-
larınızla mümkün olacaktır.
Bu amaçla gazetemizi yeni
yılma ilişkin olarak, deger-
lendirmeleriniz bekliyoruz.
Berxwedan

Kurdistan Halkı Her Yerde Türk Sömürgecilerinden Hesap Soruyor

Eylül ayında Kürdistan'da
gördüklerimin birkaçını aktaracağım. Bir çoban kuyudan
ve çektiği kovayı yolun kenarında çırır açıp yerleştirir. Tenekeye ip bağlamayı da ihmal etmez. Türk askerleri bunu bomba sanır. Helikopter istenir. Çobanın ipli su tenekesi durmadan bombardanır. Türk ordusunun çoban tenekesine saldırısı, TC ordutarihinin operasyon olarak geçer.

Karadan Mardin'e gidiyor-
du. Yolda askerler durdurdu.
Bir başçavuş ve iki çocuğu
bindi. Bir yoluca başçavuşa.
"Nasıl oluyor da ordunuza 'te-
rroristlerin' hakkından gele-
miyorsunuz" dedi. Başçavuş
sun cevabı, "Hep sizin yüzünüz-
den" dedikten sonra: "Ge-
çen gün bir köye operasyona
çıkık, köylilere teröristlerin
gerini sorduk, bir o tarafı, bir
bu tarafı tarif etti, 30 km
yol yürüttüler. Tabii hedefin tam
tersine, meğerköylüler bizimle
atay ediyor musun. Her yerde du-
rum aynı..." dedi.

Gundi

Artık Düşmanımızı Taniyoruz

İnsanlarımız ister ülke içi-
de, ister ülke dışında olsun,
tarihlerinin bilincine varmak
istadırlar. Şüphesiz bunu sağla-
yan güç PKK'dır. Bu nedenle
düşmanımız PKK'yi rahat bi-
rakmayacak, elinden geleni
yapacaktır. TC sadice resmi
güçleriyle değil, işbirlikçili-
ğe yapmaktadır. Aksi durum-
da işler kolay olurdu.

12 Eylül faşizmine bu gü-
ller Avrupa'ya çekildiler. Dev-
rimin yenildiğini, 15-20 yıla
kadar toparlanamayacağını
söylüyorlardı. Bu defa "şart-
lar olgun değil" sinsi iddiası
ile 15 Ağustos silah atılmasına
tavrı aldılar. Arkalarından
giden izleyicilerini tükettiler,
çoğunu "esek"lestirdiler. "Insan
ların kafalarını bulandırmak
için herşeyi yaptılar. Ama art-
ık maskeleri düşmüştür.

Ama bunlar bilmeli ki, öz-
gür bir vatan için savaşlığımız
bilincindeyiz. Ve düşman-
larımıza iyi taniyoruz. Özgür bir
vatan aşkıyla dolu olan bütün
yurtseverler, TC faşizminin
çizme parlatıcı TKP'li ışak-
ları ve onların ülkemizdeki fi-
nalarını iyi tanımlıdır.

Bağışçıdan Korkmaz

Bagımsızlık, özgürlük namlı ucunda
Proleter halkın iktidar yolunda

Tüm dünyaya örnek olur sonunda
Kürdistan bağımsızlık savaşa

Kutsaldır, yücedir halkın azımı
Kararlıyız, ezeceğiz sömürgeci faşizmi

Tarihe gömemeck emperyalizmi
Ulusların bağımsızlık savaşa

Xebatkar

YILDIRAMAZLAR

Halkımızın kutsal bağımsızlık ve özgürlük mücadele-
sinin bir parça özgür vatan
toprağına kavuşma yolunda
kesintisiz yükseldiği günüm-
zünde, ülkeye içinde olduğu gibi,
ülke dışında da emperyaliz-
m ve faşist sömürgeciler
özel savaş takıtlarıyle biz
Kürdistanlı yurtseverleri müca-
deleden alıkmak istiyorlar.

Başta Alman emperyaliz-
m olmak üzere tüm emperyal-
ist devletlerin 1987 yılı boyunca,
biz Kürdistanlı emekçilerine
uygulanan anti-demokratik
uygulamaların bir parçası da
Almanya'nın Bavyera eyaletidir.
Bu eyalette, başından beri
Kürdistanlı emekçilerin yasal
demokratik faaliyetlerini engellemek
istemiş, bunun içín bugünde
kadar birçok metodun
kullanıldığı sözkonusudur. Özel-
likle Nisan 1987'den günümüzde
kadar, emperyalist FAC uygulamalarından
bilezgizlerin bir parçası da
Almanya'nın Bavyera eyaletidir.
Bu eyalette, başından beri
Kürdistanlı emekçilerin yasal
demokratik faaliyetlerini engellemek
istemiş, bunun içín bugünde
kadar birçok metodun
kullanıldığı sözkonusudur. Özel-
likle Nisan 1987'den günümüzde
kadar, emperyalist FAC uygulamalarından
bilezgizlerin bir parçası da
Almanya'nın Bavyera eyaletidir.

Tüm bu uygulamalar, bize
kutsal bağımsızlık ve özgürlük
müsabıklığı sunmakta
oldugumuz desteği azaltmak
icindir. Bu uygulamalar, tarihimiz
boyunca onlara ısraklı
gögür birasına sahip olmamız
için pekiştirmek icindir.
Halk tarihimize, emekçi
halkımız zulime, işkenceye bo-
yuñ eğmedi. Yakın tarihimize
de İhanet, teslimiyet karşısı
direniş ısrarını gelişterek,
bu uygulamaları sonuçsuz bi-
rakmasının bilesicidir.

Bizer, başta halkımızın şanlı
önderi partimiz PKK'nın
direniş abideleri şehitlerimizden
aldığımız güçle, ARGK'nın
kahraman savuşlarından al-
dığımız güçle, ERNK'nın "Ya
özgür vatan, ya ölüm" şiar-
ından aldığıımız güçle düş-
manlıklarını hicbir baskı, iş-
kence ve zulmine boyun eğme-
yeceğimizi tekrar tekrar hay-
kirmak istiyoruz.

Bundan böyle de eskiden
katkat daha fazla, PKK-ERNK-
ARGK önderliğindeki müca-
delemizde layik olmaya çalış-
tığımızı haykırmak istiyoruz.

Nürnberg'den
bir grup Kürdistanlı işçi
10 Aralık 1987

Yakılan ağıtlarda, dillerden düşmeyen türkülerde Dersim, hep dağla özdeşleştirilir. Övgüler, benzeştirmeler, yiğitlik ve mertlikler yine dağla başlar, dağla biter. Çünkü Dersim, dört binе yaklaşan, kimi yerde sarp yالىن kayaklılardan, kimi yerde yumusak iniş-çıkışlarıyla geniş yayalıklardan oluşan, çögü yerde ormanlarla kaplı, yarışrasında birbirini takip eden sıra dağların ve bu dağları kendi arasında kardeşçe bölen uçurumlu derin vadilerin adıdır. Dögudan batıya doğru boydan boya uzanan Munzur'un üstünde birer kale gibi dikilmiş; Bağrıpaşa, Buyer, Jel ile Koşan, Ağdaş, Sübüs, savunmalı olarak iki cepheden mevzilenmiş, etrafından yorulmayan Dersim'in sürekli nobetçileri gibidirler. Sirasiyla Afkasor, Munzur, Zagę, Laç, Kutu, Harçık, Peri vadileri Munzur'ın kendi aralarında kardeşçe paylaştıktan sonra, bu kez de Munzur suyunda birleşmek için aşağılara doğru yarylırlar. Tabiatı böyle olan Dersim'den söz ederken, isterseniz dağdan baştımıza "Dersim dört dağ içinde" ve kahramanları anarken "şahıtsız sen Dersim dağı" dizelerini tekrarlamayınız.

Neye mi yarar dersiniz? Onu, tarihte haksızlığa uğramış, haklarını arayan bir isyançıdan sorun. Onu, dev gibi isyançılara karşı canımı malını kurtarmak isteyen bireylere sorun. Onu, kendilerini yutmak isteyen barbar Türk sömürgecilerine karşı onur, şeref, namus ve haysiyetini ayaklar altından kurtarmak isteyen bir Kürdistanlıya sorun. Daha da doğrusu onu köleliği, esarete, zulme başkaldırmış bir bağımsızlık ve özgürlük sevdalısına sorun...

Her adımı sanki mimarlar tarafından özel olarak inşa edilmişsin, haksızlığa uğramış insanlar için zaptedilemez bir kale, hazır bir mevzi ve kimseye muhtaç etmeyecek bir yatak, barınak olan Dersim dağının, kimiyle birliğine yarolduğu, kimiyle birliğine bastığı tam olarak bilinmese de tarikat isyançılارının diyarı olarak geçmiştir. Nice kahramanlar burada boy vererek haksızlığa meydan okumuş, kendilerini burada kanıtlamışlardır. Bu kahramanların anıtları hem meydanlarda dikilmemiş, aradan asırlar da gemicisi olsa gönülleri zapteden olgenüstü olayların kahramanları olan o büyük insanlar hafızalarından silinmemiştir. Anıtlar tarafından bunlar üzerine ağıtlar yakılmış, türküler söylemiştir. Bunlar dilden dile söylemeye gönümlüse kadar uzun kişi gecelerinde masallardaki yediği de ve ejderhalar yerine Türk sömürgecilerinin barbarlıklarını ve ona karşı eşsiz kahramanların cesareti, yiğitliklerin anlatılarak çocukların büyütülmüştür. Afkasor-Laç Direnişi anlatılır. Namusunu kırletmemek için kendisini kayatalan atan gelin ve kızları anlatılır. Yuvarlatılan kayalar karşısında çaresiz kalan Türk askerlerinin halleri, entrikaları, vahşilikleri, nemertili anlatılır. Parmakla

DERSİM'DE GÖÇ...

gösterilir, işte burası Teman; Ağabeysiyle hayır hayır, yolداşıyla yanyana pırıl pırıl parlayan mezarlıkta yatan Delil, faşist orduya burada meydan okudu. Seyfi ile Hüseyin birer tabancayla 12 saatlik çatışmalarını burada sürdürdüler. Azime iki günde direnişinden sonra bu ormanlıkta şehit düştü. Kazım Hoca Mehmet arkadaşları bu evde kuşatıldılar. O büyük direniş bu dört duvar arasında. Cemal ile Mehmet bu kayalıktan çatıştı ve daha nice nice kahramanlıklar... Hemen hemen her kişi mutlaka bir olayın meydani, bir kahramanın tanığı ve onları bağıma basan yatağıdır. Düşmanın meydan okuyan ve daha ne kadar olaya tanık olacağı kestirelimeyen bu başgözmeğe dağlarımıza övünmemek, gurur duymamak mümkün mü?

İşte, bu övülecek dağlarımızda taşıdığımız kuzi bayrağın yarın dikileceği zirvelerde emin adımlarla dolasırken, insanların içini buruklaşan manzaralar da yok değil. Örümüş bentler içinde yeni yeşil çayırlar, turlalar, bağlarbahçeler, yarı dolmuş su arkaları, kırk-dökk çesmeler etrafında virane olmuş harabeler... Kimi yerde bir veya birkaç ev bulunurken, kimi yerde ise, kóyun ya da mezarın tümü yükütlardan ibaretir.

Bağrıpaşa'nın eteğindeki Karagöl'deki 100 harabeden içinde sadice iki-iüç ev kalırken, Pülümür'e uzanan dağların dorukundaki yemyeş Yoncaaltı köyü evlerinin çogunun ayağa olması rağmen, bomboş. Hareçje açılan vadideki Markazan da dere boyunca dızmış yıkıntılar içinde sadice bir ev. Hareçin her iki yakasında kayaların arasındaki boş evler hala vadide sülüyor. Bezik Ormanı etrafındaki yıkıntılar, giriilen her köyde sen bir evin etrafındaki sayısız harabeler, geriye kalanların "su kóydu yüz, diğer kóyde eли, bir ötekinde su kadar ev vardi. Kala kala yalnız kaldık" telâsi ve ardı arkası gelmeyen ailar, gerçekten ipler acısıdır.

1938'den sonra bu dağlıkların yekpare sürgüne gönderilererek yaşasını mıntıka olarak (ki hala çögü bu isimle anlıyor) ilan edilmişti. Yerleşim yerleri târih edilerek insanların buralara girmesi yasaklanmıştır. Buna rağmen her seyden olma pahasına da olsa direnen çok sayıda aile ağaç kovuklarında, mağara larda yaşamını sürdürmüştür. Onlara yıldan sonra yaşamın kaldırılmışıyla umudunu yitirmeyen insanlarım yeniden anavatana olan bu diyalarla döñüyordular. Dünya yeniden kuruluyormuşcasına, anavatana duyulan yılların özlemiyle tarlalar, bağ-bahçeler, bentler, arklar ve viran olmuş evler yeniden, yeni baştan onarılıyordu. Dağlar senlenmiş, yaşam yeniden canlanmıştır.

Sürgün politikasında başarılı olamadığını gören Türk sömürgecileri bu durum karşısında telaşa kapilarak, halkın bu alandan kovulmasını plan-

lıyor ve resmi olmayan bir göç dayatılıyordu. Türk sömürgecileri zorunlu göçü sağlamak için bunu sağlayacak bir ekonomik politika izliyordu. Hergibi bir iyi sahâs aşılmadığı gibi, yöre her türlü temel hizmetlerden mahrum bırakılırlar, temel gıda maddelerini kısıtlayarak yöre halkını açılığa mahkum etmeye çalışıyordu. Devletin bu baskısını ağılar baskısı ve zulmü tamamlı yordu.

365 köyün sahibi Çarekan ağıları, elinde tutukları köylerin sadece meralarını göğe aştırlar ve verimlerine rağmen, ağıların tesvik ve destegiyle yaz aylarında dağlara yerlesen góçerler, köylülerin tarlasını, bağımlı bahçesini açıktan otlatarak târih ediyorlardı. Ağa, şikayet etmeye giden köylülerde, "Çek git başdan! Hepinizin verdiği kırıratı tek bir góçer ödüyor. Siz olmuspuzzunuz ne, olmamışınız ne. Göçerlerin kılına dokunanın anasından doğduğuna pişman ederim" der. Bununla da yetinmiyordu. Bir torba un ya da şeker karşılığında kendilerini tânimayan insanlar arasında yiyeceklerde hâlinin yüz boyu eziyet-çefâsı ile topladığı erzağını en ufak bir acıma hissini duymadan yakıp ateşe veriyordu. Kilimi kırıptan gözümüzle bunun bedelinin hayatıyla ödemetiştir.

Bir yandan devletin baskıları diğer yandan ağıların baskıları, yöre halkının zorunu göç itiyor. Ve nitikem bir çok köy bu baskular sonucu yoresini, vatanını terk etti. Geriye kalanlar ise yalnız kalmannı tâlima kalarak, direnmeyi her geçen gün yitiriyordu. Siradan bir hasta bile kaderine terk ediliyor, cenazeleri, gömemecek adam yokluklarından dolayı günlerce bekliyor. Birçok aile de bu tür zorluklardan ötürü göç etmek zorunda kaldı.

Ülkemiz Kürdistan'da modern temelde ulusal kurtuluş mücadeleminin gelişmesiyle, faşist Türk sömürgecileri, yöre halkının üzerindeki baskıyı medeniyet adına yapmış, bugün de aynı şeyle hizmet adına yaparak ve halkımızı Anatolu'nun bozkırlarında gerçekliğinden uzaklaştırmak istiyor. Alanları boşaltarak bağımsızlık hareketimizin kaynağını kurutmaya çalışıyor. Daha şimdiden halkımızın unutmadığı ve hiçbir zaman da

unutamayacağdı halk kahramanlarına ve dağlarımıza özgü olan her şeye yasak koyuyor. "Dersim'i, direniş ve direnişçileri unutun, hafızalarımızdan silin" diyor. Peki başaramazlar mı bunu? Dağlarımda boşaltabilecekler mi? İnsanlarımızı yurdundan uzaklaştırarak Anadolu'nun bozkırlarında Türklestirmeye, sergilediği vahşete, "Dersim'in dağlarına götürdüğü medeniyetin bir gereğidir. Ya da Avrupa'daşmanın bir gereğidir" diyebileceğim mi? Dünya kamuoyunu buna inandırabilecek mi? Dünya devrimci hareketinin yüzkarası "TKP" buna şahitlik yapabilecek mi?

Faşist Türk sömürgecilerinin kendisini buna inandırmış, inandırmadığını bilmiyoruz, ama son çarpışın boşuna! Halkımızın üzerinde görülmemiş bir baskı uygulanabilir, fakat günümüz Kürdistan'da gelişen ulusal kurtuluş mücadeleşinin başında ne birkaç ağa ne de birkaç seyyit, seyyit vardır ki, halkımız böyük-pörük parçalara ayrılarak parmaklarına dolandırılsın. Tam tersine halkımızın öz günden oluşan ve en modern düşüncelerle kuşanmış ulusal kurtuluş hareketimiz, önderiyle, kurtuluş ordusuyla ve ulusal cephesiyle faşist Türk sömürgeciliğini layık olan yere oturacaktır.

Daha şimdiden halkımızın sürgüne sert bir tarza gosterdiği tepki bunun en açık örneğidir. Belediye başkanları bir araya gelerek, olayı protesto amacıyla Ankara'ya gidip bakanlığı basıvururken, Pülümür Devlet Su İşlerinde çalışan işçiler protesto, grev yapmış. "Halkımız sürgün edivorsanız kime hizmet görelim?" diye sormuşlar ve "o zaman önce bu kuruluşumuzu kapatın" demişlerdir. Şehir merkezinde bu gelişmeler olurken, kırsal alanda köylüler bu uygulamaya "bizi burada öldürün, yaban ellerde ölmek istemiyoruz" biçiminde karşı çıkmışlardır. Yine Pülümür'ün K... köyünde bir köylünün K. Evren'e dilekçe ile başvurarak "Sürgün de nereden çıktı, eğer bizizi kutlemedik istiyorsanız ata yadigarı topraklarınıza kattedin. Biz toprakımızda kesin tavır ortaya koymuştuz.

Bu nedenle diyoruz ki, faşist Türk sömürgecileri kendi atalarının soykırımı, talancı, capulek karakterini, dünya halklarının azgın düşmanı karşı-devrimci şiddetle birleştirerek en barbar yöntemlerle, soykırımı hareketini geliştirebilir, insanlarımıza yerdenden-yurdandan sürgün etmeye çalışabilir. yaşama emarelerinin bulunduğu her yerde kan kusarak canları ortadan kaldırımı hedefleyebilir, bunun için gerekli fetvaları çıkararak kendisini hâli ile edebilir; fakat bu sadece onun sonunu hızlandıracak ve korkutuları başına geterek, onların öcü gibi korkutğu Dersim'ı dağları, eninde sonunda onlara mezar olacaktır.

ABD Dışişleri Bakanlığının "Kürtlerin Etnik Azınlık Hakları Verilmelidir" Açıklaması ve Ardındaki Nedenler

Başteraftı 1. sayfada

Açıklamanın ABD yönetimi ve Kongresi ile yakın bağlar içinde çalışan "Helsinki Watch Group" (Helsinki Gözleme Grubu)'un raporundan sonra yapılması daha ilgi çekici başka nokta oldu. Gözleme grubundan Türkiye'ye ziyaret eden müdür Jere Leber ve danışman Lois Whitman raporu hazırladılar ve Türk hükümetine şu tavsiyelerde bulundular:

"1. Kürtlerin varlığının tanınması ve kendilerine diğer Türklerin de sahip olduğu siyasi ve sivil hakların verilmesi.

"2. Kürtleri etnik kimliklerinden yoksun kılan sınırlamaların sona ermesi, Kürtlerin kullanımına izin verilmesi. Kürtçe isimlere konan yasağın kaldırılması, Kürt bayramlarının kutlanması, Kürt dansı ve müziğinin icra edilmesi.

"3. Kürtçe yayınlara izin verilmesi.

"4. Kürt azınlığın sorunlarını incelemek üzere bir parlamento komisyonunun oluşturulması."

Açıklama, Türk başbakanın ABD ziyaretinden sonra oldu.

Ayrıca Hürriyet gazetesi manşet haber olarak birinci sayfada verdi. İlkgen olan, durup dururken ABD neden böyle bir açıklama yaptı? Biliniyor ki, ABD hükümeti, taktik olarak gizli hazırlanan raporları belli

bir amaç için bilinçli olarak basma yansızarak yarınlattır.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini dar bir kültürel özerklikle tasfiye etme çabaları yeni değildir. Geç süre kalınmıştır. Beceribeleğine inansa fasist Türk genelkurmayı, bugünden özerliği tanır, kaldı ki bu yönün planları da oluşturduğuna kesindir.

Ancak, ABD'nin açıklamaları daha da sinsi ve planlı bir amaca yönelikdir. Aksı durumda halkın özgürlüğünün en büyük cellati ABD emperyalizminin insan fasist Türk genelkurmayı, bugünden özerliği tanır, kaldı ki bu yönün planları da oluşturduğuna kesindir.

Ancak, ABD'nin açıklamaları daha da sinsi ve planlı bir amaca yönelikdir. Aksı durumda halkın özgürlüğünün en büyük cellati ABD emperyalizminin insan fasist Türk genelkurmayı, bugünden özerliği tanır, kaldı ki bu yönün planları da oluşturduğuna kesindir.

"Helsinki Sonuç Belgesi, 1 Ağustos 1975'te aralarında Türkiye ile sosyalist ülkelerin olduğu 33 Avrupa ülkesi, ABD ve Kanada tarafından imzalandı. Belgenin birinci bölümünün yedinci ilkesi "düşunce, vicdan, din ve temel özgürlüklerde saygı", sekizinci ilkesi ise, "halkların hak eşitliği ve kendi kaderlerini tayin hakkı" ile belgeyi imzalayan devletlerin bu ilkelere saygı olmaları ilkeleştiriliyor.

**Lozan Konferansı'nda (Temmuz 1923), Kürdistan'ın bölünmesi ve ulusal halklarının gaspi kâtar düzeyine çıkarıldı. Kürt halkı etnik azınlık göstererek, bunuda ilgili kültür hükümlerinin uygulanması da muğlak bırakıldı.

Böylece Türkiye, emperyalizmin bölgelerindeki en ücuz jandarması oluyor. Sosyalizm ve ulusal kurtuluş hareketlerine karşı ABD bu rolu Türk burjuvazisine zorla vermiyor. Türk burjuvazisi, zorla usaklık arıyor. Sosyalizme karşı kendini güvençeye almak Kürdistan'ın inkarı olan "Misak-i Millî"yi korumak içinen emperyalizme bağlıyor. Türk burjuvazisi emperyalist-kapitalist sistemin yeni efendisi ABD'ye bağlanmayı yaşam çaresi görüyor.

ABD emperyalizmi ve Mahabad Özerk Kurt Cumhuriyeti

İsrail ve Türkiye'den sonra, ABD'nin hedefi İran'dır. 1941'de Sovyet askerleri Azerbaycan ve kışkırtma Doğu Kürdistan'a giriyor. Oluşan elverişli koşullarda Özerk Azeri ve Kürt cumhuriyetleri kuruluyor. Kendilerini tam örgütleyemeyenlerden temel güvenceleri Sovyet Kızılıordu'su oluyor.

Zayıf olan İran merkezi devleti Sovyet askerlerinin çekilmesini ister. ABD, İran'a askeri ve siyasal destek verir. BM de destekler. Sovyetler 9 Mayıs 1946'da birlikleri geri çeker. Bu gelişme iki Özerk cumhuriyetin sonu anlamına gelir. İki cumhuriyet

de merkezi devlete bağlılıklarını birlendirir, ancak İran yönetimini, kayıtsız şartlı teslimiyeti dayatır, askeri birlikler, fazla çatışma olmadan iki cumhuriyetin de 1947 başlarında varlıklarını son bulur.

ABD'nin Mahabad Özerk Kurt Cumhuriyeti'ne ve Kürdistan'daki gelişmeleri işgili büyük olur. Mahabad'ı ziyaret eden 8 batılıdan 4'ü ABD'liydi. Bunalıdan başka ABD Tahran askeri ataşesi yarımçı Yüzbaşı Roosevelt Jr., Mahabad'a gitti. Gelişmeleri izledi, amaç Mahabad Cumhuriyetinin gücünü ve Sovyetler Birliği'nin gücünü ve etkisini ölçmekti. Nitelikim, ABD Tahran Elçiliğinin, İran hükümetini yönetirdiği gözönüne alırsa bu askeri danışmanların gezilerinin rolu daha iyi anlaşılr. ABD Tebriz Konsolosluğu, ihtilaf ve savaş yolları boyunca, iki Özerk cumhuriyetle, Tahran hükümeti arasında araci olacaktır.

ABD ilk günden Kürdistan sorununun çözümüne karşı olacak ve Kürdistan halkının köleliğinin devamı için bölge sömürgeci devletlerine en büyük destek verecektir. İran devleti katıllarıyla Doğu Kürdistan'ı işgal ederken, ABD Tahran Büyükelçi George V. Allen, şu açıklamasıyla katıllarıma ortak olduğunu göstererek:

"Iran hükümetinin ülkenin

her tarafına güvenlik güçleri göndermemi düşündüğü yolundaki açıklaması bana göre doğru ve yerinde bir karardır." (27 Kasım 1946, Mahabad Kurt Cumhuriyeti, William Aggleton, s. 256)

ABD emperyalizmi ve Barzaniter

ABD, Kürdistan'ın potansiyeli ve oluşturacağı tehlikeleri de görür ve önlemeye çalışır. Bir yolu da işbirlikçi olısturmaya yönelikir.

Mahabad Özerk Kurt Cumhuriyeti'nin aslan ordusunun belkemigini 2000 kişilik savasçı gücüyle Barzaniler oluşturmaktadır. Mahabad'ın kaderi belli, ama Güney Kürdistan'dan gelen bu savasçı ve kabalılık kitleşimi kaderi belirsizdir. M. Barzani, çeşitli önerilerle 21 Aralık 1946'da Tahran'a gider. Kefil ABD elçiliğidir. Barzani Tahran'da 45 gün kalır. İran ve İngiliz yetkililerinden ayrı ABD Tahran Büyükelçisi Allen'le görüşür.

Dana Adam Schmidt adlı Amerikalı gazeteci, 1962'de Barzani ile yaptığı görüşmelerde davanın aksine ABD'ye iltica edilmelerini önerir. Ancak üç önerisi reddedilir. Barzani'ye "Güney İran'da yer gösterebilir." (Barzani'yle konuşmalar)

Yine de Büyükelçi V. Allen, hükümetine gönderdiği raporda, aşiretin ılığınız birakınmasından önerir. 1960'da Güney Kürdistan'da direniş gelişince, direnişti yozlaştırmanın ve dağıtmayı memarı yine ABD emperyalizmi olur. Direniş önderliğinin aşiretçi-feodal, burjuva karakterinden kaynaklanan tutarsızlık ve zaafları, ABD'nin oyuncularına zemin yaratır. Bunda sömürge kabilelerin komünist partilerinin sosyal-soven tutumu ve direniş teerit etme israrları da rolü büyük olur.

ABD Kongresi tarafından oluşturulan özel komite, Güney Kürdistan hareketine üçüncü bir devlet vasıtasyıyla (Iran) yaptıkları yardımın ne onları başarıya ulaştırılacak ne de kontrolden çıkacak düzeyde olduğunu açıklar.

1-KDP önderliğinin politik tutarsızlığı, İsrail ve Türk sömürgeciligiyle de ilişkisi meşru gerekçesiyle 1973'te İsrail'le ilişkiler kırılarak, Sami Abdurrahman bu ilişkide önemli rol oynayacaktır. Türk MIT'in I-KDP'ye, T-KDP'nin önderlerini vurdurması bu çirkin bağımlılığının ürünü olacaktır.

D. A. Schmidt, adı geçen kitabında Barzani'nın şu sözlerini aktarır (Ağustos 1962):

"Bize şimdi yardım edin... ihtiyacımız olduğunda biz size yardım ederiz. Açıktı ya da gizli bize silah, malzeme, hiç olmazsa para sağlayarak yardım ediniz. Kasım'ın yakmamız için bize yardım edin. Irak'ın Ortadoğu'daki en sağlam müttetikiniz haline getirelim... Mümkün olan tüm güvenceleri vermeyi kabul

edebebiliriz. Eğer, Amerika yaradı, bizim Türkiye ve İran'daki Kürtlere yardım etmemiz gibi bir koşula dayandırırsa, bunu da kabul etti oluruz. Türkiye ve İran'daki Kürtler arasında kişikirtme yapmayacağıma söz verelim." (s. 72)

Barzani, ülkesi ve halkın sevgiyi, İKP'nin sosyalizm adına şoven ihanetini biliyor. Denize düşenin yılanla sarılıyor. Asiret duygusallığı ve iyim yetile hareket ediyor.

Ancak politika iyiniyetlerle yürümez. Önderliğin politik zaafı yeniliginin koşullarını hazırlıyor. 1975 Cezayir Antlaşması ile ciddi bir askeri yenilgi almadan, öncülüğün politik zaaf ve ilişkileri nedeniyle direniş yeniliyor ve dağılıyor.

ABD emperyalizmi Kürdistan halkına yönelik daha tehlaklı planlar geliştiriyor

1978'de Şahlığın halk hareketi ile yıkılmış, bölgede ABD'nin çatıları sarstır. En önemli olara Kürdistan'da direnişler tekrar başlıyor ve devrimci karakteriley Türkiye'nin egemenliğini altındaki Kürdistan parçasında ulusal kurtuluş mücadele başlıyor.

ABD, 12 Eylül askeri-faşist darbesinin mimarı oldu. Türk ordusunu gitmekle donatıp saldırganlaştırıcı Kürdistan'a Çevik Kuvvetler yerleştirme planları uygulamaya sokuldur. Kürdistan askeri havaalanları ile donatırılar. İran'da gelişmeler ABD'nin aleyhine olup, İsrail terite gomildükçe, ABD için Türk faşist devletinin rolü arttı.

Korku biridi, Türk faşizmi Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinden korkuyordu. ABD'nin de korkusu aymıştı. CIA ajanları, Kürdistan'da eiriş atmaya, raporlar hazırlamaya başlılar. Bunalıdan en tımnarı CIA'nın Ankara dairesi başkanlığını yapan Paul Henze idi. P. Hanze, Diyarbakır ve Van'a kadar gitti. Hükümetin rapor hazırladı. ABD'nin Tahran Büyükelçiliğinde ele geçirilen ve üzerinde "çok gizli" ibaresi bulunan "Kürt problemi perspektifleri" adlı geniş inceleme, ABD için Kürdistan'ın nasıl sorun olduğu ortaya komakta, bu raporda Kamran İnan, Hikmet Çetin vd. CIA ile yakın bağlantıları olan "değerli(!) Kürt sahişiyetleri" özellikleri ile sıralanmaktadır.

Türk sömürgeci-faşizminin en çok zorlandığı 1987 yılının mart ayında, Türk ordusunun teftise gelen o dönemki ABD savunma Bakanı, 1946'daki gibi Türk cuntasına, "Türkiye'nin sınırları NATO sınırları" güvencesini verme gereğini duydur. Temmuz 1987'de Türkiye'ye gelen Pentagon askeri-politik teorisini ve uzmanı Prof. Uzbiniev Brezinski de, Kürt sorununa karşı Türkiye'nin bütünlüğünden yana olduklarını söyledi ve, "ABD'nin yanbanı ülkelerde bu kadar çok asker tutmasının stratejik çıkarları açısından faydalı olmadığı ortaya çıkmıştır... Mesela Türk Devamı 18. sayfada

Der Spiegel "Palme Cinayetinde Kürtlere Yönelik İddia Fiyasko" Diyor

Der Spiegel'in 48, 49, 50. sayılarda, İsvet Başbakanı Olof Palme'nin öldürülmesi üzerine seri bir yazı çıktı. Üç bölüm halinde sunulan bu yazının, bir bölümünde Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin öncüsü PKK üzerindeydi.

Bilindiği gibi, İsvet gizli örgütü SÄPO, ABD istihbarat örgütü CIA ve Türk gizli servisi MİT ortaklaşa düzenledikleri bir komplö ile İsvet Başbakanı Olof Palme'yi 28 Şubat 1986'da katlettiler. Olay bir komploya dönüştürüldükten, cinayet suçu PKK'nın üzerine yıkılmaya çalışıldı. Bunun ardından bir dizi gelişmeler oldu. Bu suçlama bir fiyaskoya dönüştü ve dünyayı kamuoyu cinayetin ardından örgütleri daha iyi göründü. SÖPO'nun israrla üzerinde durduğu, "Cinayeti PKK işledi" suçlaması ise, tam bir balon gibi sönüdü.

İsvet polisi, 14 Mayıs 1986'da, daha sonraları yüzde 35 ke sin diye adlandırdığı yeri bir izi kalmayıda bırak etti. Gerçi "Teori B" diye adlandırılmıştı daha takip edilecek. Kürt hareketinin savunucularından, Türk askeri terörine daha sert bir terörle cevap veren en militan eşi olan "Kürdistan İşçi Partisi" (PKK) başından beri he defterdi.

Kürtleri, İsvet hükümetine karşı bir öldürme komplosu ile suçlamak için iyi sebepler vardı. İsvet'te 40 kadar üyesi olan PKK, en küçük ve en çok şiddet kullanan yabancı bir gruptur. Onun siyasal tezi Leo Trotski'nin devrimci tezi olan "bir tek insan öldür, bin kalbe korku ekseris" dir.

Kürt tüm komandoları İsvet'te Palme'nin öldürülmesinden iki yıl önce 2 kişiyi öldürdü.

Tutuklanan Kürtlere belli mahkeme önünde partisinin talimatı üzerine davrandığını belirtti. Savunması konusunda söyleyeceğine bir şey olmamadığı sorusu üzerine, "Meslegim devrimciliktir ve elbette ki yaptığından gurur duyuyorum. Ben Kürt halkının bir kabramamıymış" diye açıkladı. PKK'nın şimdiki siyasetini bilincini yarınstan bir itiraf. Öldürmek Kürt aşırıcıları için politikaların başka araçlarla yürütülmüşdür.

PKK-Kürtlerinin İsvet hükümeti karşısındaki durumu böyle olunca, Hans Holmer, ele geçirilecekleri ilk olanaktan varalarla hiç çekinmeden selleri tasfiye edeceklerini tahmin edebildi. Palme ilk olarak Mart 1983'te, PKK şefi Abdullah Öcalan'ın kararlığını Şam'dan Stockholm'e taşımamasını engellemek için İsvet'e gelmesini reddetmemesi ile bunların kinlerini üzerine çekti.

Enver Ata'nın vurulmasından sonra PKK'nın dokuz üyesinin topluca sınırdışı edilme kararı alındı. Yalnız yürütme durduruldu, çünkü 9 Kürdün de Türkiye'de idam edilmeleri istimali vardı.

Mahalli gözetim altına alındılar. Bu, İsvet'in kendine

Durum bu iken, buna rağmen Türk gazeteleri israrla olayı çarptırmaya ve israrla Türk MIT'inin olaydaki rolünü gizlemeye çalışıyorlar. Nitekim Hürriyet gazetesi Eylül ayında düzmece bir senaryo ile utanmazlığın ilging bir örneğini daha sergiledi. Hürriyet'in iddiaları sömürgeci basın tarafından bile eiddiye alınmadı. Geçtiğimiz ay içerisinde ise, bu kez diğer bir úak gazete olan Milliyet, aşağıda sizlere sunduğumuz yayızıyla, keyfinde tercüme ederek, gerçekleri çarptırmaya çalıştı. Bu örnekler de sömürgeci Türk basınının nemenem bir basın olduğunu ortaya koymaktadır.

Der Spiegel, uzun yazida bu olayı bağlantıları ile inceleyip ve bazı sonuçları ullaşır. Yazının PKK ile ilgili iddiaları inceleven bölümünü bu sayımızda yayımlıyoruz.

örgü bir tutuklama modelidir, ki buna tabi tutulanları, oturdukları yer ile sınırlı tutmakta ve düzennelik olarak polise görümlerini şart koşmaktadır.

Stockholm'deki İçişler Bakanlığı, PKK'yı, Enver Ata olayından sonra sonbahar 1984'te terörist örgüt olarak açıkladı. Bir yıl sonra hiç çekinmeden bir adım daha ileri gitti: Aralık 1985'te İsvet, Türkiye'de insan haklarının zedelendiği doğrultusundaki şikayetini Avrupa Konseyi'nden geri aldı. PKK Önderliğinin görüşüne göre, Olof Palme hükümeti Kürt sorununu değerlendirilmesinde Türk hükümeti ile aynı görüştür.

Kürtlerin Stockholm'deki açıklamasından kısa bir süre sonra, İsvet Endüstri Tekeli Aseca'nın İstanbul metró insaatının ihalesini alması, bunun böyle olduğunu gösteriyordu.

Bu yılın ağustos ayında, Federal Almanya'daki Kürt protesto eylemlerini yöneten PKK sözüsü Av. Hüseyin Yıldırım, İsvet'in terörizm açıklamasına bir ultimatom ile cevap verdi. Hükümete iki aylık zaman verdiği ve bu süre içerisinde kendisini bu iddiadan uzak tutmalara isted. Hükümet, bu ultimatomu bilirime rastlamamıştır. Öldürme komplosunun kod sözü "düğün" müydü?

Ankara'daki generaller, Kürt izini olduğundan fazla sempatik bulunuyorlardı. Türk gazeteleri hemen devreye giren gizli istihbarat (MIT, çn.) kendilerine verdiği fotoğraf ve tutuklama teskerelerini yayınlayarak failin avına çıktıları. Sürük avının başında da, Türkiye'de 8 polisi öldürme zami ile aranan bir Kürt silahşörü, -bu kendi arkadaşları tarafından öldürülmenekle korkarak, İsvet'te gizlenebileceği tahmin edilen bir yerdə vuruldu. Çankırı, "o şafızının ipine bağlıdır" dedi. Yani, "Sanki İsvet Kürdistan'a savaş açmış" gibi bir değerlendirme yaptı.

Bunlar çok açık sözlerdi. Resmi makamlar da bunların ne anlama geldiği konusunda hemşirküler. Daha 1984 sonlarında SÄPO, gizli bir raporda başbakanı Kürt PKK tarafından öle almak girişiminin hesap edilmesi gereğini, hükümeti bu konuda açıkça ikaz ederek belirtti. Yalnız, içeriği hangi amacı taşırsa taşısın, İsvet'te görüş açıklamanın bir cezası yoktur.

DER SPIEGEL

Die PKK jedenfalls betrachtete den schwedischen Staat, wie es in einer parteiamtlichen Erklärung hieß, fortan als „Feind der Organisation, weil er am Leibstand des Faschismus hängt“. Es sei so, „als habe Schweden Kurdistan den Krieg erklärt“.

Das war ein klares Wort. Die Behörden waren sich auch im klaren darüber, was es bedeutete. In einem geheimen Dossier hatte die Säpo schon Ende 1984 ganz explizit davon gewarnt, daß man von Seiten der PKK mit Racheakten gegen den Ministerpräsidenten rechnen müsse. Nur, Absichtserklärungen, ganz gleich welchen Inhalts, sind in Schweden nicht strafbar.

Vom Herbst 1985 an wurden die Telefone der führenden Exilkurden in Schweden routinemäßig überwacht. Bei aller Routine jedoch fiel gar nicht auf,

„Schein der Lächerlichkeit auf Schwedens Rechtssystem“

Holmer
Iddiaları boş çıktı. Sira kimin kuklastı olduğunu açıklamasında...

1985 sonbaharından sonra İsvet'teki sığınan Kürtlere telefonları gizli bir şekilde dinlemeye başlandı. 1986'nın başlarında dinlenen bir çok telefonda subat sonunda bir dügenin olacağı dışında dik-katı çekin hiçbir şey yoktu. Fakat bu süre içerisinde İsvet'in hiçbir evlendirmeye dair bir Kürt dügenin bildirimine rastlamamıştır. Öldürme komplosunun kod sözü "düğün" müydü?

Ankara'daki generaller, Kürt izini olduğundan fazla sempatik bulunuyorlardı. Türk gazeteleri hemen devreye giren gizli istihbarat (MIT, çn.) kendilerine verdiği fotoğraf ve tutuklama teskerelerini yayınlayarak failin avına çıktıları. Sürük avının başında da, Türkiye'de 8 polisi öldürme zami ile aranan bir Kürt silahşörü, -bu kendi arkadaşları tarafından öldürülmenekle korkarak, İsvet'te gizlenebileceği tahmin edilen bir yerdə vuruldu. Çankırı, "o şafızının ipine bağlıdır" dedi. Yani, "Sanki İsvet Kürdistan'a savaş açmış" gibi bir değerlendirme yaptı.

26 Şubat 1986'da Stockholm şehir mahkemesi Nuri Candemir'i, Çetin Güngör'ü öldürmekten ömr boyu hapse mahkum etti. İki gün sonra da Olof Palme öldürülüdü. PKK'lıları toplandığı "Kürt Kitap Lokali"nden uzak olmayan bir yerde vuruldu. Candemir'in evinde parmak izlerine rastlanan PKK sözcüsü Hüseyin Yıldırım olaydan önce ülke dışına çıktı.

Siyasal öldürmeler, şiddet kabul etmeleri, göze çarpan

dem Täter ein. Im Mittelpunkt der Leibjagd: ein kurdischer Revolvermann, der verdächtigt wurde, in der Arke acht Polizisten erschossen zu haben und der auf der Flucht vor Racheakten aus den eigenen Reihen in Schweden untergetaucht sein sollte. Natürlich sah der große Unbekannte auch wieder dem Namensmord auf dem - längst abgegangen - Fahndungsblatt ähnlich.

Am 26. Februar 1986 verurteilte das Landgericht von Stockholm Nuri Candemir wegen Mordes an Cetin Güngör zu lebenslanger Haft. Zwei Tage danach wurde Olof Palme erschossen. Er starb leicht wein vom „Kurdischen Buch-Camp“, dem Treffpunkt der PKK-Funktionäre. PKK-Sprecher Hüseyin Yıldırım, dessen Fingerabdrücke in Candemirs Wohnung gefunden worden waren, hatte sich zuvor außer Landes begeben.

Die Fememorde, das Bekennnis zur Gewalt, die auffälligen Konzidenzen, die finsternen Drohungen der Kurden gegen Palme und seine Regierung, ihr kontrapositionale Verhalten, die Nachbarschaft von Tatort und PKK-Tagungsort, das alles machte die Arbeit eines Kürdtans verdeckt. Es gibt viele Anteile an der Tatsache ist: Es gibt die Kurden mit dem Mord nichts zu tun hatten.

Doch von Tatbeständen ließ sich Jurist Holmer die Inbrunst, mit der er die Kurden-Theorie verfolgte, nicht austreiben. Am 20. Januar holte er zum großen Schlag aus. Eine Stunde vor Sonnenaufgang stürmten 200 Polizisten in kurdisches Westen ein. Dutzende Polizisten in und um Stockholm. Sie holten 26 Verdächtige, unter ihnen auch Hüseyin Yıldırım, aus den Betten und brachten sie ins Polizeipräsidium.

Um 9.54 Uhr meldete die Um 9.54 Uhr meldete die schwedische Nachrichtenagentur, der Fall Palme stehe kurz vor der Aufklärung.

tesadüfler, Kürtlerin Palme ve hükümetine yönelik karanlık tehditleri, gizli tutumu, olay yerinin PKK lokaline yakınlığı olması vb. bunların hepsi Kürdistan İşçi Partisi ni şüpeli gösteriyordu. Fakat ıspat ve şüphesi birbirinden farklı iki ayrı seydir.

Hans Holmer için, bu gerçek o kadar önemli değildi. 1986'in kasım ayı ortalarında olayın hemen hemen aksılığı kavuşturduğunu açıkladı. Ona göre, katil bir Kürt tü. Hatta bir baş şahidi bile vardı, kamuoyunda mütemadiyen adsız kalan ve Kürtlere olayda kullanıldığı tahmin edilen silah verdiğine dair teminat veren bir Finli (Finlandiyalı, çn.). "Şimdî" diyor Hans Holmer, "geriye kimin silahı aldığına ortaya çıkmamız kâhiyor."

Yalnız baş şahitle devlet yapamazdı. Kisa bir sürede onun (Finlinin) alkolik olduğunu, ayrıca kisadan kazanılan bir kron için kendisinin mutlulukla beş defa takla atacak düzeyde biri olduğu ortaya çıktı. Buna rağmen Hans Holmer şahidini, ta ki onun inanlılığı pagavaya çevrilene kadar tüm gücüyle savundu.

Gerektikti ki: birçok emare vardır, fakat bugüne kadar Olof Palme yi PKK'nın öldürdüğü tezini ispatlamamıştır. Kaniyi yoktur. Yarım yıl boyunca 150 polis del aradıktan sonra, ortaya çıkan, eğer hukuki yoldan bakılırsa, daha çok bunun içeriği görülden ıspat, Kürtlere ölümle ile hiçbir alakalarının olmadığı.

Fakat hukukçu Hans Hol-

mer, takip ettiği Kürt teorisine göre şüpheli gördüğü harenetli unsurlardan kendini vazgeçiremiyordu. 20 Ocak'ta büyük, büyük bombayı patlattı. Gün doğumuna bir saat kala çelik yelekli 200 polis bir düzine Kürdü Stockholm ve çevreindeki evlerini bastı. Afralarda Hüseyin Yıldırım'ın da bulunduğu 26 şüpheliyi, yataklarından alarak polis merkezine götürdürlüler.

Saat 09.54'te İsvet Haber Ajansı, Palme olayının failinin ortaya karıştırılmasının animesesi olduğunu bildirdi. Öğleden sonra tüm radyo ve televizyonlar, Holmer'in, zaferinin tadını çıkarmak istedigini, uluslararası basın konferansı ile bağlantı kuruyorlardı.

Holmer, öldürme olayından ve sonrasında ilk ikibük ay içerisinde 23 basın toplantı düzenlemiştir ve ondan sonra uzun bir süre (basın toplantıları) yapmamıştı. Eğer şimdî kamuoyunun karşısına çıkyorsa, kendi işinden emin olmamıştı, yalnız şiddetli bir şekilde (olayı) açığa çıkarma ile karşı karşıya olunabilirdi. Ortaya çıkan, korkunç bir rezaletti.

Holmer, sorgulamaların, tutuklanan Kürtlere olayın zanlıları veya yardımçıları olabileceğinin yönünde yeni hiçbir ipucu vermediğini kabul etmek zorunda kalacaktı. Tutuklananların çoğu tekrar bırakılmıştı. Yalnız Çetin Güngör'ün öldürülmesi olayına katıldıkları şüphesi ile üç kişi hala tutuklu olduğu açıklandı.

Akşam vakitlerinde, kalan son üç kişi de serbest bırakıldı. İsvet hükümetine göre şüpheli birisi tutuklandıktan 12 saat sonra kural olarak dava açılmıştı ve eğer savcık defilleri yeterli bulmaza serbest bırakılması gerekiyordu. Hans Holmer'in yüzde 95 lik izi tali duruma düştü. Ceza hukuku avukatlarından Leif Silbersky, "Eylem" diyor, "bizim hukuk sistemimizi güçlendiriyor."

Büyük bombanın neden sunda dövülen bir balon olduğunu Palme komisyonundan öğreniyordu.

Holmer, esasında 96 Kürde karşı tutuklama kararını vermişti. Ama kararını uygulamadı. Bayan Riberdahl ona bağırarak, "İsvet'te Şili şartları olamaz. Kimse futbol sahalarını tutuklularla dolduramaz" demiş. Göründüğü gibi, 26 tutuklama kararı bile çoktu.

Kürtlere yönelik iddianın fiyakasından sonra, Holmer ile Zeime arasındaki amaçlı ittifak gürültülü bir şekilde sona erdi. Polis ve saveilik birbiri üzerine terbiyesizce basın açıklamaları veriyorlardı. Holmer, Zeime için, "O sabotaj yaptı." Zeime ise Holmer için, "Bu adam gitmelidir." Kisa bir süre sonra ikisi de gitti. 4 Şubat'ta Başbakan Ingvar Carlsson müdahale etti. Kaygacı iki horozu da görevden alarak olayın soruşturmasını üstlendi.

KÜRDİSTAN'DA GÖÇLER; NEDEN VE SONUÇLARI - VI

Kemalist burjuva sömürgeciligi, 1920-40 döneminde Kürdistan'a yayılır. Kurumlaşır. Kapitalist sömürgeciligi bir uygulaması olarak sürgün ve mecburi ıskanları yaygın olarak ugurlar. Ancak asıl göç, 1940'larda beraber gelişecektir. Bunun nedenleri 1920-40 döneminde olayları ve kemalist sömürgeciligin karakteri ve hedeflerine çizilmektedir.

1920-40 döneminde sürgüler askeri zorla gerçekleştirilmektedir. 1940 süreci ile başlayan ve neticede milyonlarca Kürdistan insanının Türkiye'ye göçmesine, Türkiye'de Kürdistanlılardan adeta kocaman şehirlerin oluşmasına yol açan ve günümüzde kadar büyük hızla devam eden göçlerde ise askeri zor gizli kalacak; ekonomik, sosyal, kültürel ve siyaset nedenler ağır basacaktır. Daha doğrusu bu ögeler onde gözükecektir.

Dünyada örneği az görülen bu durum nasıl izah edilecektir? Milyonlarca insan gitmekle ulusal olarak yok olmak üzere bir daha dönenmek üzere ülkelereini nasıl terkmetedir? Hem de kendiliğinden.

Türk burjuvazisi, solu na ve önemli oranda dünya kamuyuna göç gerginini, bügesel gelişim eşitsizliğinin sonucu ya da doğunun karmaşık ve géri toplumsal yapısından kurtulma, yanı Türk medeniyetini yakalaması seferberliği olarak izah etmektedir. Öyle ki bu değerlendirme önemli oranda Kurt halkına da benimseltildi.

1950-80 sürecindeki büyük göçün —ki bu on milyonu da aşmaktadır— temelini kısa da olsa şimdide kadar aktardığımız görünümüyle Türk burjuvazisi yaratır.

Kemalist burjuvazisi 1950'lere kadar Kürdistan'a kapitalizmi sokmadı. Çunku, hem Kürdistan'a egemen olma savaşı veriyordu, hem de o denli güçlü bir burjuvazi değildi. 1920-40 döneminde Kürdistan'a kapitalizmin girmesi demek, Türk burjuvasisine rağmen Kürdistan'da milli burjuva sınıfının gelişmesine ve ulusal kuruluş mücadelenine yol açabilirdi. Böyle bir gelişmeye yol açmaması için kemalist burjuvazı, önce askeri zorla ve katliamlarla Kürdistan'a egemen oldu. Once askeri, sonra siyasi ve kültürel kurumlaşmalarını sağladı. Toplumu örgütsüz bıraktı. Sistematiç göç ve boyun eğdirme ile Kurt hakim sınıfı olan feodaller ve aşiret reislerini hem güçsüz düşürdü, hem de boyun eğirdi.

1945'ten sonra Türk burjuvazisi, içinde hareket ettiği emperyalist-kapitalist sisteme türmüyle bağlandı. ABD emperyalizminin Truman doktrini ve Marshall planından yararlanan Türk burjuvazisi, Kürdistan politikasını da ilerletti. Kürdistan'ı kapitalizme açtı. Kapitalist gelişime Kurt hakim sınıfının işbirlikçiliğine yeni ekonomik zemin sağladı.

Türk burjuvazisi askeri, kültürel, siyaset kurumlaşmasına ekonomik ögeyi de

ekledi. Bu ögelerin tümü Kürdistan'dan göç zorunlu duruma getirdiler. Bu nedenleri sıralarsak:

Ekonomin neden:

Kürdistan'da geri feudal üretimi ve aşireti yaşam egenmenek, Türk burjuvazisi Kürdistan toplumunu burjuva pazarına ve kapitalist metaya bağladı. Bu öge, hem toplumu şehirlere doğru kaydırırken, toprakların, ağaların elinde birikmesi köylüyü yoksullaştırıyor ve göçe daha yatkın duruma getiriyor. Yatırımlar sınırlı olup, var olanlar da hammaddelerin talanına yinelik olarak Türk devlet işletmesi halinedeydiler. Ayrıca özel yatırımcılığı ve sermaye birikimine izin verilmiyordu. Egemeli ögelerin elinde biriken sermaye de Türkiye'ye akıyordu. Sonuçta bir milli burjuva sınıfının doğması olanaksızlığı gibi, köylerden şehirlere göçen binlerce kişi, Türkiye şehirlerinin yolunu tuttu. Bu sonuç Türk burjuvazisinin yıllarca özenle hazırladığı bir tuzaktır.

Türkiye'nin inşaat, tarım vb. en düşük ücretlerle işteilen sanayileri için milyonluk ucuz emek gücü böylece bulundur. Hem Türkiye proletaryasına rakip yaratılyor, hem onun artı-ishi veriliyor, hem de Kürdistan'ın buri potansiyeli ülkesinden koparılmıyor.

Kültürel etmen:

Türk sömürgeciligi, askeri-siyasal sömürgeciligin ardından Kürdistan'da yoğun okul inşaatlarına başlıdı. Özellikle direnç odaklılarından başlıdı. Okullar, ana okullarından lise'lere kadar bir bütünlük içinde oldular ve Kürdistan çocukların ulusal inkara alındıkları soykırımlar kurumları oldular. Bu şekilde her yıl binlerce Kürdistan çocuğu, Türkiye'deki yatalı okullara yollandı. Lise ve sanat okullarını, bilinenler için yüksek okul olanlığı sadece Türkiye'ye göçerek yakalanabildi. Zaten bu okullardan geçip Kemalizmin zehrinin alanlarını kendilerini ilk atmak istedikleri yerler, Türkiye'ye göçmek, çekici hale getiriliyordu.

Sosyal etmen:

Türk burjuva sömürgeciligi radyo, gazete, televizyon, eğitim, spor, sağlık kurumu, propaganda vd. araçları ile Türkiye'yi Kürdistan toplumu için bir çekim alanı haline getirdi. Özellikle genelliği etkileyen bu politika diğer etmenlerle birleşince her

sonuç sadece Türkiye'nin büyük kentlerinin metropol karakteri tasmasından ileri gelmiyordu. Türk soleğulu da bunu sağlıyordu. Hiçbir zaman resmi ideolojiden kopmayan Türk soleğulu sunrular da olsa yavaş yavaş ama kendi tarzlarında deðindikleri Kürdistan sorunun çözümünün anacak Türkiye'den olabileceğini. Türkiye'deki devrim sorununun bir parçası ve onun çözümüne bağlı olarak gündeme gelebileceğini ilke haline getirdiler. Bunu Kurt halkının örgütlenme hakkını tümüyle yadsıtmaya ve ulusal tahrıbatı kabullenmeye kadar vardurdular.

Türk burjuva partileri içinde örgütlenen Kurt hakim sınıfı için Türkiye metropolleri zaten siyaset kâbe durumuna gelmişti. Sadece onlar için değil, Türk aydının kopyesi olarak biçimlenen Kurt aydını için de durum aynı idi. Türk kültür ile yetişen Kurt aydlarını, kurtuluşu Türk devlet mekanizmasında iyi bir bürokrat olmadı gürdüler. Bu yol ulusal inkarelik ve usuluk yoluyla. Kurt aydını, baþbañlılık ilişkisinin politik pratiği ya CHP'de ya da daha sonra Türk soñen soleğunda yer almış oldu. Türk burjuva terbiyesi ile yetişen küçük-burjuva Kurt aydını, kurtuluş Türkiye'de gördü. Politik kurtuluşun Türkiye

yıllı, özellikle de belli mevsimlerde birkaç milyonu bulan ve ağırlı gençlikten oluşan Kürdistanlı kitle Türkiye göçmektedir. Öyle ki belli alanlarda gen nesli bulmak sorun olmuştur.

Turizm merkezleri Türkiye kentleridir. Yatırımlar buralara yapılmaktadır. Spor, kültür vd. kurumlar içinde de aynı şey söz konusudur. Ulusal içkari ve yozlaştıracı bir tarzda geliştirilen Türk burjuva sosyal politikası, geri bir yapıda olan ve örgütsüz bırakılan Kürdistan toplumuna nüfuz ettikçe, tahrıbat artacak ve bu etki göç artıracaktır.

Bir de buna Kürdistan'ın geri toplumsal yapısının getirdiği sorunları eklemek gereklidir. Aşireti ve kabileci yapıda tutulan toplum, bu yapının getirdiği yoksulluk ve yol açtığı, tahrıbatı daraltıcıdır.

Daha da eklenen faktörlerle Kürdistan, Kurt insanı için yaşanmaz duruma getirilir. Zengini kaçar, aydimi kaçar, yoksulu kaçar, hastası olan kaçar... Neticede Türkiye'de milyonlarca Kürdistanlı birkir. İstanbul, Ankara, Mersin, Adana vd. büyük Türkiye şehirlerinde Kürdistan şehirlerini kurulur. Bu yerler sağlık, konut, sosyal koşulları ile apayrı özelliklerdedir. En kötü konutlar ve en az sağlık bızmıtlı buralardadır. Çok kez yasaların uygulanması da apayrı olmaktadır.

Türk burjuva ekonomisi bu ucuz emek gücü üzerinde yükselebilir. Kürdistan emek gücü, inşaat işcisidir, hamaldır, tarım işcisidir, hizmetçidir, çarşı başlarında karın tokluğuna iş bekleyen yemiyecidir, sokaklarda gayri-meşru işlerde kullanıldan fedavî lümpendir.

Kürdistan halkı, Filistinli ve Güney Afrika halkı gibi geto'larda tutulmaktadır. Türk burjuvazisi beceriklerle dolulaşma yasağı ve kimlik ayrılmıştır. Böylesi bir uygulama hem hesabına gelmemekte, hem de sosyal, kültürel, ekonomik ve ulusal faktörlerle zaten pratikte bu ayrılmıştır.

Türkiye'de biriken milyonları bekleyen geleceğin somutu yaşanmıştır ve yaşanmaktadır. Yitirilen ulusal dil, gelenek, kültür, kıyafet, ülke ve kişilik. Çünkü, Türkiye'ye göç ettirilen milyonlarca Kürdistanlı kitle tümüyle Türk ulusal yapısı içinde eriltilmektedir. İşçilenen kesim Türk burjuvazisinin bir parçası haline gelmektedir. Bununla beraber diğer ulusal ögeler de yitirilmektedir.

Üstelik, bu ulusal tahrıbat üzerinde gelişen soleğul, bu tahrıbatı mesıplaştıracak, tahrıbatı daha da derinleştirmektedir.

Baştan da açıklamaya çalıştığımız gibi, Türkiye'deki milyonlarca Kürdistanının varlığı, Türk burjuva sömürgeciliginin, Kurt halkının asimile etmek ve ulus varlığını ortadan kaldırma politikasının sonucudur. İsrail'in Filistin hal-

kına, G. Afrika ırkçı rejiminin yerli siyah halka yaptığının çok çok ötesindedir. Çünkü, iki rejim de iki halkın varlığını inkar edememekte, içeriine nüfuz edememektedirler. Türk burjuvazisi bu süreci 1920-40 dönemi ile aşmış, Türk halkını asimilede dünyada hiçbir sömürgeci gücün henüz varmadığı vahşet ölçülerine varamadı.

1960'la Türk burjuvazisi,

Kürdistan emekçilerini, önce Avrupa'ya, sonra Ortadoğu ülkelerine sürdü. Türk burjuvazisi bununa iki amaç güttü. Birincisi, Kürdistan emek gönüllüleriyle birlikte, tahribat artacak ve bu etki göç artıracaktır.

Bir de buna Kürdistan'ın geri toplumsal yapısının getirdiği sorunları eklemek gereklidir. Aşireti ve kabileci yapıda tutulan toplum, bu yapının getirdiği yoksulluk ve yol açtığı, tahrıbatı daraltıcıdır.

Türk burjuvazisi, politikalarıyla ülkesinden kaçmayı sürekli Kürdistan insanının önüne alternatif olarak koymayı, Bir yere gelindi ki bu acı sonucu Kürdistan insanına önemli oranda benimsedi. Türkiye'deki milyonlara ek olarak Avrupa'da ve başta Lübnan olmak üzere, çeşitli Ortadoğu'nun Arap ülkelerinde biriken sözkonusunu türklerin sosyal, kültürel yaşamı içinde erimeye terkedilen yüzbinlerce Kürdistanlıların acı gerçeği Türk sömürgeciliginin göç ettirme politikasının sonucudur. Başka halklardan kükürt bir kitlenin zorla yer değiştirmesinde başta közkonusu halk olmak üzere, dünya halklarının sert direnişi ve protestosu ile karşılaşır. Kürdistanlıların acı gerçeği Türk sömürgeciliginin göç ettirme politikasının sonucudur.

Kürdistan halkı, Filistinli ve Güney Afrika halkı gibi geto'larda tutulmaktadır. Türk burjuvazisi beceriklerle dolulaşma yasağı ve kimlik ayrılmıştır. Böylesi bir uygulama hem hesabına gelmemekte, hem de sosyal, kültürel, ekonomik ve ulusal faktörlerle zaten pratikte bu ayrılmıştır.

Türkiye'de biriken milyonları bekleyen geleceğin somutu yaşanmıştır ve yaşanmaktadır. Yitirilen ulusal dil, gelenek, kültür, kıyafet, ülke ve kişilik. Çünkü, Türkiye'ye göç ettirilen milyonlarca Kürdistanlı kitle tümüyle Türk ulusal yapısı içinde eriltilmektedir. İşçilenen kesim Türk burjuvazisinin bir parçası haline gelmektedir. Bununla beraber diğer ulusal ögeler de yitirilmektedir.

Benzer uygulamayı Suriye burjuvazisi yapacak, sınır bölgelerindeki Kurt köylerini kaldırıracak, buraya Arapları yerleştirecek, buna "Arap Keşmer Projesi" diyecek. Irak burjuvazisi de bu uygulamayı geliştirecek. Zaxo ve Şen gal'ın Suriye'ye sınır alanlarına Arapları yerleştirecek, İran'la başlayan savaşa nedeniyle diğer bölgelere Arapları yerleştirmeye gücü ve zaman yetiremeyecektir.

Deram 18. sayfada

KÜRDİSTAN KADINI VE CEZAEVİ

GEÇEN SAYIDAN DEVAM

Sömürgeciler, kullandıkları işkence yöntemleri birçok yönünden başarı elde edebilmislerdir. Bu açık olan bir durumdur. Başarılı olmalarının temelinde hiç şüphesiz birçok toplumsal, sosyal, kültürel, fiziki ve psikolojik etmenler rol oynamıştır.

Örneğin; daha polis sorgu merkezlerinde kadını erkeğe, erkeği kadına karşı kullanma; düşürme ve testim almanın başlica yöntemlerinden birisini oluşturmaktadır. Bu yöntem, tek başına kadına ya da erkeğe de uygulanmaktadır. Açık ifadeyle, tecavüz ya da irza geçme olayı; kaskatı feodal değer yargıları ve ahlaki ölçülerle örlül bir toplumun bireyleri üzerinde uygulandığından; düşmanın hedeflediği sonucu çoğu kere vermiştir. Çünkü bu olay, toplumsal olarak sınıfsal zeminin ortulmuş bir tarzda kavranmaktadır; yalnızca kişisel namusa dokunma olayı olarak kavranılmaktadır. Ama, bu noktaya erene kadar da, düşman istediği sonucu —tümüyle olmasa bile— almıştır. Açık örnekler vermek elbette mümkün: İşkencenin doruğa çığıtı 1982'lerde, hücrede bulunan bir arkadaşı alıp kadınlar koğuşuna kapısına kadar getiriyorlar. Ama bu getiriş, normal bir getiriş değil. Arkadaşı çırıl çıplak soyuyorlar ve "Ya dediklerimizi yaparsın, ya da seni bu şekilde Kadınlar koğuşuna götürüreğiz" diyorlar. Arkadaşı anadan doğma bir halde kadınlar koğuşunun kapısına kadar getiriyorlar. Arkadaş kendişine denileni yapıyor. Yani kuralları kabul ediyor ve kabul ettiğini de hoparlörlerden tüm koşulsara yönelik yaptığı (daha doğrusu buna zorlanıyor) bir konuşmayı kaçıtmıyor. Bir başka yöntem de, yine tutukluları birbirine tecavüz etmeye zorlamayı... Askerler bunu yapıyordu. Sapık emellerini tutuklular üzerinde gerçekleştiriyorlardı.

Böylesi bir olayı, bizim göz-

"...Tutuklular arasında güvensizliği geliştirmek, pasifikasyonu derinleştirmek ve sürekli kılmak için, kaba işkencelerin yanı sıra bir de tek tek kişileri hedef seçerek, kendileriley işbirliği yapmış" havasını, imajını vermek istiyorlardı. Hedef seçikleri tutuklular genelde kitlenin üzerinde saygılılığı ve etkisi oluyordu. Biz kadınlar koğusunda da bu yöntemi belli kişiler üzerinde uygulandı. Lakin burada bir noktaya önemle parmak basmak yerinde olacak kanaatindeyim. Böl-parçalı ve yön politikası olarak da tanımlayabileceğimiz bu yöntem, uygulanan kişiden ziade diğer tutuklulara etkisini gösteriyordu. Şöyle ki, Esat Oktay, hedef seçtiği tutukluya (kadın ya da erkek) diğer tutukluların yanında sürekli olarak, "Benim adamım, patron" gibi sözcülerle hitap ediyor, sanki ona değer veriyormuş, onun görüşlerine başıvaruyormuş, fikrini alıymış imajını vermeye çalışıyordu. Bu, öyle açık veince yöntemlerle yapıyordu ki; korku, tedirginlik ve güvensizliğin kol gezdiği bir ortamda hedeflenen etkiyi yaratıyor ve inançlı oluyordu. Ve o noktadan itibaren yaşamı aynı çatı altında paylaştığımız, aynı acı eziyetleri birlikte yaşayıp tanık olduğumuz, aynı lokmayı paylaştığımız insanların artik o kişiden uzaklaşmayı, ona kin duymaya, ondan sakınmaya ve korkmaya başlıyordu. Horlama, aşağılamaya, alaya alma, hakaret etme ise bunu bütünlüğünden. İnsanlar bir cüzzamlı ya da vebali gibi ondan kaçıyordu. Gerçekte ise, o kişinin konumu öyle olmasa da, kitlenin gösterdiği bu tepki tamamen haklı ve insanydı... Bir hain ya da isipoyunu dünyanyan hiçbir halkı benimszem, içinde barındırmaz. Kendine özgü yöntemlerle, ya tümüyle toplumdan yalıtıp ya da yok eder... Düşman bunun bilincindedir ve bunun için bu yöntemi kullanmaktadır. Bu yöntem, uygulandığı tutuklu açısından da kolay değildir. Kendisine gösterilen davranışlar ve duyuğu güvensizlige bir anlayı vermemektedir o anki koşullarda. Kendinden emindir. Ama yine de korkunç boyutlardaki manevi baskısı, dayanı-

kunç şeyledi. 10 kadar erkek tutuklu çırıl çıplak soyulmuştu.

Birden askerlerden birisi, bir tutuklu arkasını dövmesini söyledi. Ve, "Cip mu tercih edersin yoksa..." Erkek tutuklu neye uğradığını şaşırılmıştı. Askere yönelttiği sorudan anlaşılmıştı: "Söyledığınızı anlayamadım komutanım..." Evet, tutuklu bu soruya cevap verdi. Diyarbakır cezaevinde soru sorulmayacağını bilmiyordu da... Nitekim sorusu küfür ve hakaretle karışan kahkahalarla karsılık buldu. Ve birkaç asker birden bu tutuklunun üzerinde sapık emellerini gerçekleştirerek saldırdılar.

Tutuklular arasında güvensizliği geliştirmek, pasifikasyonu derinleştirmek ve sürekli kılmak için, kaba işkencelerin yanı sıra bir de tek tek kişileri hedef seçerek, "kendileriley işbirliği yapmış" havasını, imajını vermek istiyorlardı. Hedef seçikleri tutuklular genelde kitlenin üzerinde saygılılığı ve etkisi oluyordu. Biz kadınlar koğusunda da bu yöntemi belli kişiler üzerinde uygulandı. Lakin burada bir noktaya önemle parmak basmak yerinde olacak kanaatindeyim. Böl-parçalı ve yön politikası olarak da tanımlayabileceğimiz bu yöntem, uygulanan kişiden ziade diğer tutuklulara etkisini gösteriyordu. Şöyle ki, Esat Oktay, hedef seçtiği tutukluya (kadın ya da erkek) diğer tutukluların yanında sürekli olarak, "Benim adamım, patron" gibi sözcülerle hitap ediyor, sanki ona değer veriyormuş, onun görüşlerine başıvaruyormuş, fikrini alıymış imajını vermeye çalışıyordu. Bu, öyle açık veince yöntemlerle yapıyordu ki; korku, tedirginlik ve güvensizliğin kol gezdiği bir ortamda hedeflenen etkiyi yaratıyor ve inançlı oluyordu. Ve o noktadan itibaren yaşamı aynı çatı altında paylaştığımız, aynı acı eziyetleri birlikte yaşayıp tanık olduğumuz, aynı lokmayı paylaştığımız insanların artik o kişiden uzaklaşmayı, ona kin duymaya, ondan sakınmaya ve korkmaya başlıyordu. Horlama, aşağılamaya, alaya alma, hakaret etme ise bunu bütünlüğünden. İnsanlar bir cüzzamlı ya da vebali gibi ondan kaçıyordu. Gerçekte ise, o kişinin konumu öyle olmasa da, kitlenin gösterdiği bu tepki tamamen haklı ve insanydı... Bir hain ya da isipoyunu dünyanyan hiçbir halkı benimszem, içinde barındırmaz. Kendine özgü yöntemlerle, ya tümüyle toplumdan yalıtıp ya da yok eder... Düşman bunun bilincindedir ve bunun için bu yöntemi kullanmaktadır. Bu yöntem, uygulandığı tutuklu açısından da kolay değildir. Kendisine gösterilen davranışlar ve duyuğu güvensizlige bir anlayı vermemektedir o anki koşullarda. Kendinden emindir. Ama yine de korkunç boyut-

lacak gibi değildir. Bir tarafdan düşmanla cebelleşirken, diğer yandan kendi kendine korkunç hesaplaşmaya gitmektedir. "Acaba ben, gerçekten de düşmanın göstermek istediği konumda biri miyim?" diye sorular sorar kendine.

Diyarbakır cezaevi, gerçekten tarihi direnişlere sahne oldu. Ulusal Kahramanları ve ulusal Kahramanlığın destanlarını yazdı bu direnişler.

Kadınlar koğusunun direnişlerdeki yerı neydi? Ve biz derin bir terciliği yaşadığımız halde direniş beraberliğini nasıl sağlıyoruk?

Hemen belirtiyem ki, bu

"...Düşman, bizim direnişimizden ürküyordu. Ürkmesinin nedeni, direnişimizin, hem de kadın olarak direnmeyi seçmiş olmamızın, erkek tutuklular üzerinde yarattığı olumu etkiye. Bunun için de her oyuna direnişimi kırmaya, kamuoyundan saklamaya çalşıyordu..."

konuda söyleyeceklerim oldukça garip gelebilir coğunuza... Biz kadınlar, direniş beraberliğini yalnız ve yalnızca sezgilerimizle saglıyorduk. Sezgilerimizi karara ve eyleme dönüştürüyorduk. Cezaevi genelinde neler olup bittiğinden haberimiz yoktu. Devrim cephesinde neler olduğunu, neler düşünülüyordu ve neler yaşanıyordu, gerçekten bilmiyorduk. Bildiğimiz ve emin olduğumuz tek şey, teslimiyet ve ihanetin reddedilmesiydi... Bizi, yegane felsefemiz ve yaşam kaynağımız buydu. Bunun dışında, cezaevi yönetiminin tavır ve davranışlarından, yemeklerin durumundan hareket ediyyorduk.

Elbette, kadınların direnişteki yerı önemliydi. Feodal anlayışların egemenliğini sürdürdüğü birçok erkek tutukluda direnme azmini kamçıydı: "Onlar kadın başlarına bunu yapıyorlar da, biz niye yapmıyalım!" düşüncesi varıyor ve bundan hareket ediyorlardı.

Düşman, bizim direnişimizden ürküyordu. Ürkmesinin nedeni, direnişimizin, hem de kadın olarak direnmeyi seçmiş olmamızın, erkek tutuklular üzerinde yarattığı olumu etkiye. Bunun için de her oyuna direnişimi kırmaya, kamuoyundan saklamaya çalışıyordu. En basit ve açık bir örnük vermek gereklse: 1984 yılındaki direnişe ve ölüm orucuna biz kadınlar da katıldığımız halde, bu direnişi sonuna kadar götürmek isteyen erkek tutuklular hakkında davası açıldı ve cezalar verildi. Oysa biz de aynı konumda olmamızı karşın, bizim hakkımızda dava açmaktan özenle kaçınıldı...

Cezaevine kanla yazılı direnişleri bütün gayretine rağmen dünyadan gizleyememişti... Bu genelin içinde yer-

alan kadınların direnişini ise özenle gizledi... Örneğin, Türkiye cezaevlerindeki kadınların direniş katılması hemen hemen basın-yayın organlarında yazılmış çizildiği halde, Diyarbakır cezaevindeki kadınların direnişinden bir kelimeli ile olsun söz edilmemiştir. Sömürgeci-laşist cuntına izin vermemiştir. Burada üstün Türk güdüsyle hareket edilmiştir. Yani, her şeyin en iyisini yine Türkler yapar!

Düşman, biz kadınların direnişinden öylesine korkmaktadır ki, ailelerimizi ve arkadaşlarımızı, "Kadınları susturun, başka bir şey istemiyoruz" diyerek üzerimize yollamaktayı. Direnişimizin etkisini kırmaya çalışmak istemeydi.

Bu direnişler sırasında insanı derinden etkileyen ve yollar geçtiği halde belliçilerdeki yerini hala koruyan güzel seyler de yaşanıyordu... 1981 yılının mart ayında komandolar bizleri coplamaya başladı; küfür, hakaret ve cop seslerine karışan acı çığlıklarımız, zindanın duvarlarını aşarak dışarıya, mahalleye kadar ulaştı. Yalnızca oraya mı? Hayır. Yoldaşlarımıza da ulaşmıştık bu çığlıklarımız. Komandolar cepkili gittilerinde, arka bloklardan, hükürlere bir çağrı gecenin sessizliğini delerek bize kadar ulaştı. Hücredeki yoldaşlar bize sesleniyor ve mesaj yolluyorlardı: "Dayanın! Bunlar da gelecektir..." Hücredeki geldiğini anlamamızı istiyorlardı... Ama sadece bu kadar da değil... Derinden gelen ve insanın tüm ruhunu saran yanık bir ses, "De lort" türküsüne başlayarak İletilen mesajı tamamladı. Ve bizler, tüm yürüğümüzle sıcak duygularla dolu dolu, ama biraz da ayrlığın huznlarıyla göztaşlarımıza egemen olmaya çalışıyorduk.

"...Kadınlar koğusunda, PKK dışında başka kadın tutuklular da vardı hiç kuşkusuz. Fakat bunların tutukluluğu fazla uzun sürmüştür. Türk solu ve Kürt reformist gruplarından birkaç kişi vardı. Sonuncular çok az tutuklu kaldılar. Türk solundan olanlar ise daha çok TKP-ML/TİKKO ve IKD davalardan tutuklu olanlardı. Bunlardan tek tek unsurlar direnişten yana tavır aldırla da bunu uzun vadede devam ettirmeleri söz konusu olmadı hiçbir zaman. Özellikle IKD adına tutukan kadınların yaşamada ve düşmana karşı tutumda gösterdikleri tavır, içinde bulundukları durum, işler acısıydı. Türkiye halkı adına utanç vericiydi. Kolece bir teslimiyeti yaşamaya biçimi olarak tercih ettiler. "Onların bütün kuralları harfiyen uydugumuz halde yine de en fazla dayağı piyeni biz oluyoruz. Bu ne iştr?" sözleriyle dileydi. Direnişlerdeki dünsuncelerindeki özü, kavrulmakta ve anlamaktan uzaktılar. Gerçekten de düşman, teslim olan ve kurallara uyandıra karşı daha acımasız dayak atıyordu. Kaba dayaklı ve bu yolla avucuna aldığı korumak istiyordu. Yoksa tehlikeli bir güç olarak gördüğünden değil. Bunlar, direnişlerde de aynı tavır gösterdiler. Dayak yediklerinde, "Bütün bunlara sebep sizsiniz. Askeri darbe sizin yüzünden geldi. Acınızı biz çektiyoruz" oluyordu. Direniş katılmama gereği olarak da, "Bize yönelik bir sey yok. Düşman sizinle uğraşıyor. Sizin direnişiniz gerekdir" biçiminde gösteriyorlardı. Elbette açıkça bu şekilde ifade etmiyorlardı niyetlerini. Ama koydukları tavır, bunu belli ediyordu. Hatta 1983 Eylül Direnişi sonrasında, bölük komutanı olan yüzbaşı bir tartışma sırasında, "Ben Türk solunu, özellikle de TKP'yi bir tehlike olarak görmüyorum. Onların en tehlikeli gösterilen kişisinden dahi korkulmaz. Ama PKK'lıların küçük çocuğundan dahi korkulur. Çünkü PKK hem siyah, hem de kitap vermiş elliye. Onların gücü buradan geliyor" şeklinde itiraf etti.

Devamı 19. sayfada

cu, 1982 ölüm orucu) değildi... Ama, kurallara uyamak, sürekli olarak düşmanı rahatsız etmek, oyularını boş çikarmak da bir direnişti. 1983 ve 1984 direnişlerine fiili olarak katılmamız söz konusu. Başlangıçta çok zayıf olan politiksizliğimiz, süreçte tam bir olgunluğa erişmişti. Cezaevinde düşman, başından beri bizi muhatap almad, sürekli tecrit cemberinde tutarken; '84 sonrası o da, bizim bir güç olduğumuzu kabullenmek ve direkt mutabakat etmek durumda kalmıştır. Kadınlar koğusunda, PKK dışında başka kadın tutuklular da vardı hiç kuşkusuz. Fakat bunların tutukluluğu fazla uzun sürmüştür. Türk solu ve Kürt reformist gruplarından birkaç kişi vardı. Sonuncular çok az tutuklu kaldılar. Türk solundan olanlar ise daha çok TKP-ML/TİKKO ve IKD davalardan tutuklu olanlardı. Bunlardan tek tek unsurlar direnişten yana tavır aldırla da bunu uzun vadede devam ettirmeleri söz konusu olmadı hiçbir zaman. Özellikle IKD adına tutukan kadınların yaşamada ve düşmana karşı tutumda gösterdikleri tavır, içinde bulundukları durum, işler acısıydı. Türkiye halkı adına utanç vericiydi. Kolece bir teslimiyeti yaşamaya biçimi olarak tercih ettiler. "Onların bütün kuralları harfiyen uydugumuz halde yine de en fazla dayağı piyeni biz oluyoruz. Bu ne iştr?" sözleriyle dileydi. Direnişlerdeki dünsuncelerindeki özü, kavrulmakta ve anlamaktan uzaktılar. Gerçekten de düşman, teslim olan ve kurallara uyandıra karşı daha acımasız dayak atıyordu. Kaba dayaklı ve bu yolla avucuna aldığı korumak istiyordu. Yoksa tehlikeli bir güç olarak gördüğünden değil. Bunlar, direnişlerde de aynı tavır gösterdiler. Dayak yediklerinde, "Bütün bunlara sebep sizsiniz. Askeri darbe sizin yüzünden geldi. Acınızı biz çektiyoruz" oluyordu. Direniş katılmama gereği olarak da, "Bize yönelik bir sey yok. Düşman sizinle uğraşıyor. Sizin direnişiniz gerekdir" biçiminde gösteriyorlardı. Elbette açıkça bu şekilde ifade etmiyorlardı niyetlerini. Ama koydukları tavır, bunu belli ediyordu. Hatta 1983 Eylül Direnişi sonrasında, bölük komutanı olan yüzbaşı bir tartışma sırasında, "Ben Türk solunu, özellikle de TKP'yi bir tehlike olarak görmüyorum. Onların en tehlikeli gösterilen kişisinden dahi korkulmaz. Ama PKK'lıların küçük çocuğundan dahi korkulur. Çünkü PKK hem siyah, hem de kitap vermiş elliye. Onların gücü buradan geliyor" şeklinde itiraf etti.

lerimizin önünde gerçekleştirildiler. Tarih 24 Şubat 1983... Akşam saatleri. Birden koğuşumuza bitişik olan kordon, çığlık seslerine karışan kükür-hakaret ve cop sesleri gelmeye başladı. Biz hemmen, koridorla açılan gözleme deliklerinden, ne olup bittiğini öğrenmek için baktık. Gördüklerimiz kor-

Kadınlar koğusu olarak, cezaevindeki hemen her direnişte yer aldı. Belki bizim direnişimiz, genelde sürdürülmemişti... Bu genelin içinde yer-

Birlik Çalışmaları Kitle Çalışmasıdır

Başlığımızı genişletirsek, ulusal kurtuluş çalışması ya da mücadeleci kitle çalışmasıdır tanımına varırız. Önce kitlenin tanımından ve dönemin çalışma sırasında kitlelerin belirleyici konumundan başlayalım.

Kitle ulusal kurtuluş mücadelesine zemin olan halk topluluğudur. Kitlenin, bu kısa tanımıyla ulusal kurtuluşu olmayan işbirlikçi kesimleri kapsamadığını belirtmek bir yerde fazlalık olacaktır. Yine tanımından kitle tek bir sınıftan meydana gelen homojen bir topluluk değildir, tam aksine işçisi, köylüslü, küçük-burjuvayı, aydını, kadını ile Kürdistan yurtsever sınıfı, tabaka ve kesimleridir.

"Devrim kitlelerin eseridir", "kitlelere dayanamayan, kitleleri örgütleyemeyen, güçlerini savaşa sürmeye" bir örgüt başarılı olamaz. Ne zaman ki kitleler başkaldırı ve hücumu bayramları olarak görmeye başlarlar, o zaman sömürgecilik için her şey kaybedilmiş demektir.

PKK, Kürdistan emekçi kitlelerinin ulusal ve sınıfsal kurtuluş taleplerinden doğdu. 1978'e kadar gündeme politik öncünün yaratılmıştı. 1978-80 dönemine dek ulusal kurtuluş mücadelesinin kabarmasında, kitleler PKK çizgisini tasvip ettiler, destek sundular ve mücadeleci kitesel olarak katıldılar. Bu dönemde öncü örgüt saflarında meydana gelen tıkanıkların en önemli nedeni kitle kabarmasının ettiğit örgütSEL sağlamıştı ve genişlemenin sağlanamamasıydı. 1980-82 dönemi öncünün korunması ve yetkinleştirilmesi dönemi oldu. Zorlulu olarak bu dönemde kitle bağlıları gevşedi ve kitleler zarar gördü. 1982-84 15 Ağustos dönemi, öncünün kitleler içine yerleştirilmesi dönemi oldu.

15 Ağustos siyasi ve askeri olarak ulusal kurtuluş mücadelesi kiteselleştirme koşul ve araçlarını yarattı. HRK ve ERNK'nın kuruluşu bu anlamda gelir. Öncü örgütün, pratiğinde ortaya çıkan en önemli zaaf kitesel kabarmanın değerlendirilmeyisidir. Halbuki Türk sömürgeci devleti, objektif koşullardan hareketle tchlikeyi sezimlemiş ve ayaklanması önleme temelinde hazırlıklarını yapmıştır. Kitleler de bu beklenen içinde hareketlenmiş, fakat duyguya taleplerini karşılamada çok yetersiz kalmıştır.

PKK 3. Kongresi, bu durumun siyasal ve örgütsel çözümlemesini yaptı ve kitesel mücadelenin askeri, siyasal, örgütsel program ve planlarını oluşturdu. Birliklerin kuruluşu, siyasal ve örgütsel gelişime ve PKK 3. Kongre kararlarının ürünü oldu.

Siyasal koşulların, kitleyi oluşturan sınıfların objektif konum, bilinc ve talepleri ile örgütlenme ve mücadeleye uygunlukları çokça değerlendirilmelidir. Bu değerlendirmeleri tekrarlamak yerine doğrudan kitle çalışmalarının özelliklerine değinmemi daha yararlı görüyoruz. Belirleyici olan uygulama ve üretkenlilik. Üretmeyen gelişime yaramaz.

Kitleler tanımlanır, kitlelere güvenilmelidir

Denebilir ki, kitleye güvenilmenden zaten devrimcilik olmaz. Ancak biz yine de kitleye inanç düzeyinde bir ulusal kurtuluşu bir reformistten ayıran kistas olarak alacağız. Neden "kitle tanımlanmalıdır" diyoruz. Bu vurgu, iş yapan binin konusunu tanıması gereğidir. Konusunu tanımayan onu nasıl isleyeceğimizi, hangi yöntemleri uygulayacağımı bilmemek. Kitle işçidir, köylüdür, kadındır, aydınır, esnafı vb. Her bir kesimi de kendi içinde homojen değildir. Homojen olmaması ulusal ve toplumsal yapanın kaynaklarıdır. Böylece çok farklı, aynı zamanda geri ve sorunlarla yükü bilinc ve sosyal gerçeklikte kitle kesitleriyle karşılaşırız.

Bunlara yerel, işaretçi-aleci-özellikleri ve farklı alanlarında bulunmanın getirdiği ek ekonomik, kültürel ve sosyal sorunları eklememiz gereklidir.

Kitlenin iyi tanımması, yaklaşımından, eğitimden ajitasyon-propagandaya, örgütsel görevlendirmeye kadar her konuda yerinde ve bilinciği tercih etmektedir.

Aksi durumda kitleler içinde çalışmada teknolojiye düşüller. Sınıf bakış açısıdır. Kişinin kendine "ben öncü olun" demesiyle öncü olun-

maz. Böylelerine kitleler güler geçer. Kitle çalışmalarında bu tür yetmezliklerde düşümek için, kitleler burun sınıfsal farklılıklar, yerel, özgünlüklerini tamamlayacaktır.

Kitlelerin önüne konan görev, ulusal kurtuluş mîadelesi içinde yer almaktır ve desteklemek olacak. Hem de her şeyi ile. Ancak yığını bu duruma getirebilmekasıl devrimci yetenek ve ustalık isteyen bir sorundur. Ne denli bilişlenme olursa olsun, Türk sömürgeci ile işbirliği federal-komprador işbirliği sorunları yüklü tuttuğu yığınlarla hizmet ediyoruz. Yığınların bu gerçekliği örgütlemeye, bilinc-lendirme ve mücadeleye seferber etmede o denli inatçı olunmayı gerektirir.

Ulusal kurtuluşun temel güçleri yoksul yığınlardır. Haliyle bunların sorunları daha fazla olacaktır. Ancak devrimci yapacak olan bu yığınların gücüdür. Yığınların ekonomik, sosyal sorunları ve bilinc gerilileri ürküntü yaratmamalı. Böyle bir duyguya kışkırtıcıların özgürünü yadsınamaya, gittikçe kitlelere güvenilsigine vardır. Kitle çalışmalarında görülen, yığının desteği yerine bireyi, aydını alan tehlili anlayışın anlamını bulur.

Bunu pratikten örneklerle düşüllür. ÖY, DDKD vd. işbirlikçi Kürdistan küçük-burjuva güçleri, 12 Eylül faşizmi ile

kitlelere güvensizlik duydular. Daha doğrusu güvensizliklerini artırdılar. "Bu kitle direnemez, devrimce hazır değil" iddialarıyla bekleyiş teorisini geliştirdiler. PKK, tam tersini savundu, kitlelerin objektif devrimci konumunu gördü; ve devrimcilerin görevi, öncülük etmekti sorumluluğu ile hareket etti. Tarih PKK ve halkı haklı çıktı.

Kitleler eğitilmelidir

Çokça degenilen bu kapsamlı konu, aslında işin absidir. Kitle eğitimi çok yönlü hedeflenmelidir. Kitle eğitimi bizzat örgüt ve mücadele sovruları üzerinde olmalıdır. Örgütlenmede zaaf yaratılan ve kitleler içinde ayrılıklar yaratın mezhepsel, aşiretçi ayrılıklar giderilmeli ve sömürgeci sosyal, kültürel, siyasal etkilerin aşılması için eğitim yoğunlaştırılmalıdır. Kitlelerin bilinci, kitle eyleminin kaynağıdır. Bilişlenme, örgüt ve eylemi doğurmaktadır. Hele yerel özellikler kullananlar bu çevreler tutuluya böylesi olsun, kitlelerin destegini ve örgütlenmeye seferber olmasının bir eğitim ya da yaklaşım, ulusal kurtuluş eğitimi değildir.

Özellikle sömürgeci özel savaş, buna en çok zemin olan aileci etkiler, düşmanın propaganda komuları üzerinde eğitim yoğunlaştırılmış, ulusal kurtuluş sorunları üzerinde fikir yürüten, tartışan bir kitle gücü hedeflenmelidirler.

Her birlik ulusal kurtuluş genel eğitim konularını, özgün sınıf alanı sorunları ile birleştirir ve kitle eğitimini derinleştirir.

Planlamalar dârâyâsında bilişen eğitimin önemini ve bu sekili, uygulamada nasıl yürütüleceğini? Bu her şeyden önce devrimci planlı çalışmasını sağlayıcı bir eğitim ya da yaklaşım yapısını olmalıdır. Fakat hiçbir zaman yerel ayırmalar, ulusal kurtuluş örgütlenmesi temelini yapamaz. Tam aksine kitle eğitimi, en kısa sürede bu yerel ayırmaları aşmayı hedeflemelidir.

Sömürgeci güçlerin ve iş-

bilişenlerin arasında mezhepsel ve aşiretçi-yerel ayırmaları devrimleştirmeleri ve ulusal kurtuluş karşı çıkmalarının önlenmesi esas olarak eğitim sonundur.

Mezhepcilik ve işsizlik, saat karşı olumnakla uşulamaz; toplumsal olarak alışmış yapılar olmasına rağmen, kitlelerin yaşam ve bilincine yer etmişlerdir. Bu gerçek, eğitimin uzun sürelilığını ve inatçılığını gerektirir.

Bazı özelliklerini sıraladığımız kitle eğitimi, örgütlenme ve mücadele sorunları üzerinde yoğunlaştırılmıştır. Kendisini düşündüğünde davranışları olabilmek, davranış ve eylemine öncü olmayı gerektirir. Kitlelerin değer yargılarını önem vermemeyen, olanaklarını küçümseyen, davranışlarında kitle ilişkilerini zedeleyen, moralı bozuk, canhıltan uzak, herhangi bir terslik durumunda çabuk sarsılan, kitlelere karşı hırçın ve sert, adeta bir küçük-burjuva ağası olarak davranışın kırıkalı kitleyi eğitmeyi, kitleleri kaçırır.

Ifade edilen yetersizlikler taşışabile, "halk, gözüyle algılar" sözünü alırsak, devrimcinin tutarlı öncülüğünün ne denli gerekliliği anlaşılmır. Çünkü halkın gözlem ve sağduyu güçlündür.

İçine çok sık düşülen bir yetersizlik de kitlelerin "geriliğinden" ısrarla, devrimcinin asıl işlevinin kitleleri doldurmakta kitleyi örgütlenmeye savasmaktadır. Birliklerin, Ulusal Kurtuluş Cephesi'ni siyasal kadrosu, ulusal kurtuluş savaşının savaşçı, milisi, teknik kadrosu, aktif destekçisi olma, birlik üyesi yurtseverlerin öncü

devrimci etrafa yulgılmak vebeceriksizlik kokusu yayar.

Kitle eğitiminde diğer bir ölçü, kitleleri Cephe öğrencileri ile çalıştırılabilir. Kitlelerde sürekli Parti öğrencilerini aramak; eleştiri, görev sorumluluk vd. uygulamalarla Parti öğrencilerini davatma, kitlelerin her kesimine uygun Cephe çalışması yakalama içinde olamama, kitle çalışmasında sektörleri doğurur ve kitleleri kaçırır.

Benzer şekilde kitlelerle kaynaşma adına, kitleler içinde geri yapının ürünü olan anlayışlara boyun eğme, olağan meşru görme yığın öncülüğü değil, yığın artçılığıdır.

Devrimeyi kitle işçilerinde enerji ve coşku dolu olma, canlılığı ve planlı çalışmasını kitlelerde yarışmalıdır.

Çok defa, kitle ilişkileri olan çevrelerde sınırlı tutulmaktadır. Bu sözkonusu çevreler, kaldırılamayacakları yükün altına soktuğribi, desir etmekte ve yığında tepki yaratmaktadır. Hele yerel özellikler kullananlar bu çevreler tutuluya böylesi olsun, kitlelerin destegini ve örgütlenmeye seferber olmasının bir eğitim ya da yaklaşım, ulusal kurtuluş eğitimi değildir.

Her birlik ulusal kurtuluş genel eğitim konularını, özgün sınıf alanı sorunları ile birleştirir ve kitle eğitimini derinleştirir.

Plansızlar dârâyâsında bilişen eğitimin önemini ve bu sekili, uygulamada nasıl yürütüleceğini? Bu her şeyden önce devrimci planlı çalışmasını sağlayıcı bir eğitim ya da yaklaşım yapısını olmalıdır. Fakat hiçbir zaman yerel ayırmalar, ulusal kurtuluş örgütlenmesi temelini yapamaz. Tam aksine kitle eğitimi, en kısa sürede bu yerel ayırmaları aşmayı hedeflemelidir.

Sözkonusun karışıklık, kitlelerin örgütlenme gücünü yetenince göstermemekten kaynaklanmaktadır. Eğitim ve kitlelerde bağı onlara görev vermeye doğurmaktadır. Çok kez söyle bir hareket içinde oluyor "İsimiz olunca uğruruyor, ağır görevle ürkütüyor" ya da "kitledir, geridir" anlayışı ile rastgele, camiiñin istediğini anlatıyor, plansız bir görevlendirme ve çalışma içinde oluyor. Kemal PİR'in, "Bir insan kazanmak için gerekirse 300 saat konuşurum" sözünü hepimiz biliriz. Kitleye bu ciddiyete yaklaşılmalıdır. Mutlaka bir görev vermelik, kolektif çalışma çekmeli, ürün vermesine yardım etmeli, ürünnün ulusal kurtuluşu katkısını ona kavratmamızı. İlgisizlik kitlenin en sıkayette olduğu konudur. Görevlendirmek için ideal biliç ve ölçüler arama peşinde olmamalıyız. Böylelikle bir anlayış halk gerçekliğimize uymadığı gibi, bizleri yalnızlık, mahkum eder. Ağıactan ormanı görmemek buna denir. Özellikle iş yapamamazlığı kitleye bağlamak, hiçbir ülke ve devrim örgütünde geçerli olmayan gereklidir.

Cünkü, devrimcinin görevi koşullar ne olursa olsun iş yapabilmek, ürün yaratılabilmektir. Bir devrimci ne kadar ilişkili kurmuş? Kaç kişiye görev vermiş? Yaratığı ilişkileri ne ölçüde denetlemektedir? Kitlelerin talebinin ne ölçüde kâ-

"İddianamede öyle genel bir görünüm var ki, sanki biz halkı zorda bu hareket sokmuşuz. Gönüllü idiler. Biz kimseyi zorlamadık.. Biz kimseden ne zorda para istedik, ne zorda şunu yap dedik ve ne de zorda bu hareketten olacaksın dedik. Zorda bir insan bizimle çalışıtmak mümkün değil; ama biz ikna ettik, 3 saatte ikna ediyorsak 3 saat, 300 saatte ikna edilmesi gerekiyorsa 300 saat uğraştık..."

KEMAL PİR

ne görev olarak konmaktadır.

Pratikte buna nasıl varılaçaktır. Çünkü çok defa şu soruya karşılaşıyoruz ya da kendi kendimize soruyoruz: "Parti çalışması ile Cephe çalışması" ya da "Parti örgütlenmesi ile Cephe örgütlenmesi arasındaki fark nedir?" En azından bu konuda önemli bir kesimizin zorlandığı kesin. Hem de bizimle beraber hareket eden yiğimlara rağmen zorlanıyor.

Parti öncüdür. Yığın örgütün de örgütleyicisidir. Haliyle her Parti örgütü ve kadrosu miknatı gibi yurtseverleri etrafında toplayacaktır. İlegal koşullarda örgütlenmesi birbirine yakın ve içiçে örgütlenen iki örgütlenmenin arasında ne disiplin ne de çalışma tarzı olarak Çin seddi bulunmayacaktır. Yine de ölçüler ve çalışma tarzı aynı değildir.

Sözkonusun karışıklık, kitlelerin örgütlenme gücünü yetenince göstermemekten kaynaklanmaktadır. Eğitim ve kitlelerde bağı onlara görev vermeye doğurmaktadır. Çok kez söyle bir hareket içinde oluyor "İsimiz olunca uğruruyor" ya da "kitledir, geridir" anlayışı ile rastgele, camiiñin istediğini anlatıyor, plansız bir görevlendirme ve çalışma içinde oluyor. Kemal PİR'in, "Bir insan kazanmak için gerekirse 300 saat konuşurum" sözünü hepimiz biliriz. Kitleye bu ciddiyete yaklaşılmalıdır. Mutlaka bir görev vermelik, kolektif çalışma çekmeli, ürün vermesine yardım etmeli, ürünnün ulusal kurtuluşu katkısını ona kavratmamızı. İlgisizlik kitlenin en sıkayette olduğu konudur. Görevlendirmek için ideal biliç ve ölçüler arama peşinde olmamalıyız. Böylelikle bir anlayış halk gerçekliğimize uymadığı gibi, bizleri yalnızlık, mahkum eder. Ağıactan ormanı görmemek buna denir. Özellikle iş yapamamazlığı kitleye bağlamak, hiçbir ülke ve devrim örgütünde geçerli olmayan gereklidir.

Cünkü, devrimcinin görevi koşullar ne olursa olsun iş yapabilmek, ürün yaratılabilmektir.

Bir devrimci ne kadar ilişkili kurmuş? Kaç kişiye görev vermiş? Yaratığı ilişkileri ne ölçüde denetlemektedir? Kitlelerin talebinin ne ölçüde kâ-

Türk Solculuğunun Çıkmazının Tarihsel Kökleri

Başterafta 1. sayfada

Konuya neden Berxwedan'da değiniyoruz. İhanetin kaynağı sosyal-şovenizmdir. Kautsky, sömürge halklara karşı, proletarya karşı emperyalist burjuazinin yanında yer aldı. TKP'de doruklaşan Türk reformist ve sosyal-şoven solculuğunun ihanetini de ele veren, onun Kürdistan halkının ulusal bağımsızlık ve Türkiye emekçi halkın sosyalist mücadeleleri karşısında aldığı tavırı. İstelesenler de Kürdistan sorunu, Türkiye soñ hareketini etkileyecak, bir yerde koşullandıracaktır. Ve Kürdistan halkın ulusal bağımsızlık sorunu konusunda tutarlı ve net politika izlemeyen bir solculuk, Türkiye emekçilereinin iktidar sorununda da tutarlı tutum içinde olamaz. Böyle bir solculuk çıkmaza ve ihanetlere mahkumdur.

TKP, 60 yıldır bu tutarsız çizgisi izlemektedir. İdeoloji ve politikası, tarihi boyunca ihanet üretmektedir. Tarih, öğretici ve koşullandırıcıdır. Doğusundan günümüzde dek solculuğa varan Türk aydının ulusal sorun, devlet ve demokrasi sorunlarına nasıl baktığına bakmamız gerekmektedir.

Türk aydının doğuş koşulları

1800'lerde Osmanlı İmparatorluğu dağılma durumuna gelir. XVIII. YY.'ın Osmanlı-Rum savaşlarında hep Osmanlı ordusu yenilmiştir. 1798'de Fransızlar, Mısır'a asker çıkarırlar. Benzer şekilde 1830'da Cezayir Fransızlar tarafından, 1828'de Yemen ve İskenderiye Ingilizler tarafından işgal edilir. Ezilen halklar, ayaklanmaktadır. 1821-29 Yunan ayaklanması, ulusal kurtuluşu sonucların. Benzer ayaklanmalar Bulgaristan, Romanya, Karadağ, Sırbistan, Arapistan ve yer yer Kürdistan'da yaşanmaktadır. İmparatorluğu asıl tehdit eden tehlike Mısır hidivî M. Ali Paşanın oğlu İbrahim Paşanın savaşlarıdır. İbrahim Paşa, Nizip ve Kütahya (1832) savaşlarında Osmanlı ordusunu bozguna uğratır. İstanbul tehdit altında girer. Osmanlı sultanları bu büyük tehdkiye Rus, Ingiliz ve Fransız ordularının yardım ile aşar. Russular 1833 Hürkan Iskelesi Antlaşması ile İstanbul'a asker çıkarırlar. Ingiliz ve Fransız donanmaları, Mısır donanmasını yenilgiye uğratır.

Kapitalizm'in Osmanlı İmparatorluguna girişini zorlulu kılan diğer etmenler de vardır. Rum, Ermeni vd. azınlık burjuvaları palazlamak için Batı kapitalizmini talep etmektedirler. Palazlanan feodal ve mültezimler (tefecî, yerel esraf) topraklarını burjuva hukukuna göre tapulmak pendedirler. Toprak sahiblerinin çoğu askeri paşalıkları tuman sahibi olup, toprakları gaspedenlerdir. Komisyoncu Osmanlı paşaları, kapitalist malların girişile daha çok komisyon alacaklardır. Gerçekte sadrazam dahil tüm Osmanlı bürokrasisi ve paşaları Batı'nın kapitalist şirketlerinden ve komisyon almaktadırlar.

Kapitalizmin imparatorluğunu girişimi acil kılan en önemli etmen, Osmanlı İmparatorluğu'nun, Batı desteği olmadan varlığını sürdürmemesidir. Ordu ve devlet kurumlarında restorasyon yapmak zorunu duruma gelmiştir. Yeniçi ordusu bunalım ve darbe yuvası haline gelmiştir. Bektaşı tarikatlarında toplanan Yeniçeriler, halk ve esnafla ilişkiye geçiyor, rejimi tehdit ediyorlardı.

Bu öğeler, İngiltere ve Fransa'nın istekleri ile birleşince Osmanlı sultanları için resterasyon sorunu oldu. 1807 Patrona Halil isyanı, Nizam-i Cedid ordusunun dağıtılması ve padişah III. Selim'in öldürülmesi ile sonuçlanır. 1808'de İngilizlerin istemi doğrultusunda değişim olur. "Sened-i hifâk" ile feodaller yönetime ortak olurlar. Toprak mülkiyeti buna göre düzenlenir. İngiltere, Fransa'nın sahip olduğu ayrıcalıkları alır. Yönetme ortak olan feodaller "Meşveret" meclisinde toplantılar. İngiliz ve Fransız desteği ile Sultan II. Mahmut 1826'da 'Vaka-i Hayriye' adı verilen olayla Yeniçi ordusunu dağıtır. 1838'de Tanzimat Fermanı ile Batılı kapitalis feodal ve ekonomik, mali, gürük, yargı, siyasi ve askeri ayrıcalıklar elde ettiler. 1854'te ilk kredilerle imparatorluğun borçları artırdılar. İstemeleri doğrultusunda 1856'da İlahat Fermanı ile değişimler yapıldı. 1876'da da Meşrutiyet ilanı olunarak feodaller ve burjuvalar mecliste temsil olundular.

Tanzimat ve diğer değişimlerin ürünü, okullar ve bazı burjuva kurumları oldu. Kompador burjuazı yine azınlık burjuvalardır. Fakat Tanzimat Fermanı ile Yed-i Vahit Antlaşması iptal edilerek, azınlık burjuvaların Batılı şirketlerle rekabet olanlığı ortadan kaldırıldı. Harbiye, Mülkiye ve Tıbbiye gibi askeri-siyasi okullar oluşturuldu. Vilayetler Yasası ile yerel oturitelere daha da siyaset hakları tamindı. Osmanlı ordusu düzenlendi ve Batılı devletlerce eğitildi, doğrudan. Osmanlı bürokrasisi genelde devletin muhalefetini ezdiler.

Osmanlı sultanları, Batılı devletlerden aldığıları bu destekle önce onların ve feodalın ayrıcalığını yasallaştırdılar, sonra içten devlete yönelik halk, ezilen uluslararası ve feodalın muhalefetini etti. II. Mahmut, palazlanan feodalı boyun eğirdi, coğunu kafasını keserek İstanbul'a getirtti. Bir yandan Vilayetler Yasası ile ezilen halkların eylemlerini yerel meclislerde işbirliğine almayı hedeflediler, diğer yandan ezilen halklara karşı katliamlara girişti. 1839'da 16 yaşında tahta geçen Abdülmecit ve daha sonra Abdülaziz döneminde bu katliamlar devam etti.

Batı ile temas, ezilen halklar ve köylüler için bir şey getirmemiştir. Tam aksine tepeden, gerici bir tarza feudal-askeri sömürgeciliğin yaşıltılması için, Batı kurumları almıştır. Tersi durumda sömürgecilik daha katilaşırılmış, köylük hem devam eden savaşlarda katıldırmış, hem de palazlanan feodalere (toprak mülkiyet yasalarının değişmesi ile) topraklarını kaptırarak serflesmişlerdir. Osmanlı paşaları ile elçiliklere bağlı komisyondulara dönüşmüştür. Bu değişimlere önek vermek gereklidir. Yeniçi ordusunun kaldırılışı sırasında 3000 Yeniçi öldürüldür, yakalanın 7800'u asılır, 200 000'ni İstanbul'dan sürürlür. Batı katilaşları gözlemleyen Moltke şunları yazar: "Kuruk simdiye kadar Müslümanların alameti tarikasyü ve paşayı, hekimi, ülemayı, tüccarı, hulusa topumun her sınıfını ayırdettirdi. Yeniçerilerin yok edilmesi sırasında sadece dirilerin başları kesmekle yetinmedi, ölüleri de karıkları koparıdı. Bugün hala bu kafası koparılmış mezar taşlarından birçoğu görülebilir." (Türkische Mekutupları sayıfa 83)

Kürdistan'a atanmış Osmanlı valileri (Hafız Paşa) ve ardından gelen katilaşları (1830-70), vergilerin artırılması ve askeri yükümlülüğün artırılması, Osmanlı sultanlarının Batı kapitalizm ile temasta yaptıkları yeniliklerdir.

Gerçekte ezilen halkların ayaklanması, savaşlarda Osmanlı ordusunun yenilgisi ve imparatorluğun küçülmesi devam etti. İmparatorluğu yaşamak en önemli sorun olarak dardur.

Türk aydını, sömürgeci feodal-askeri imparatorluğu yaşıtmaya talebinden doğdu

İkinci Türk aydınları Batı kapitalizminin askeri-feodal Osmanlı toplumıyla üstün, gerici bir tarza ve gerici bir amaç için teması ile doğdular. Nasreddin Tâlib Abdülaziz'le arası açık. 1867'de Sultan Paris'e gider. Fazıl Paşa ile görüşür, anlaşırlar. Fazıl Paşa, Jön Türklerde yardımkeser. Paraçılıkçıları gazeteye de kapıtmalarını emreder. İki gazete çıkarılmaktadır. Biri "Hürriyet" diğeri "İbret" ikisi saraya yaramamakta, diğer muhalefet etmektedir. Paşa ihanet olmaz diyen Namık Kemal, bir tek söyle gazeteyi kapatır.

Paşalarla bağımlılık burada bitmez. Mustafa Fazıl, Jön Türklerle İstanbul'a dönüşleşmeye devam eder. "İbret" gazetesi, onun sağlığı matbaada basılır. Mustafa Fazıl'ın başka velihat Deli Murat da hamileridir. En büyük hamileri de Mithat paşadır. Mithat Paşa, Kanunu Esası (1876) bunlara hazırlatır. Bunları meclis üyesi yapar. Abdülhamid, Jön Türkleri ikinci defa sürgün ettiginde, Jön Türklerin önderleri Mithat Paşanın evinedir ve sürgün kağıtlarını ondan alırlar.

Paşasız edememek Türk aydının diğer bir özelliği

Türk aydının doğusundan mültecilik ve kendiliğinden sürgün meslek edinir. Tas-

zamanda ailesine bakıyor, oğlu Ali Ekrem, 18 yıl Abdülhamit tarafından sarayda yaşıtlıyor.

Ziya paşa, validir, Şura-i Devlet üyesidir. Suavi, Galatasaray Lisesi müdürü; Mehmet Necip Paşanın torunu; Nuri, Abdülhamid'in süt kardeşi.

Bu kusuru doğu onların siyaset eylemini koşullandıracaktır.

fiyecilik, Türk aydının doğus hastalığıdır.

Daha kuruluşunda, ilk teknik karşısında Jön Türkler kapağı Avrupa'ya atarlar. Hem de kapitalist ülkelerin elçiliklerinin kanalıyla. 1876'da mültecilikle başlarlar. Bu bir nevi bayadır. Örneğin Namık Kemal, Fransız elçiliğinin arkasından vapura bindirilecektir.

Jön Türkler, Batı hayramdır. Fakat bu hayranlığının Fransız ya da diğer Avrupa burjuavalarının geçirdiği demokratik, demokratik taleplerle, siyaset-devrimci mücadelelerine ilişkin değildir. Jön Türkler, Avrupa'da Avrupa burjuazisinden daha lüks yaşıyorlar. Halbuki mültecilik bir yerde yoksunluk demektir. O dönemde Avrupa burjuva devrimci mülteciler ve ilticacılara doludur, fakat Türk mülteci aydının hali başkadır: "Kemal ile Ziya tam şarkı idiler. Evelia, Mustafa Fazıl Paşanın kileri beylerin malzemeyle doluydu. Hatta İstanbul'dan her hafta kara-kulak suyu bile getiyordu... Ziya Beyin Paris civarında dört tarafı bahçeli bir büpük koşançası vardı... İki açı (ata-turku ve alafranga olmak üzere) kullanıyordu... Bulgar, Ermeni, alethusul, Ru ihtilalelerinden farklı olan bir tarafı da budur..." (Ebuzya Tevfik)

M. Fazıl Paşa, Jön Türklerle 250.000 frank (12.500 altın) ayrışmıştır. N. Kemal'in aylığı 100 altın (2000 frank). Rifat'ın 2000 frank. Nuri'nin 1000. Ziya'nın 3000 franktır.

Jön Türklerin oldukça paşalıyaşımı ve lüks mülteciliği yine gurbete dayanamaz. Padişah bunlara bile tâhamülüs olur. 1871'de geri dönerler. Geri dönüşleri mücadele için değildir. Rejimin bir parçasıdır. Rejimle tam bütünlüğe döndüler. Her biri devlette önemli bir görevde getirildi.

Geri dönüşlerde parçalı ve varlık olamamaları bir etkendir, sürekli pargalanma Türk aydının özelliğini oluyor. Namık Kemal'in tutuları Fransa'nın Sedan'da Almanlar'ın yönelik ve Almanya'nın Avrupa'da ikinci bir umut olarak yükseliş bir başka neden oluyor. En önemli neden de Türk aydının egemeninden kendini ayrı düşünemediği iç tutarsızlığından kaynaklanıyor.

Jön Türkler, halka, demokrasije ve sosyalizme düşmanlık içinde doğdular.

Jön Türk hareketi ideolojik bir hareket değil. Siyaset bir hareket olarak doğdu. Siyaset hedefi de sömürgeci imparatorluğun yaşatılmasındır. Yani "Türk devleti (Türk sömürgeciliği) nasıl yaşatılacaktır" Türk aydının doğusunun gereklisi olduğu olur. Halk, savaş ve pahalıktan nefret ediyor. Savaş, aqlik ve hastalık halkı kırıyordu. Jön Türkler, halkı görmediler Devamı 18. sayfada

PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN:

PARTİ YAŞAMINDA ŞEHİTLERİN ANISINA BAĞLILIĞI SÜREKLİ KILALIM

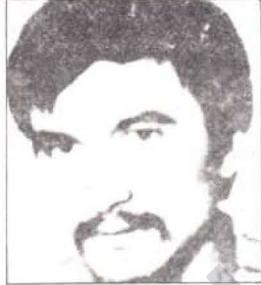
Baştaftı 1. sayfada
anlamına geliyor.

Evet: doğru devrimci düşüncce, siyaset, taktik ve örgütlenme önemlidir. Ama bunları kendi yaşamlarında sembolize eden değerler olmasaydı, bu değerler için kıymetli varlıklarını bulara adamamış olsaları, bütün bular fazla bir anlam ifade edemeyecekti. Dolayısıyla Parti tarihimidze şehadetin tarihini yerine oturtmak, şehitleri sadece amallarda yaşamak ve kutsal bir saygı ifadesi Onlara unutarak, Onların çok uzağında yaşayarak ve şehitlerle arasındaki mesafeyi sürekli uzatarak yaşınanlığını sanan kişiden daha alçaguına ender rastlanır.

Daha da somutlaşdırılacak olursak, Partimizin ideolojik, politik ve askeri gelişiminde şehitlerimiz yerlerini öz bir biçimde olsa konulmasına yarar vardır. Şehitlerimizin başına Parti hareketimizin bütün yönleriyle olumsaya başladığı dönemin büyük şehidi Haki KARER yoldaşın şahsında buram buram özgürliğe yonelen ve Kürdistan topraklarında filizlenip saçısını hasretle bekleyen halkımızın özgürlük saçılımı günüzüne çökmek ve çoğalmak istiyordu.

yük önem taşımaktadır. Partimizin bir de bu yönüyle yaşanması gerekmektedir. Bunun için üzerimize düşeni yerine getirmezsek, bizden daha düşük olamaz. Şehitlerine sıradan bir tutumla yaklaşarak, hele hele Onları unutarak, Onların çok uzağında yaşayarak ve şehitlerle arasındaki mesafeyi sürekli uzatarak yaşınanlığını sanan kişiden daha alçaguına ender rastlanır.

Gerektenden de 1977 baharında Kürdistan toprakları buram buram özgürlik kokuyor, filizler büyüp başak oluyor ve ürün vermeye yatiyor. Haki yoldaşın şahsında buram buram kokan özgürliğe yonelen ve Kürdistan topraklarında filizlenip saçısını hasretle bekleyen halkımızın özgürlük saçılımı günüzüne çökmek ve çoğalmak istiyordu.

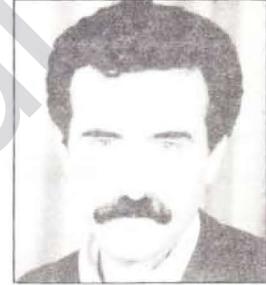
Karanlığı çatlatıracasına, inkarı, ihaneti ve geriliği parçalayarak olumsaya çalışıyordu. Düşmanın biçmeye çalıştığı şey buydu. Vurulan darbe gerçekte son derece acıydı. Çünkü biçilen ilk filizlerdi. Bunların yerine yenisini oluşturmak çok zordu. Burada büyük yük günde gerekten o yılları hatırlatmak istiyoruz. Kan dökülmüşü ve kannı yerde kalmaması gerekmektedir. Ancak karşımızda bir kişi, bir kabile, bir aşiret ya da bir sınıf değil, tarihin tanığındır en gerici ve hukümetçi de en tehlaklı biçimde olan faşizme yönelik, faşizmî dahi da kurumlaştırmaya çalışan azgin bir sömürgeci güç vardı. Ona karşı çıkmak için cesaret, büyülük ve ustalık gerekiyordu. Bu da kolay bir iş değildi. Amiye hagli-

büyük bir direniş ruhu sergilerken kattedilmesi, ne denli kararlı olduğumuzu gösterirdi. Kökünden koparılan bir filizimiz yerine yeni bir filiz boy vermiş, o da kapatılmak istenmişti. Ama daha bir yıl bile geçmeden, bu amallara bağlı Partimizin ilanında çıraklığını bulacaktı. Halil ÇAVGUN yoldaşın şahdeti Partinin ilanına daha hızlı bir biçimde gitmemizi ve bu konuda daha cesur davranışımızı zorunlu kılan bir olaydı. Bu da bizi azgin bir gerici ve faşist teröre karşı devrimci şiddetin uygulanması temeli

kanıtlanabilirdi. Bu görev geçmeksız ve ertelemeksiz yerine getirilmeliydi. Bu dönemde tereddüt içerisindeki genlerin daha sonraları kaçışa yöneliklerini biliyoruz. Buna karşılık kararlı davranışlarının ve amya bağlı kalınlarının daha çok büyükleri, direniş sürekli ve gelişkin kıldıkları da bilinir.

Hilvan direnişinin ardından gelişen Siverek direnişi, bu temelde Partimizin resmen ilan ve bunun bütün sistemi allak bullak ederek halkımızı gerçek kimliğine ve özgürlüğüne kavuşturacak bir doğ-

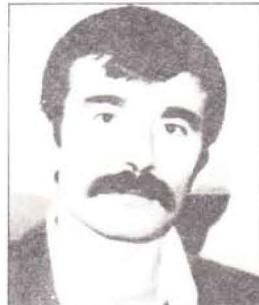

rultuya sokması, TC'nin tam başarıya ulaşmasına inandığı bir anda kudrunga bir askeri faşizme sarılmışına yol açtı. 12 Eylül askeri-faşist darbesinin şehitlerimiz anısına bağlı kalmanın bir gereği olarak geliştirilen direniş mücadeleni çok sıkı bir bağlandı. Siverek direnişi döneminde sayıca daha da artan oranda bir şehitler halkası ortaya çıktı. Özellikle Cumartı TAK ve dört dava arkadaşının kahramanca direnişi, yerli gericiliği karşı duyan sonuz kin ve öfkeninleri bir direniş sonuçlanması, ardi arkası kesilmeyen silahlı savaşın geleneğini yaşaması, eğer halkçı olacak ve halkçı önderlik edecekse bunu böyle temsil etmesi kaçınılmazdı. Gerçeken şey de bu oldu.

İkinci bölümün başarılmasına yakından bağlıydı. Buna verilecek en anlamlı karşılık, bu tohumun içeriğinin kendisi olan Partinin ilanına doğru gitmekti. Dolayısıyla bu şahdede bağlılık bizi kesinlikle Parti Programının hazırlanmasına ve giderek Partinin ilanına kadar götürdü.

Haki yoldaşın şahdetinin daha birinci yıldönümünde, halkımızın en yurtsever kesimlerinden birinin yaşadığı Hilvan'da, Halil ÇAVGUN yoldaşın Haki yoldaşını anmak için

TC terör uygulamaktan sınır tanımamayan azgin bir faşist diktatörlüğe yürüyor. Türk devletinin karakterindeki despotizm ve faşizme özgü óğeler, onu 12 Eylül askeri darbesi ile en yetkin bir faşist kurumlaşmaya götürüyor. Buna rağmen Partimizin direnişi yine de tam bir süreklilik arzettmekten geri durmadı.

Kuşkusuz budurkenler içindeki ilk defa sömürgeci orduya karşı keyfem ve ona büyük darbe indirme anlamında Şikestan'da Ahmet KURT, Mehmet

gereeği olarak, mütlaka şahitlere layık bir biçimde yaşamaması dayatıcagız. Hiç kimse bununla çelişki ve çatışma halinde bulunamayan bir biçimde onlara göz yummamamız istemeliydi. Kendimizi bu konuda ne kadar yoğunlaştırırsak yoğunlaştırılmam, yine de kendimizi rahatlatabileceğimizi bilmek zorundayız.

Kısaçısı şahitlerin anısına bağlılık kişiyi sürekli çeken, çalışır ve yürüten gerçek bir kuvvetdir. Bunun dışındaki bir tanımın yaşanmaması büt-

KURT ve Selman DOĞRU yoldaşların sergiledikleri kahramanca direniş yeri büyük. Onların faşist ordu birlüklerine karşı boyun eğmeyen başkalıldırdı, tarihimize ilk defa sörümgeci ordu güçlerine büyük bir darbe indirmeleri ve şehadetleri derin bir anlamda sahiptir. Bu şehitlerimiz de Partimizin direnişinin köşe taşlarıdır. Büyük kişilikleri, eylemlerini ortaya çıktıktan zaman, boyun eğmeyikleri ve sonuna kadar direniş ruhları ile bu üç direniş şehidimiz, faşist-sömürgeci Türk ordusuna karşı bugünkü kararlılıkta bir direniş cesaret etmemizin temel tohumları olmuşlardır. Onların anısına bağınlı bizi bugünkü kahramanca savasına kadar götürmüştür. Cuma TAK yoldaşın anısına bağlılık nasıl yere işbirlikçi güçleri dillerine kadar korkutun ve bugün onların daha da örgütü bir biçimde olarak ortaya çıkan "köy korucuları"na dehşet vermemize ve bunu başarmamızı yolaçmışsa, Şikestün kahramanlarının direnişi de Türk ordusu birlüklerine karşı savasımızda bizim için muazzam bir güç kuyanı olmuştur.

Bunların dışından başka direniş şehitlerimiz de vardır. Ancak onların şehadetlerinin anlamı da tamı tamamına bu geleneginiz iyi pekişmesinden ve artık bir yol olarak kabul görmesinden başka bir şey değildir. 12 Eylül faşist darbesi ile birçoğum sol geçenen güç faşizm karşısında birkaç ay bile dayanmadan dökülp tasfiye sürecine girdiğinde ve büyük bir umutsuzluğa kapıldığından, Kürdistan'da ve Parti hareketimiz üzerinde faşist sömürgeci teror en dehşetli bir tarzda estirildiğinde, Çağdaş Kawa Mazlum DOĞAN yoldaşın büyük direnişini görür. Mazlum yoldaş, zindan direnişinin bu büyük önderi ve halkımızın çağdaş direnişinin bu en sevin siması, direnişin içi 21 Mart'ı yani NEWROZ'u seviyor. Zindanlarında dehşet engiz faşist bir karanlık hukuk sırıltıları. Yapılmış gereken şey, son derece büyük bir direniş sergilenebilmiştir. Şehadete ulaşmayı göze alacak ve bunu başaramak bir eylemin gerçekleştirmesiştir. Gerçekten de 12 Eylül işçimizine en büyük darbeyi vuran Mazlum yoldaşın direnişidir. Bu eylem zindanlarındaki bütün savaş esirlerine dayatılan testimiyeti ve ihanesi yığıtu gibi, Parti hareketimiz direnişini gerçekleştirmesini ve kendisini bir direnişle bir köprü ve bir kalkan yapması açısından tarihi bir aneme sahiptir. Biz Mazlum yoldaşın başına çağdaş Kawa demiyoruz. Kawanın tarihimizeki yeri zulüm ve karanlığın alabildigine geliştiği, haksızlığının sınır tanımayan boyutlara ulaşlığı bir ortamda ve aşamada zor da olsa ve yanılıkla kalsa demiriği bileyip zalim Dehak'ın üzerrine yürekle gücünü göstermesidir. Benzer bir zulüm, karanlık ve haksızlık ortamında direnen Mazlum yoldaşın oynadığı rol de tamı tamına böyledir. O'nun direnişi hepimizi cesaretlendiren ve faşizmın

üzerine yumrume sevk eden, bunu dalga dalgı zindanlardan ülkemizin doruklarına kadar yayan bir çağrıdır.

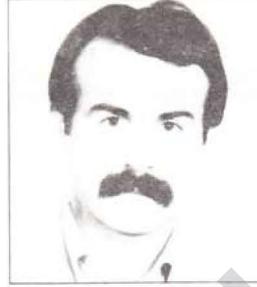
M. Hayri DURMUŞ, Kemal PİR ve öteki yoldaşlarımız, bu anıya bağlı kalmakta gecikmiş oldukları belirtirken, son derece mütevazı bir özeleştiğinde bulunmuşlar ve hayatlarını ortaya koymak direnişin sürdürüp egenem durum yükseltmişlerdir. Kemal ve Hayri yoldaşlarının direnişi, Mazlum yoldaşın direnişine bağlılık, bunun sürekli ve kesin kılınması, Partinin kesin bir direniş ortamına alımı, kimseini geriye dönüs yapmaya cağırmış ve geriye dönenlerin hainler ve alacaklar olarak damgalanacaklarının ilan edilmesidir. Onlar sadece Parti tarihimize ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi açısından değil, Türk faşist sömürgeci egenemliğine karşı ayakta kalmak isteyen güçler içinde büyük bir güç kaynağını olmuşlardır; elde tutulmak istenenne kadar değer varsa hepsi kendi direnişlerinde temsil etmişlerdir. Kemal PİR yoldaşın büyük bir enternasyonalist değer ve halkımızın ulusal kimliğini ve özgürlüğünü savunmanın soylu bir kahramanı. Hayri yoldaşın da halkımızın borçlu bir evladı olduğunu belirtmeleri anlamında, bu iki devrim şehidinin Parti ve halk tarihimizeki yerleri doldurulamaz niteliktedir. Onlar Partimizin doruk noktalarıdır. Onlar sadece Parti tarihimize değil, ulusal direnişimizin de temel taslaqlarıdır. Ve Onlar, sergiledikleri direnişle faşizme en büyük yeniliği tattırarak daha sonraki engin gelişmelerin yolunu açmışlardır.

Bu direnişten daha 3 ay bile geçmeden, Ferhat KURTAY ve üç dava arkadaşımın karsılık vermesi, onların anılarına bağlılıkta dönlümeyeceğinin kanıtını oluşturmuştur. Daha sonra zindan direnişinde Cemal ARAT ve öteki yoldaşlarımızın 1984 direniş eyleminden şehit düşmeleriyle verdikleri karşılık, tarihi zindan direnişliğimizin kesinleşen ve zafere kapatılan başka bir direniş atılımı niteliktedir. Burada da başarı kazanılmış, bu başarı dalga dalgı bütün cezevileri harekete geçirmiştir. Çok tehlikeli bir konumda bulunan ve girtağına kadar tasfiyeciliğe batmış olan Türkiye devrimci demokratik muhalefeti de harekete geçirilmiş, o da aynı yolda ilk şehitlerini verme bütünlüğünü göstermiştir. Haydar BAŞBAG, Abdullah MERAL ve Mehmet Fatih ÖKTÜLMÜŞ adlı kahramanlar Mazlum DOĞAN yoldaşın direnişliğinin müttefikleri olarak ortaya çıkmışlardır. Onlar her iki halkın gelecekteki sarsılmaz ittifakını esaslarını şimdiden esaslı bir biçimde dösemişlerdir. Tarihi bir gün mutlaka bu direnişçilerin ortak kaderini halklarımıza özgürlüğünün ortak kaderi olacağımı kanıtlamayı boyutlara ulaşlığı bir ortamda ve aşamada zor da olsa ve yanılıkla kalsa demiriği bileyip zalim Dehak'ın üzerrine yürekle gücünü göstermesidir. Benzer bir zulüm, karanlık ve haksızlık ortamında direnen Mazlum yoldaşın oynadığı rol de tamı tamına böyledir. O'nun direnişi hepimizi cesaretlendiren ve faşizmın

faşizmine GAP'da cevap veren Mahmut GÜDEN, Mehmet SİNÇAR, Mehmet ESEN ve Davut TAŞKIN; Bloka kahramanları Zeki PALABİYIK, İsmail DAMAR, Davut ULUÇ, İdris AKTAŞ, Hasan ERTAŞ ve Bozan ALAN yoldaşlar; Dersim'de Delil DOĞAN ve Karakoçan'da Zeki YILDIZ yoldaş, faşist sömürgeciligi karşı direnerken şehit düşen PKK'nın ölümsüz önder, kadar ve savaşçılarından sadeceleri bulmuştur. Onlar ülkemizin doruklarında şahitleridir. Onlar bu dönemini bu tarzda açarken, şahdetin anmasını silahla savasımızın kadar değerli olduğunu ve onuna iç içe bezendiğini ortaya koymuşlardır; savaşa kesintisiz kalmak ve direnişi her alana yaymak için birer emir ve talimat olmuşlardır.

peşə toprağa düşen öteki devrim şehitleri tarihimize en büyük ve en cesareli adımlarından birisi olan bir dönemin şehitleridir. Onlar bu dönemini bu tarzda açarken, şahdetin anmasını silahla savasımızın kadar değerli olduğunu ve onuna iç içe bezendiğini ortaya koymuşlardır; savaşa kesintisiz kalmak ve direnişi her alana yaymak için birer emir ve talimat olmuşlardır.

Biz hemüz 1984 yılı şehitlerinin anılarına bağlılığını nasıl geliştirilmesi gerektiğini düşünürken, Büyük Sason Direniş Şehitleri günümüzde gelmiştir. Kızılıca kuyametin kaptığı bir karışıkta Ahmet İBİN, M. Şah GÜNDÜZ, Ahmet Ali DEMİR, Hüseyin YILMAZ, Murat ZEYREK, Enver DUVARCI, Adife SAKAK ve Ad-

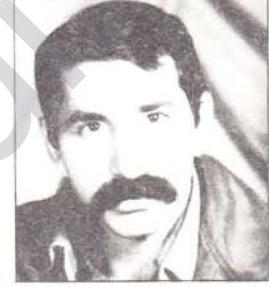

gelmişlerdir.

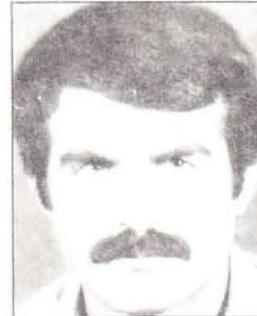
Daha sonraki dönemde Kürdistan'dan ülke dışına çıkış gündeme gelmiştir. Bu dönemde anti-emperyalist savahtır. Ortak savasım ve uluslararası yaşamı söz konusudur. İsrail sionizminin 1982 yılı Haziran'da Lübnan'a saldırısı sırasında, bu saldırıyla karşı direnen Partimizin on yıl yığıt savasçı şahit düşnüşür. Buralar bizim uluslararası yaşamımızın temelinde gerçekleşse ne denli direnebileceğiniz ortaya koymak. Partimizin bütünlüğünü bu zeminde dosta ve düşmana tanıtın değerişimizdir. Onlar kendileri özgürümüzde dayanarak yaşayacağımızı söylemektedir. Bir dışardaki yaşam koşulları kokuşmuş mültecilerle koşulları düzeyinde tutan de-

cağına yükselterek yoldaşlarımızın amansı kesinlikle bağlı kalacağımızı kanıtlayan yüce değerlerimizdir. Onların direnişlerini direniş tarihimizeşifalarında son derece onurlu bir yer tutan bir direniş kesidir. Bu şehitlerimiz daha sonraki direniş kararlı bir biçimde yürümemizin sağlam köprüsü ve temel zeminidirler. Düşmanın önlüğüne kurduğu pusular sonucunda bize verdirdiği bu acı kayıplarla ülkeye yemele ve daha güçlü bir biçimde savasımı sonucuna götürdü. Bu konuda düşmanın vurdugu her darbemin ölüme bir etki yaratacağını sanmaktadır. Ama biz her direniş değerimiz daha büyük direnişler ve şehitlerin zemini ve onları başka bir sonucu vermeyeceğini örneklerle ka-

nan yoldaşlar şahit verilmiştir. Bu ölümsüz halk kahramanları da ülkemizin iç kesimlerinde çetin doğa koşullarına rağmen, bembeyaz karlar üzerinde ağaç kızıl güller kadar derin bir anlam ifade eden bir direniş sergileyebilir. Bu direniş Partimizi daha büyük bir yüreklikle ve daha güçlü duygularla direniş çok daha köklü bir biçimde sarılmaya, bu direniş daha güçlü kılmanın gereklerini yerine getirmeye ve amalların karşılığını mutlaka vermeye yöneliktedir. 1985 baharında ulusal kurtuluş mücadelemezi de dayatılan ihancete, ardından getirilen "pismanlık yasası"na, bizzat TC'nin başbakanı Turgut Özal'ın bizim son cirpmışlarımıza yaşadığımızı ve intihar eylemlerine

gibi, bunalın militan savasının koşullarına dönüştürmesini bilen bir hareketiz. Bu gerçek bir direnişlerimizin sahnesinde çok daha net bir biçimde kanıtlanmıştır. Bu şehitlerimiz Partimizin sürekli direnen ruhunun en sevin deşerleridir. Onların direnişleri sonucunda Partimiz. Ortadoğu halkları ve Mazlum Filistin halkının kalbine yet tutmuş, saygınla kazanmış ve mülteciliğin ağır tasfiyeci ve yoz yaşam dayatmalarnı boşa çıkarmıştır. Bu temelde il-

mladığımız gibi, ülkeye yönelikimiz daha sonraki dönemlerinde 15 Ağustos Atılımına doğru geldiğimizde, bütün şehitlerimizin yerini dolduracak kadar yoğun sayıda bir militan yapıyı Kürdistan'da konumlandırdıktı; daha güçlü eyləmleri ortaya koymak ve gererke daha fazla şehit verecek kadar bir cesaret ve fedakarlığıla ulaştı.

15 Ağustos Atılımının ilk şehitlerinden Çetin AKKURT yoldaş başta olmak üzere, Kerim BAYTAR ve ardından peş-

girişmekten öteye gidemeyeceğimizi ilan edisine ve televizyonda yayınlanan filmlere, kisacası karşı-devrimin her alanda tırmadırılan saldırılarda karşılık vermemiz gereken bir dönem başlamaktaydı. Sason şehitleri, aynı zamanda Kürdistan'da tanık olunan en büyük ihanetlerden biri olan Nabil Alagacığının ihancetine karşı —ki o bununla Parti bitireceğini ve Partimizin bir daha direnmeyeceğini sinyordu; düşman da bunu böyle ilan etmişti— Par-

tiyi savunmanın yüce örnekle-
riydi. Fasist sömürgecilerin
dayatıkları bu ihaneti parçal-
amak için Şehitler Ayı olan
Mayıs'ın üzerine atılmak ge-
rekmekeydi.

Aradan gelişen Hasan CA-
BADEK yoldaşın büyük direni-
şi ve dört yoldaşımızın 13
Mayıs'ta şehadet mertebesine
ulaşması; yine Sabri GÖZÜ-
BÜYÜK yoldaş ve dört silah
arkadaşının Mayıs'ın fethet-
mek için yürüyüp geçmesi ve
21 Mayıs'ta şehit düşmeleri,
neye mal olursa olsun, Parti-
mızın attığı ileriye yönelik ad-
amlardan asla geri dönmemeye-
ceğini ve bu konuda her şeyi-
mizi ortaya koymağınıza kanti-
flamaktaydı. İhanete ve Par-
ti taktikine yetersiz yakla-
şımlara rağmen, ayağa kal-
karak Partimiz mutlakalayık
olduğu direniş hattında tut-
acak ve ona bir adım bile geri
atırmayacaktı. O uğursuz
gelişmeler içinde —ki bunda
Parti taktikimize gönülsüz
yaklaşımın payı büyütür.
kendini tamamen Parti takti-
ğimizin yönetimine verme-
menin ve işi lafazanlığa boğ-
manın bundaki rolü fazladır—
yine de şurada burada saçılan
direniş tohumları vardır. Üç,
dört, beş, on... pespeşe vurula-
rak toprağa düşen yoldaşlar-
ımız oldu. Ama 1985 yılı ve
özellikle bu yılın Mayıs ayı
şehitlerin kanlarıyla bezenir-
ken, Partimiz de daha geniş
çaplı bir direnişi yükseltme-
nin yoğun uğraşısı içinde bu-
lunmaktaydı.

Kıskusuz 1985 yılı tarihi-
mizde kahramanca ve son ne-
feslerine kadar savaşan bü-
yük direnme örnekleri dolu
olduğu kadar, düşmandan da
bizim sonuna kadar direne-
ceğimiz antayışının kesinleş-
tiği, halkımız için sonuna ka-
dar direnmekten kaçınmadı-
ğımızın ve bunun için feda e-
demeyeceğimiz hiçbir şeyi-
mızın kalmadığının kanit-
landığı, uğradığı kayıplar
karşısında Partimizin gücünü
yenilemesi için yoğun bir çaba
harcamasının kendisini daya-
ttığı bir yıl oldu. 1985 Dire-
niş Şehitleri her kez şanlı
direniş tarihimizin en parlak
sayfalarından birini işgal et-
mişlerse uğradığımız kayıplar
büyük ölçüde karşılarında
bu yılın Ağustos'undan 1985 yıl-
ının sonlarına doğru geldiğimizde,
düşmanın bir daha direni-
meyeceğimiz bir biçimde bizi
darbedelimini sanmaktadır.
Ama bir kez daha
şehitlerimizin anılarına bağlı-
lık ve bu bağlılığın gerekle-
rinin kesinlik yerine getiril-
mesine ilişkin kararlılığımız,
bizi yeniden topalanmaya ve
eğitim gerekiyorsa eğitimi, ey-
lem gerekiyorsa eylemi geliş-
tirmeye götürdü.

Evet! 1985 yılında ülke top-
raklarını boydan boya şehit-
lerin kanlarıyla sularmıştır. Erzurum'da Kazım DEMİR-
TAŞ'ların, Mutki'de Ali U-
ĞUR'ların ve Ramazan KAP-
LAN'ların, Ağrı'da ise Mehmet ERTÜRK'lerin her biri
paha biçilmeyen birer direniş
abidesi olan bu değerlerimiz
büyük temsilciliğine ve ön-
derliğine ulaşmış olan AGİT
yoldaş, 1985-86 yılının acıma-
sız kişisini büyük bir direnişle

geçirmiştir. Büyük bir ihanet
örگütü olarak geliştirilen "köy
koruculuğu"na darbe vurma-
ya, çetin kar-kış koşullarında
bunu gerçekleştirmeye çalış-
mıştır. 1985 yılının başarıyla
kapılmasına ve bu yılın ka-
zanımlarının 1986 yılına aktar-
ılmasında temel köprü rolünü
oynamış AGİT yoldaş, NEW-
ROZ'u direnişle karşılaşma on-
urunu yaşıarken, bundan tam
bir hafta sonra bildigimiz o
büyük şehadeti gerçekleşmiş-
ti. O bu şehadetyle 1985'in
uçuruzluğundan 1986'nın umutlu
gelişime geçişte temel köprü
rolünü oynadığı gibi, Partimiz
militan kişiliğinin büyük temsilini ve özelliklerini
de ortaya çıkarmış ve somutlaşmış bulumukta
dir. O her ne kadar fiziksel olarak
aramızdan ayrılmış olsa da
O'nun kişiliği, direnişciliği ve
bu direnişciliğin başarılıları es-
as alındığında katedilecek uzun
mesafelerin bulunduğu, içerdem
ve dışardan Partimiz dayatılan
taktikselin ve gerçekten yola-
daşlığı son derece aşındırın
olumsuz tutum ve davranış-
lara karşı büyük bir direniş
sergilediği ve Partimiz gerçek-
ten bağlı kalmak isteyenlerin
hangi militant ölçülerini temel
almaları gerektiği giderek
netleşmekteydi. Bir böylesi
büyük bir değere sahip olmakla
yolumuz çok dahaerricka-
hale geldiğini görüyor ve bu
yolda yüreme cesareti gösteriyor. MAZLUM yoldaşın
direnişciliğinden MAHSUM
yoldaşın direnişciliğine ulaş-
mak ve bu iki halkayı birles-
tirmekle Partimizin yenilmez-
liğinin kesinliğini gösterdi-
ğimiz gibi yetkince ve giderek
zafere yaklaşan adımların na-
sil atılması gerektiğini de orta-
taya koymuyoruz.

Daha sonraki direnişler hem
savaşımızın daha profesyonel-
ce gelişimini mümkün kılmış, hem de bizi kendi durumumuza
yeniden gözden geçirmeye, zayıflıklarımızı gidermeye ve önemizdeki
dönemi daha güçlü bir biçimde
yalakalamaya götüren PKK III.
Kongre gerçegine götürmüştür.
III Kongrenin güçlü özel-
likleri Kürdistan zemininde
küçümsemeyecek başarı-
ların ortaya çıkışına temel
teşkil ederken ve Kongrenin
başarıyla tamamlanması bu
sonuçları doğururken bizzat
Kongre çözümlemleri temel-
inde taktiği daha yetkince
sahip olmuştu. Bu taktiği
hayata geçirmenin zorunlu-
luğu, 1987 yılının başlangı-
cındaki Ocak-Şubat direnişlerinde
bu kez Uludere'yi öne
çıkarmıştır.

Düşmanın amansız kiş ko-
sullarında adam bile atamaz-
lar dediği bir yerde patlak veren
eyləmlerimiz ve daha sonra
bu eyləmlerimizin sürekli-
lik kazanması ve '87 Newroz'un
yakalanması sözkonusudur. En görkemli direniş
değerlerimizden Hüseyin SA-
RİÇEK ve Zeki KARABAŞ
yoldaşlarının direnişleri ve öte-
ki üç silah arkadaşları ile birlikte
18 Mart tarihinde şehit
düşmeleri gerçeği vardır. İt-
sürüsunu andiran onbinlerce
kişilik ordu gücü ve uşakları-
nın kuşatması altında Türk

egemen sınıflarının o çok ö-
vündükleri ve biz de aynı
tarihe denk düşürdükleri Çan-
akkale savaşına bedel bir
Kürdistan direnişi sergilen-
miştir. Yine aynı günlere denk
düşün Dicle zeminindeki dire-
nişte Mehmet AKGÜL ve Meh-
met İNAN ile iki yoldaşlarının
şehadetini, bu iki yiğit devrim-
ci alacakaranlıkta ve don-
durucu kiş koşullarındaki di-
renişlerini görüyoruz.

Kıscası 1987 Mart direniş-

ciliği de kendi başına büyük

bir anlama sahiptir. Gerçek-
ten de direniş, kar-kış de-
meden her koşul altında dire-
nebileceğimizi, her konuda hiç-
bir engel tamamlayamayacağımızı ve
kahramanlardan ibaret bir
gök olduğunu ortaya koymu-
ştur.

Bunun ardından Kongre sonu-
clarını doğrudan ülkeye aktarmanın yoğun çaba-

baları içinde şehit düşen yola-
daşlarımız vardır. Ülkemizde
doğusunda Mehmet SEVGAT

yoldaşın şahadetinde ifadesi-
ni bulan ve fasih-sömürgeci

Türk ordusunun en büyük dar-
berlerden birini yemesiyle so-
nuçlanan bir direniş sergilen-
miştir.

Daha sonra boydan bo-
ya bütün Kürdistan'ı saran ve
ordu kuruluşumuzun resmi il-
anını ülkemiz her tarafına
yayın bir direniş atılmış ve bu
atılmışın şehitleri ortaya çı-
kmıştır. İşte Adıyaman'da Rah-
man KORKMAZ, Mustafa Ö-
MÜRÇAN, Mithat DEMİRCİ
(Kazım), İbrahim DEMİR (Or-
han) ve Firaz yoldaşların di-
renişleri, Mardin'de M. Ata ASLAN, Ramazan KARA-
TAY, Resul ve öteki yola-
daşlarımızın şahadetleri, 1987 ya-
zının ortalarına geldiğimizde
birara AGİT yoldaşın yardım-
ecliğini yapan ve askerlik ya-
sasının uygulanmasının seç-
kin bir örneğini sunan Mu-
stafa YÖNDEM yoldaşın şehit
düşmesi, bütün bunlar, yilla-
nın büyük direniş değerleri o-
larak her koşul altında dire-
nişciliğin sonuna kadar sergile-
neceğini, birara zor duruma
düşen Partimiz atılmıştır
karakterinin en üst boyutlarda
nasıl tekrarlanacağını ve ey-
lemlerin sürekliliğinin nasıl
sağlanacağını ortaya koyma-
yordular.

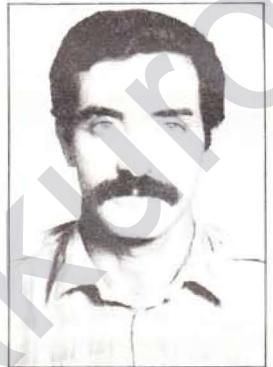
1987 yılının sonlarına doğru
geldiğimizde, devrimci direniş
ülkemizden doğusundan bat-
ısına, kuzeysinden güneyine
kadar bütün bölgelere yayılmış,
her tarafa yayışız ey-
lem ortaya konulmuştur. Düşman da özel-bölgesel yü-
netimlere, özel kolordulara ve
özel timlere başvurmakla bu
direniş durdurulamayacağını
kesinlik kazanmıştır. Kıscası,
1987 Atılım Şehitleri esa-
III. Kongre çizimizin
şehitleridir. Bunlar kesinle-
şen, yoğunlaşan ve giderek
zaferi bir umut olmaktan çı-
karıp ulaşılabilir bir konuma
dönüştürün manevi önderler-
imidir.

III. Kongremizden tarihi-
de bir yıl geçtiğinde ve ülke-
ye müdafahamızın birinci yıl-
dandumuz, Cudi dağında fasih-
sömürgeci düşmanla çarpışarak
şehit düşmeleri gerçeği vardır. İt-
sürüsunu andiran onbinlerce
kişilik ordu gücü ve uşakları-
nın kuşatması altında Türk

nişir. Bu direniş de Partimiz-
in her alana nasıl cesareti
girebileceğini, Parti çizgi-
mizin daha derin ve kesintisiz
bir biçimde uygulanması için,
bunun önünde engel olarak di-
kiilen her şeyin üzerine nasıl
büyük bir cesaretle yürüne-
ceğini ortaya koymaktadır. Bu
direnişin içinde yer alan soylu
değerlerimiz vardır. DİJWAR,
Aydın BULUT (İbrahim), Se-
yit Şenpinar (Doğan), Mustafa
Muhammed ALİ HASAN
(Hayri), Ramazan GEZGİN-
Çİ (Ceclal Hoca), Süleyman
BOZKURT (Sait) yoldaşların
her biri mücadelede kutsal-
kılık derecesinde bir yer tu-
tan şahitlerimizdir. 1987 yılı-
nın bu son şahitler halkımı-
şı şahadet tarihimize eklerken,
hiç kuşkusuz bunların bir baş-
langıç olduğunu biliyoruz. Bu-
lar, halkımızın gereklilik-
mizde kutsalı oluk akitarak özgür-
lüğünü mutlaka yakalama-

ken bağlılığı mutlaka göster-
mek zorundadır. Bu bir emir-
dir, bir namus borcudur. Ger-
çekten de Onları geride kalan
biz yoldaşlarından başka da-
valarımı teslim edecekleri baş-
ka insanların bulunmadığını,
bizim de Onları yaşayan mil-
itar yoldaşları olduğumuzu
bilerek. Onları kendimizde
yaşatmalı, beynimize ve yü-
reğimize nakşetmeliyiz. Onla-
ra ancak böyleselik yoldaş ol-
unabilir. Onlara yoldaş ol-
mayan bir bağlılığı bağımlı
olarak kabul etmeyeceğiz. Şe-
hitlerimiz yoldaşları olaca-
ğımız yoldaşlığımızı tam ya-
pacagız.

Biz Parti hareketimizin her
döneminin şahitlerimiz anısi-
na bağlı olarak geliştirmenin
büyük önemini her zaman vur-
guladık. Bütün Partili güller-
imiz şahitlerimizi doğru ana-
caklarını bir kez daha vurgu-
luyoruz. Bütün Partililer ve

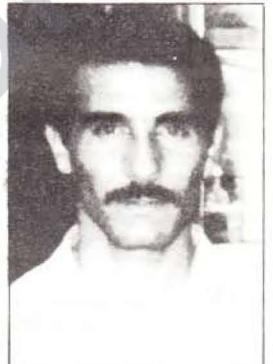
Partimize taraftar olan hal-
kimiz bu şahitlerimizi yüre-
ğinin derinliklerine gömecik
ve Onları her an yeşertecektir.

On yıllık direniş mücadele-
lez ve onun şahitleri her
türülü değerlendirmenin üstün-
dedir. Bunların bayrağı altın-
da savaşlıklar ideoloji ve pol-
itika ile en zor koşullarda öz-
gülce bağlı olarak ürettiler
biraraya getirdik. Bu sayfalar
artışını Onları artı ile ba-
ğlınlı hale getireceğiz. Bunun
dişinda başka bir yol yoktur.
Bunun dışında bu yolu doğru
bir tanımı yoktur.

Mücadelemiz on yılın şahitlerini Partimizin kuruluşun
10'uncu yılına girişinde
böyle anarken, Onların büyük
bir kuvvet oldukları ve bu
kuvvetin her şeyi yaratma-
ya kadı olduğunu belirtiyoruz.
Yeterki biz Onlara bağlılığı-
mız ve yeterli insiyatif ve ya-
ratıcılığı tam sergilemesini
bilelim. Bunun bilincinde ol-
duğumuz ve yetkice yürüdük-
ümüz zaman göreceğini ki-
birasamaya çalıştığımız
hıçbir görev yoktur.

Partimizin 10'uncu yıla gi-
rişini bu temelde şahitlerimiz-
in on yıllık tarihleri açısından
ele alırken, bütün Partili
militanlarını şahitlerin anı-
sına bağlılığı, görevlerini soy-
luca kavramada ve gerekleri-
ni yerine getirmede göster-
meye davet ediyoruz. Onların
ezici anıları karşısında zor du-
ruma düşmemek için, kendi-
lerini, devrimci görevleri fet-
hetmeye çağırıyoruz.

Partimizin Direniş Şehitleri Ölümsüzdür!
— Direniş Şahitlerimiz Yaşayan Gerçek Değerlerimizdir!

Gazetemizin, Hunerkom temsilcileri ile yaptığı röportajı yayımlıyoruz

ÇAND • PİŞE • TORE — KÜLTÜR • SANAT • EDEBİYAT

“Biz Halkımızın Bağımsızlığını Temel Aldık”

Hunerkom: 1983 yılında kuruldu. Köln, Düsseldorf ve şimdiki de Neuss'ta çalışmalarını sürdürüyor. Ayrıca Hannover ve Den Haag gibi şehirlerde de kurdugu subelerde kültür, sanat çalışmalarını geniş alanla ruyuyor.

Yurtsever Kürtistanlı Sanatçılar Derneği olan Hunerkom, bir çok gece, festival, gösteri, tiyatro çalışmaları yapıyor. Türkülerini ise müzik kaseti haline getirerek kamuoyuna sunuyor.

■ Hunerkom'un faaliyetleri 1983 yılında dayanıyor. Dernek, bu yıl da bir gece ile kuruluşunu kamuoyuna duyurdu. Siz de dernek kuruluşuna götürmenedenleri ve bugüne kadar yaptığımuz çalışmalarını bize anlatırımsınız?

Bizim kültürel çalışmaları 1983'ten öncesine dayanır. Kültürel çalışmalarla başlangıçta bir dernek çatısı altında bir araya gelenek başlandı. Kürtistan'da gelişen uluslararası kültür mütadelesinden etkilenen bir grup arkadaş olarak bir araya gelmiş. Amanımız, Kürtistan'da gelişen uluslararası kültür mütadelesinin propagandasını yapmak, maddi ve manevi destek sağlamaktı.

1983 yılında geldiğinde çalışmalarımıza örgütü bir yapıya kavuşturmak zorunlu bir hale gelmişti. Biz, bu dönemde Şefkan (Celal ERCAN) yoldaşım önderliğinde, bu ihtiyaca cevap vermek için derneğin kuruluşuna yönelik Hunerdenin Welatparîzîn Kürtistan'ı kısa adıyla Hunerkom'u kurduk. Bu kuruluşumuzdan sonra çalışmalarımızın bir isme kavuştu ve daha örgütü bir faaliyet yürütmeye başladık.

Bu zamana kadar yaptığımuz çalışmalar birbirka da da ele almak gerekiyor. Çeşitli festival, toplantı ve gece çalışmalarının yanı sıra, müzik, folklor ve tiyatro çalışmalarımız var. Bu konularda henüz istenilen bir seviyeye tutturmuş değiliz. Ülkemizden uzak olduğumuzdan buna ek kişi var. Şu bilinmeyen ki bir sanatçı en iyi ürünlerini halkının arasında giirdiğinde, kendi öz topaşında verebilir. Burada bazı şeylerin yapılmamasına söylemiyoruz. Ülkemizden uzak da olsak, birçok

bagla yine mücadele ve halkla ilişkili içindeyiz. Biz, var olan imkanları daha iyi kullanamadığımızı belirtmek istiyoruz.

■ İlk başladığımız günden bu güne kadar yürüttüğümüz faaliyetlerin sonuçlarını ve verdığınız ürünleri nasıl değerlendirmek gerekir?

Yapmamız gereken daha çok şey olmakla birlikte, bu sırrede yürüttüğümüz faaliyetlerin etkisi az olmadı. Ulusal kültürümüzde kültür değerlerimiz kitlelere ulaştırılması için yürüttüğümüz çeşitli çalışmalar mevcuttur. Her yıl çok sayıda geceye katılıyor. Sayıları 40'a yakındır. 20'nin üzerinde çikardığımız türk kasetleri var. Bütün bu çalışmalarımız, bilindiği gibi ulusal kurtuluş mütadelemiz sesini kitlelere götürmeye yönelik. Ayrıca, kahramanca direniş gösterip şehit düşen devrimci yoldaşlarımızın anıları dile getiren türklerimizle de halka hunkar sesini götürmeye çalışıyoruz. Faaliyetlerimiz sadece Kürtistan halkına yönelik değil, Türkiye ve Avrupa halklarına yönelik çalışmalarımız da var.

■ Kurt kültürünün geliştirilmesine yönelik olarak yürüttülen çalışmaları içerisinde, her ne kadar ülkemizin uzak da olsa, Avrupa pine de önemli bir yer tutuyor. Burada olanakların varlığı ve Kurt kültürünü üzerine çeşitli çalışmaları yürütmeye elverişli olmasından, bu önemi ortaya çıkıyor. Bütün buraya çok farklı bir temelde yaklaşır. Bu konuda görüşleriniz nelerdir?

Bir çok kişi, bu alanda, bu konuda çeşitli çalışmalar yürüttüyor. Hatta bazı örgütler kendilerini bir kültür hizmeti düzeye indirgenmiş durumdadır. Tabii bunlar tam bir sahnekarılıkla meseleye yaklaşıyorlar. Kurt kültüründen kütük-hürjüza yozluğununa, testimiyeli ve reformizmini yaymak istiyorlar. Bunların diğer bir çabası da Kurt halkının sorunu sadece kültür tâbiplerle sınırlı tutmaktadır. Bunu için de seslerini, Kürtistan'da yükselen silahlı direniş savasına karşı yükseltiyorlar. Biz, kültür alanında bir çalışma yürüttüleceksen, bunun ancak uluslararası savaşın bir sesi haline gelmekle mümkün olduğunu inanıyoruz. Buna ise tam ters bir konumda içerisinde bulunuyorlar. Halbuki, Kurt kültürümüzun sanatçısı kendisini bu mütadeleden ayıramaz. Bir de "bağımsız sanatçı" adı altında ortaya çıkanlar var. "Bağımsız sanatçı" terimini kendisi bile kabul edilmeyecek bir şeyle. Kurt halkının uluslararası savaşının dili olmak varken, bağımsız olmak neye hizmet eder.

Burada sözü önemli bir noktaya daha getirmek istiyoruz. Önemli olan yürüttülen kültür çalışmalarının hangi kaynağa dayandığı ve neye hizmet ettiğidir. Bu çalışmalar mutlaka bir yere dayanmak zorundadır. Bismi için bu, Kürtistan'ın bağımsızlığı ve özgürlüğü mütadelesidir. Bizi bir gerçeği tersine çevirmek istiyorlar. Tabii bunun kabul edilmesi mümkün değildir. Biz, inanıyoruz ki, eğer bir sanatçı gerçekten halka hizmet etmek için bir faaliyet yürüttüyorsa, bunun kaynağı sağlam olmalıdır. Bu ise, halk ve halkın mücadeleşidir. Bu kaynağa dayanan bir sanatçının ise, üretkenliği sürekli olur. Bazilarının dumrunda bunun tersi örnekleri görüyoruz. Buna gerçek kaynaktan, halktan uzaklaşıkça eriyor ve yoz kültürün esiri oluyor, adeta bunun içinde kahyaboluyorlar.

■ Buntarın dışında bulunan, en azından Kürtistan halkına hizmet etmek isteyen sanatçılardır. Buntarla ilişkileriniz ne düzeyde bulanız?

Hunerkom, ulusal kurtuluş mütadelesine saygı duyu ve hizmet etmek isteyen sanatçılara, kültür emekçilerine sürekli olarak yardım elini uzatmıştır. Bündan sonra da uzatmaya devam edecektir. Bu temelde bir çok sanatçı ile da-

Yunanistan'da sombahar aylarına özgü olarak yapılan kültür gösterileri var. Biz buradaki gösterilerde müzik ve folklor grupları ile katıldık. 20 gün boyunca devam eden programımıza epey ilgi gördük. Her gösterimizi onbinlerce insan izledi. Programımızın bitimi ardından, birçok milletvekili, parti temsilcisi, din adamı ve halktan kişi yeni yılda da programımıza izlemek istediklerini belirtir, bizi yeniden davet ettiler. Halkımızın bağımsızlık mücadelesinin folklor, müziki dile getirildiği ve Yunan halkına mücadelemin tanıtıldığı önemli bir platform oldu.

■ Kültür-sanat çalışmalarında yapılacak bir çok seyir varkusuz. Siz de bugün yaptıklarınızın daha fazlasını yapmak istiyorsunuz. Bu konuda ne gibi hazırlıklarınız var?

Aşında bize düşen görevler, yapıklarımızdan çok daha fazla. Bu anlamda önumüze yapacağımız daha bir çok seyir var. Bumun içen çalışmalarımız var. Burada önemli biribusal kurtuluşu kitle potansiyeli var. Buntar her türlü desteği bize sunuyor. Yine, buntar arasında birçok genç var, yeni sanatçı yetişiyor. Tabii bütün buntar önemli bir imkan sunuyor bizlere. Ancak biz yine de ulusal onderimiz de-

yenişmamız mevcuttur. Biz, her kültür emekçisinin ERNK'ni çatıştırdıktan sonra biraraya gelerek, bağımsızlık ve özgürlük mütadelesine katılmalarından yanayız. Ancak bu şekilde, Kurt kültüründe gerçek katkılara yapabilirler.

■ Su günlerde geride bıraktığımız 1987 yılı içinde ne gibi çalışmalarınız olduğunu?

Bu yıl içerisinde 30 gece yaptık. Ayrıca 2 türk kasetini çıktı. Buntarın yanı sıra bir çok festivalde katıldık. Buntar genellikle Avrupa kamuoyuna yönelik çalışmalarlardı. Mesela buntardan birinde 20 gün süre ile Yunan kamuoyuna seslenme olağımız oldu.

■ Yunanistan'da katıldığınız festivalin etkisi nasıl olduğunu, kültürümüzü yeterince tanıtmaya fırsatı buldunuz mu?

belirttiği gibi adeta "saksıda yetişen bir çiçeğe benzeyiz" yeterince boy vermeyiz. Bu da esas olarak ülkemizden uzak olusunuzdan kaynaklanıyor. Ama biz yine de bu zorluğu aşarak bir şeyler yapmak istiyoruz. Çeşit toprağa kavuştuğunda daha da boy verecektir. Ancak saksıda da en iyibir şekilde yetiştirmeye çalışacağız. Buntar dolayı biz sürekli olarak ülkeye dönüşü ve uluslararası savaşın durağına destek olmayı kaçırmamız gerekiyor.

■ Belirttiğiniz disinda, darsına karsınca çeşitli engeller çıkarıyor, faaliyetlerinizi yürütmeyen engellenmek istemiyor.

Evet bu tür engeller de var. Başta derneğimize yönelik saldırılardır. Geride bıraktığımız bu yıl, bir önceki yıl çeşitli saldırılarla maruz kaldık.

Derneğimize üye olan çeşitli sanatçı arkadaşlarımıza baskı uygulandı. Yine, çok yakından bilindiği gibi bu yıl gecelerimize yönelik engellemeler oldu. Bazi sınır geçişlerinde bize zorluk çıkarıldı. Fransa polisi, Paris gecemizde hiçbir neden göstermeden iptal etti. Geçeye katılan yurtseverleri zor kullanarak geri döndü. Almanya'da Giessen, Wesel ve Bocholt geceleri yine benzer biçimde iptal edildi. Tabii bu saldırlılar bizi, en başta da halkımızı yıldırmadı ve yıldırmazda. Bütün saldırları en iyice cevabı, yine Kürtistan halkı ile birlikte verdi. Sultan verilmemesine rağmen, Giessen'de açık havada 15 Ağustos'un yıl dönümünü kutladık. Bu saldırların bu şekilde artmasında, işbirlikçi-reformist güçlerle, TC'nin payını da belirtmek gerekir.

■ Bir yıl geride bırakıp, yeni yıl giriyoruz. Yeni yılda da çalışmalarımız devam edeceğiz. 1988 yılın ilişkin çalışmalarınız hakkında vereceğiniz bilgiler var mı? Varsa, buntarı da okuyucularımıza duyurmak istiyoruz.

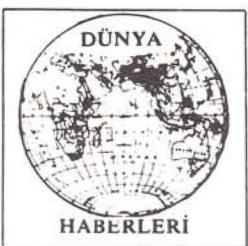
Belirttiğiniz gibi, yeni yılda da çalışmalarımız devam edeceğiz. Bu yılda programımızın ağırlıklı bölümünü geceler oluşturuyor. Subat-Nisan arası dönemde Newroz kutlama gecelerimiz var. Ayrıca programımıza aldığıımız kaset ve plak çalışmalarımız var. Kitap, broşür vb. gibi yazılı materyallerde halkımıza seslenmek istiyoruz. Çeşitli festival ve gösterilerle katılacağız. Yine, Tabii, halkçılar yarışması bu yıl da tekrarlayacakız.

Ayrıca bu yıl çalışmalarımızı daha geniş bir çevreye yaymak istiyoruz. Buntarında bir hayli istek var, katılmak isteyenler bir hayli fazla. Özellikle de çocukların ulusal kültür yetişmelerine önem vereceğiz. Bu konuda da çalışmalarımız var. Buntar bu çalışmalarında ERNK ve halkımıza yakın desteği de vereceğiz. Bu, buntarı daha güclü kılyor.

■ Son olarak gazetemiz avecilüyle söylemek istedikleriniz var mı?

Yeni bir yıl giriyoruz. Yeni yılın halkımıza başarılarla dolu olmasını dilerken, 1988 yılının uluslararası kültür mütadelesinde zaferlerle dolu bir yıl olarak geçmemi en büyük dileğimiz. Kendipayımıza ERNK'ye ve halkımıza karşı daha fazla görevlerimizi yapmak için, daha sıkı çalışacağımızı belirtiyoruz. Bütün kültür emekçilerinin de aynı duygularla daha fazla çalışma ve uluslararası kültür mütadelesine katkıda bulunma çağrıyoruz.

Son olarak, bize bu olağan sunan Berxwedan'a çalışmalarından dolayı başarılar dilerken, Berxwedan'ın aracılığı ile dağlarda halkımıza ve ülkemizin bağımsızlığı için savaşan partizanlara sonsuz şanlarımları sunuyor ve 1988 yılında daha büyük zaferler diliyoruz.

KISA...KISA...KISA...KISA...

ÇKP Genel Sekreterliğine Milos Jakes Getirildi

65 yaşında olan Milos Jakes, 75 yaşındaki Husak'in yerine seçildi. Husak, 1968'den beri parti sekreteriydi. 1968'de sosyalist yönetimle karşı gelinen karşı-devrim hareketi, SSSB Kızılordu'nun yaradı ile bastırılmıştı.

Cekoslovakia Komünist Partisi'nin yeni genel sekreteri Milos Jakes, 1937-50 yıllarında elektrik işçisi olarak çalışır. 1945'te ÇKP bölge örgütlerinden birine yönetici olur. 1947-55 yıllarında ÇKP gençlik örgütü MK üyesliği yapar. 1958'e kadar Sovyetler Birliği'nde SBKP Parti Yüksek Okulu'na devam eder. 1966-68'de içişleri bakan yardımcılığını yapar. 1977-1987 ARAHAK adına kada partimizde netleme kurulu üyesi ve bütçenin itibaren ÇKP-MK üye. 1981'de başkanlık divanlığını etti.

Laos-Tayland Sınırında Çatışma

Laos ve Tayland arasında öteden beri, sınır üzerinde çeşitli anlaşmazlıklar sürüp gelmektedir. Vietnam, Laos ve Kambodça'nın ortak bir şekilde emperyalizmin bölgedeki yayılmasına emellerine karşı koymaları, başta Tayland olmak üzere işbirlikçi güçleri rahatsız etmektedir.

Laos'un, emperyalizmin egenemlisine son vermesi konusunda, Tayland sınır üzerindeinden Laos'a karşı saldırır. Geliştirmeye başladı. Tayland yaptığı sırısalı saldırıyla, Laos topraklarına karşı askeri bir harekete bulundu. Laos askeri birliklerinin de bu saldırıyla karşı koyduğu, Tayland birliklerinin püskürtüldüğü bildirilmektedir. Ayrıca Laos, Birleşmiş Milletler'e başvurarak, alarındaki soruna bir çözüm bulmalarını istediler.

Basra Körfezi Arap Ülkeleri Toplandı

Suudi Arabistan'ın başkenti Riyad'ta biraraya gelen Basra Körfezi ülkeleri Iran-Irak savaşının ve Basra Körfezi'nde ortaya çıkan durumu görüşürler.

Suudi Kralı Fahd'ın açısına konuşması ile başlayan toplantıda, savaşın daha fazla sürdürülmemesi çağrısında bulunuldu. Körfez ülkelerinin benzer girişimleri daha önce yapılmıştı. Bu gerici ülkeler, savaşın ortaya çıkardığı petrol ihracatının önemli oranda etkileyen durumları ortadan kaldırılmak istiyorlar.

Toplanmanın sonucu bildirisinde Iran'ın Saddam'ın iktidardan ayrılmaması şartından vazgeçmesi ve barış görüşmesine başlaması istendi.

İşgal Altındaki Topraklarda Filistin Halkı Ayaklandı Filistin Halkı İstemelerini Net Haykırdı "İşgal İstemiyoruz"

Omuzlarda kardeş tabutu ellerde Filistin bayrağı — işgalcilerle karşı protesto

10 Aralık'ta Gazza'da bir İsrail TIR'ının dört Filistinliyi ezerek öldürmesi bardağı taşıran son damla oldu. Olay ardından gelişen protesto da 11 yaşındaki bir çocuk daha İsrail askerlerinin aştığı ateşe ölüncü. Filistin halkının protestosu ayaklanması dönüştü.

Filistin halkı çocuk, kadın, yaşlısı ile taş, sopa, molotof kokteyli vb. ellerine geçen her silahla, yumrukla ayaklandı. Ellerinde Filistin bayrağı, işgale karşı sloganları direnen Filistin halkı bir daha bütün dünyaya sesini duyurdu.

Sadece Gazza değil, Batı Şeria ve Doğu Kudüs de ayaklanmaya katıldı. Genel direniş Filistinli işçiler (bunların sayısı 70.000 kadar) ve esnaf da katıldı. Bütün iş yerleri kapatıldı.

İsrail devleti, bölgeye büyük güçler yığdı. Gazza ve Batı Şeria'daki 800 okulu 8 gün süreyle kapattı. Batı Şeria'daki Yüksek Teknik Okulu bir ay kapatıldı. İsrail askerlerinin aştığı ateşe en az 60 Filistinli öldü. 100'e yakın yaralı var. Sınır dışı edilmiş üzere, 1000 civarında kişi de tutuklandı. Tutuklananlardan 800'ü devlete isyan suçuyla mahkeme sevkildi.

İsraililer provokasyonlarda bulundular. Yaralıların kaldırıldığı hastaneyi ve Sabat Camii'ni bastılar. Şaron ve aşırı Yahudi dinci partisinin 300 üyesi Doğu Kudüs'e yerleserek Filistin halkını daha tahrif ettiler.

İsrail gözlemciler dahil çoğu gözlemci direnişi 1948'den beri en geniş boyutlu olarak değerlendirdiler. İsrail, içindeki Filistin halkı karşısına ilk defa bu denli zorlandı. İsrail devlet başkanı, olaylardan FKÖ ve Suvey'i sorumlu tuttu. Ayrıca direnenin durmaması halinde İsrail'in "eldivenleri çıkaracağım" söyleyerek, Filistin halkını tehdit etti. İsrail tank ve helikopterleri de 18 Aralık'ta Güney Lübnan'daki Filistin ve Şii milislerin kamplarını bombardınladı.

Filistin halkın direnişi dünylvania her tarafından dayanışma görürken, İsrail'in şiddeti de geniş çaplı olarak devam etti.

Lübnan'da Şii ve Dürzi milisler, Filistin halkıyla daya-

mışa ilan ettiler. Sayda, Sur, Beyrut, Baelbek'te kadın ve çocukların da katıldığı protesto mitingleri ve kepenk kapatma eylemleri düzenlendi. Tahran ve Baelbek'teki mitinglerde Balfour Deklarasyonu 70. yıldönümü nedeniyle kınandı. Şam-Yarmuk'ta 50.000 Filistinli yürüyüş yaptı. Yürüyüş Suriye halkı da katıldı.

İsrail'i kınama gösterilerinin en önemlisi de İsrail halkından geldi. Tel Aviv'de gösteriler oldu. "İste barış" adlı örgütün düzenlediği gösteride 3000 İsraili katıldı. Örgüt olaylardan İsrail hükümetinin so-

rumlu olduğunu ileri sürdü. Gösteriye katılan milletvekili Şulamit Aloni "Filistinlilerin işgalini kınamaya hakları olduğunu" belirtti. Bir diğer milletvekili Eliezer Grando, "yetkilileri ölü sayısını az göstermeye stüdyo".

Eski İsrail Dışişleri Bakanı Abba Eban "sorunun siyaset çözüm gereklidirini, aksi durumda İsrail'in kimliğinin tehlkiye düşeceğim" söyledi.

Sıradan İsraililer de dünyanın tepkisi, Filistinlilerin hizasına artan nüfusu ve İsrail devletinin tepki gösterdiği konusunda gececik konusunda

karamsarlık gösteriyorlar.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi ABD'nin çekimsiz oyuna karşılık 14 oyla İsrail'i işgalci güç olarak değerlendirdi.

Blokşuz ülkeler, İsrail'in şiddetini protesto ettiler. Hindistan ve Avustralya, İsrail'in şiddetini durdurmasını istediler. Doğu Almanya ve Fransa Uluslararası Ortadoğu Konferansının acil olarak toplanmasını istediler. Avrupa emperyalist ülkelerinin çoğu da İsrail'in şiddetini kınamak zorunda kaldılar. ABD'nin Chicago, New York kentlerinden başka dünyadan bir çok yerinde İsrail'in şiddetini kınaman protestolar oldu.

İşgal altındaki Filistin topraklarında halkın direnişi ilk defa böyle boyutlanıyor, hem de her şeyi gözle alarak. Filistin halkın diğer bir başarısı son 20 yıldır kararlı bir şekilde toprağını terketmiyor. Baskı ve katliamlardan yılmayan Filistin halkı silahsız ve örgütüsüz olarak ayaklandı ve istemi net koydu: "İşgal istemiyoruz, bağımsızlık istiyoruz".

Halkın ölümüne hasasına haykırdığı bu istem, sadece İsrail ve arkadaşlığı güçlere şamar değil, Filistin halkın haklarını otonomiye satmak isteyen Filistin politik gericiliğine de keskin bir şamardır.

Filistin Sorununun Kısa Tarihçesi

- 1897 - İlk siyonist kongresi 1897'de Basel (İsviçre)'de toplandı. Kongre, Filistin toprakları üzerinde bir Yahudi devleti kurmayı karar altına aldı. Yahudi burjuvazisi, 1880'de Osmanlı hükümeti ile görüşmeye, diğer yandan da Avrupalı "Filistin'in haksız olduğu" temel propaganda konusunu yapmaya başladı. Halbuki aynı tarihte Filistin'de 500.000 insan yaşıyordu. Buralardan 400.000'i Müslüman, 53.000'i Hristiyan ve 47.000'i de Filistinli Yahudiyydi. Siyonizm tamamen Avrupa kaynaklıydı.

- 1914 - İngiltere birinci emperyalist paylaşım savaşında Araplara bağımsızlık tanıyacağına söz verdi. Tersini yaptı. 1916 İngiltere ile Fransa arasında gizli Sykes-Picot Antlaşması imzalandı. Fransa, Suriye ile Lübnan'ı; İngiltere Ürdün, Irak ve Filistin'i işgal etti.
- 1917 - İngiltere ordusu, Arap Lejyonu ile Filistin'e girdi. Filistinliler, Osmanlılara karşı

İngilizlere yardım ettiler. İngilizler siyonistlerle anlaştı. Ingiliz Dışişleri Sekreteri Lord Balfour ve siyonist lider Lort Rothschild anlaştılar.

● 1919 - Filistinliler, Balfour antlaşmasına karşı ilk ulusal kongrelerini topladı. İzleyen yıllarda yapılan San Remo Konferansında, Filistin'in İngiliz mandası altında bir Yahudi hukümeti haline getirilmesi kararlaştırıldı.

● 1922 - Toplanan Filistin 5. Ulusal Kongresi, Filistinlilerin bağımsızlık hakkını yadsıyan İngiliz yerel meclisi planını reddetti.

İngilizlerin onayı ile Yahudi Ulusal Fonu (teşkilat) Kuzey Filistin'e 2546 Arap ailenin yerine Yahudi yerleştirdi. Filistin halkı Yahudi yerleşimine direndi. Çatışmalar büyündü. 1936'da direniş genel greve dönüştü. Ingilizler ordu gücünü ile direnişi durdurdu.

● 1939-40 - Ingiltere, savaşta Arapların desteğini almak için 10 yıl süre ile Yahudi yerleşimini durdurduklarını ve Fi-

listinlilerin haklarını tanıma cağrularını söylediler. Siyonistler kararını tanımadılar.

ABD Başkanı Truman'ın istemiyle İngiltere, 100.000 Yahudinin Filistin'e yerlesmesine izin verdi. Siyonist terör grupları, Filistinlileri toplu halde katlederek göze zorladılar.

● 1947 - İngiltere, Filistin'den çekilmeye karar aldı, 1948'de çekildi. Aynı yıl BM, ABD'nin baskısıyla Filistin'in taksim planını kabul etti. Planda siyonist devletin kurulması da yer alıyordu. Emperyalist-kapitalist sistemin yeni lideri ABD'nin Ortadoğu planında siyonist devlet karakol görevi görecektir. Taksim planına göre Filistinlilerin ülkelerinin %47'sinden vazgeçiriliyorlardı. Filistinliler karara karşı direndiler. Fakat siyonist birlikler, daha öngütlü, silahlı ve maddi yönden güçlülerdi. Binlerce Filistinli ya katledildi ya da topraklarından kaçındı.

● 1948 - Arap devletlerinin

İsrail'e açtığı savaş 1949'da neticelendi. Filistin'in %77'si İsrail'in denetiminde kaldı. 880.000 Filistin nüfusu Misir ve Ürdün denetiminde kaldı. Birleşmiş Milletler'in kararlarına rağmen, İsrail işgal ettiği topraklarından çekildi.

- 1950-67 - Bu dönemde bir milyon Yahudi dışarıdan getirilerek Filistin'e yerleştirildi.
- 1956 - Fransız, İngiliz, İsrail-Mısır savaşında İsrail Gazza bölgüsünü işgal ettiye de, Birleşmiş Milletler denetiminde Mısır'a geri verildi.

- 1964 - 420 delegenin katılımı ile Kudüs'te Filistin Kurtuluş Örgütü kuruldu. Örgütün kurulmasında Nasır'ın başını çektiği Arap radikal cephesi etken oldu. Örgüt 1965'te ilk silahlı eylemini yaptı.

- 1967 - İsrail-Arap 6 gün savaşında Gazza, Doğu Kudüs, Batı Şeria ile Akabe'de stratejik bir nokta İsrail tarafından işgal edildi. İsrail, ayrıca Mısır'ın Sina ve Suriye'nin Golani tepeleri bölgesini işgal etti. Birleşmiş Milletler, İsrail'in 1967 sonrası sınırlara çekilmesine karar verdiye de İsrail kararı tanımadı.

- 1968 - Filistin örgütleri, Filistin Ulusal Konseyi'ni topladılar. 1968'de silahlı direniş başlatıldı. FKÖ bünyesinde yer alan başhefa Filistin örgütleri: "Filistin Ulusal Kurtuluş Hareketi (Fatah-1964)", "Halk Kurtuluş Cephesi (PFLP-1967)", "Demokratik Halk Cephesi (DFLP-1969)", "Filistin'in Kurtuluşu İçin Halk Cephesi-Genel komutanlığı (PFLP-GC)", "Filistin Kurtuluş Cephesi (PLF)", "Halk Kurtuluş Savaşı Öncüleri (Saika-'88)", "Halk Mücadele Cephesi (Nidal)"

Filistin sorunu, Filistin halkının askeri, siyasal mücadele ile Ortadoğu'nun baş devrim sorunu haline gelirken, dünya halklarının gündemindeki sorumlardan biri haline geldi. Çoğu dünya ülkesi

FKÖ'yu elçilik ve temsilcilik düzeyinde tanımlar. FKÖ, Birleşmiş Milletler'de de temsil edildi.

Filistin halkı arasındaki sınıflamaya bağlı olarak örgütleri ayrıldı. FKÖ'deki egemen güç Arap gericiliği ile dayanırsın. Filistin küçük-burjuavizisi de Arap ilerici güçlerini ve sosyalist ülkeleri müttetik olan radikal bir örgütlenme içinde oldu. Her iki durum da Filistin Kurtuluş Mücadelesi içinde ciddi zaafalarla yol açtı.

- 1974 - Arap zirvesi FKÖ'yi Filistin halkın yerel temsilcisi olarak tanımladı.

İsrail, Filistin direnişine ve halkın saldırılardan dışarıda da sürdürdü. 1968'de Al-Karamah (Ürdün), 1978 Güney Lübnan, 1981 Lübnan, 1982 Lübnan, 1985 Tunus'ta büyük saldırırlarla bulundu. Sadece İsrail değil, Ürdün devleti de Filistinlileri katliamdan geçirecek bu mevziden İsrail'e savunmalarını önledi.

- 1978 - Mısır ve İsrail, ABD'nin denetiminde Camp-David Antlaşmasını imzadadı. Antlaşma ile Mısır, İsrail'i tanıdı. İsrail, Sina'dan çekildi. Antlaşma Mısır'ı tecrit etmesine rağmen, Arap gericiliği de altındaki antlaşmayı destekledi. Antlaşma, Arap Red Cephesi'ni zayıflatıldı.

Afganistan Ordu Kuvvetleri

Yeni Bir Operasyon Başlattı

Afganistan'a Sovyet birliklerinin müdahale ederek, emperyalistlerin ve gericilerin oyunlarını bozmamasının ardından 8 yıl geçti. 8 yıl önce Sovyet birlikleri Afganistan'a müdahale etmiş ve hükümet kuvvetlerinin yanında yer almıştı.

Afgan ordubirlükleri ve Sovyet askerlerine karşı, Afgan gericiliği o tarihte günümüzde kadar silahlı saldırılardan devam etti.

Pakistan sınırında tutulanlarla mevcizlere karşı genel operasyon başlattı. Sovyet birliklerinin de yer yer destek olduğu operasyonda, uzun yıllardır Host garnizonunu kuşatma altında tutan gericilerin karşı koyuğu kırıldı ve kuşatma yarıldı. SSCB haber ajansı TASS, saldırıda 1500 Afgan gericisinin öldüğü ve yaralandığını açıkladı. Ayrıca, Afgan mühahiletlerini eğiten bir Alman ajansının ele geçirildiğini duyurdu.

Buna karşılık Afgan hükümet kuvvetleri, bunların elinde tuttukları mevcizlere karşı bir genel operasyon başlattı. Sovyet birliklerinin de yer yer destek olduğu operasyonda, uzun yıllardır Host garnizonunu kuşatma altında tutan gericilerin karşı koyuğu kırıldı ve kuşatma yarıldı. SSCB haber ajansı TASS, saldırıda 1500 Afgan gericisinin öldüğü ve yaralandığını açıkladı. Ayrıca, Afgan mühahiletlerini eğiten bir Alman ajansının ele geçirildiğini duyurdu.

Afganistan Komünist Partisi ve Hükümet Başkanı Necibullah, hükümete karşı savaş yürütürken kesimlere yaptığı son çağrıda, silahları bırakıp barış görüşmelerine başlamalarını önerdi. Bazi aşiret reislerinin

- 1982 - İsrail'in Güney Lübnan ve Beyrut'u işgal etmesi ve FKÖ'nün Lübnan'dan kısmen çekilmesi Filistin hareketine ciddi darbe oldu. Sadece Beyrut yakınlarındaki Sabra ve Şatilla'da 1000 Filistinli katıldı. 1982 savaşında Beyrut'ta 5515 Filistinli ve Lübnanlı öldü, 11.139 kişi yaralandı. 1982'ye kadar ise 17.875 Lübnanlı ve Filistinlilerin İsrail saldırısında öldüğü, 11.139'unun da yaralandığı söylendi.
- 1983-84 - FKÖ başkanı Yaser

4.500.000 olan Filistin nüfusunun 1.850.000 İsrail'in işgali altındaki Gazza, Batı Şeria, Doğu Kudüs'te yaşıyor.

Son Olayların Odağı Neden Gazza?

Gazza'nın Filistinli nüfusun 650.000. Buna karşılık 2500 Yahudi yaşıyor. Bölge 45 km uzunluğunda 10 km genişliğinde bir sahil bölgesi, Gazza'nın diğer önemli özelliğidir. İsrail'in Mısır'a bağlayarak tek kara ve demiryolu buradan geçti.

Filistinli halk, toplama kamplarında yaşıyor. İşsizlik büyük oranda. Çocuk ölüm oranı, İsrail ortalamasının üç katı. Topraklarının 2/3'ü, 2500 Yahudi nüfusunun elinde. 50.000 kişi yerlesim yerlerinden bir km uzakta çalışıyor ve her gün gidiyor. Gazza da Filistin nüfusunun %77'si 29 yaşın altında, %60'ı ise 19 yaşın altında. İsrail'den kovalan nüfus burada biriktiriliyor. Her yıl bölgeye 5 bin aile geliyor. Son yıllarda genç nüfus içinde radikal İslami eğilimler de gelişiyor.

Kore halkı ABD emperyalizminin gölgelerindeki demokrasiye hayır diyor

Güney Kore'de Hileli Devlet Başkanlığı Seçimi

16 yıldan bu yana ilk defa yapılan seçimlere, seçim yasaşındaki değişiklikle %90 gibi yüksek bir katılım gerçekleşti. Devlet başkanlığı seçimini iktidardaki Demokratik Adalet Partisi'nden Roh Tae Wee kazandı (%36.6). Muhalifet adaylarından Kim Young Sam (%27. Kim Dae Jung (%26.2 oy aldı.

Seçimlere gözlemci olarak katılan ABD senato temsilcileri, çoğu bölgede hile farkettilerini açıkladılar. Rejimin içinde gelen yöneticilerinden Huh Ki Su, iktidar partisinden hile karıştırması için 31 bin dolar rüşvet aldığı açıklandı. Viedan azabı çektiğini belirten Huh, bir binanın çatısında üzerine benzin dökerek kendini yaktı.

Seçim sonuçlarının açıklanmasıyla Seul, Kuro, Kwangju başta olmak üzere çok sayıda öğrenci ve öğretmenlerden oluşan yer yer çatışmalara dönünen büyük kitle gösterileri oldu. 30 Yaralı ve 9.900 tutuklunun olduğu gösteriler hızından bir sey kaybetmeden devam ediyor.

1950 başlarında Kore iki parçaya bölündüğe ABD emper-

yalızı, Güney Kore üzerinde denetim kurdu. Güney Kore, Güney Vietnam ve Filipin-

Yönetime karşı gösteri yapan üniversite öğrencileri

lerle beraber ABD'nin en uydu ülkesi oldu. 1960'a kadar parlamenten isimlerin altında (Liberal Parti) Syngman Rhee başkacı rejimi yönetti. 1960'la kitle ayaklanmaları oldu. Rhee, Hawaï'ye kaçtı. Seçimleri Demokrat Parti kazandıysa da, Mayıs 1961'de

General Park Chung Hee'nin gerici darbesi ile devrildi. 1972'de anayasası değişikliğiyle bütün yetkilere devlet başkanlığını elinde toplantı. Park, 1979'da G. Kore CIA'sı başkanı Kim Chac Kyu tarafından öldürülür. Bu yillarda Puran ve diğer güney şehirlerinde araklı öğrencisi gösterileri oluyordu. 1982'ye kadar askeri rejim ve sıkıyönetim devam etti. 1980'de yapılan seçimleri Demokratik Adalet Partisi adayı Chung Doo Hawan kazandı. Chung, seçimleri kaybeden muhalifet adayı Kim Dae Jung'u halka isyana teşvik etmekle suçladı. Jung, ABD'ye sağındı. 1982'de ABD'nin istemi üzerine asfeldildi ve G. Kore'ye geri döndü.

Senaryo, Filipinler'deki gibidir. Tek farkla G. Kore'nin hemen yanında Sosyalist Kuzey Kore devleti var. Bu da ABD'yi daha hesaplı kılmış. Fakat Kore halkın ABD'nin yeni-sömürgecilik utancını artık taşımak istemediği de kesin.

Kürdistan'da Göçler...

Başteraftı 8. sayfada

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ve Türk sömürgeciliğinin özel savaş politikası olarak "göç ettirme"

Tarihi, niyet koşullandırmaz. Türk sömürgeciliği attığı başarılı adımlara rağmen sonuç alamadı. En fazla tahrifat yaptığı ve kendine en çok güvendığı bir anda; karşısındakı Kürd halkının direnişini bildi. Türk sömürgeciliği, ordusu ve Kürdistan'da yaptığı tahrifatın bütün ürünlerini, Kürdistan ulusal kurtuluş örgütlenmesinin üzerine sürmesine rağmen, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi gelişti. Gelişmekte kaldı, Türk burjuvazisinin bütün politikasını bozdu. Ulusal örgütlenme ve mücadele Kürd halkının ulusal topraklara ve değerlerle dönüşü ve kaybetmeklerini direnişle kazanma zemini oldu.

Başka türlü de olamadı. Bir halk ancak direnen var olabilir ve kaybettiklerini geri alabilir. PKK öncülüğünde Kürdistan halkı da böyle yaptı.

PKK, Türk sömürgeciliğinin bütün varlık ve tahrifatının üzerine devrimci bir tarzda gitti. Ancak bu şekilde gelişme yarattı. Türk sömürgeciliği yine Kürdistan halkının gündemine mecmuri işkani koydu. Daha ulusal kurtuluş mücadelesine ilk adımlarını atarken, Türk burjuvazisi alan boşaltma planları geliştirdi. Bir yandan estirilen ordu, ağa ve faşist terörü ile halk göçe zorlarken, diğer yandan büyük planlamalar içinde onludu.

12-18 Temmuz '87 tarihli İkibine Doğru dergisinde Faruk Güventürk, kitesel mecburi ıskanın daha 1960'larda planlandığını yazmaktadır:

"1966 veya 1967'be benim zamanın Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'a sunduğum bir rapor vardır. Orada Güneydoğu Anadolu'nun 'Silopi, Cizre, Şırnak' bölgelerindeki boş ve verimli araziye Karadeniz'de topraksız bulunan 50-100 bin Karadenizlinin yerleştirilmesi... Eğer o tarihte bölgeye Karadenizliler yerleştirilip, refah ve emniyetleri sağlanmış olsayı, Karadenizlilerin ataklı, cesareti, çahşıklıkları ve birleşitici karakterleri dolayısıyla bölgede terörün yaşamı mümkün olmazdı."

Türk burjuvazisi, bu planını hayata geçirmemenin açığını kapatmaya çalışır. 1979'da Maraş katliamı ile Kürd halkının bölgeden göçü hedeflenir. Önemli oranda gerçekleştirildi. Benzer uygulamalar farklı sekillerde ulusal mücadelenin geliştiği Siverek, Mardin, Batman vb. bölgelerde geliştiriliyor. Halkı mücadelenin uzaklaşmasından, şiddetle terör ortamı yaratılır ve halk göçe zarlanır.

Nitekim 1980 12 Eylül faşist ordu tarafından devrimci alanların başında devrimci yurtsever mücadelenin en çok

geliştiği Dersim, Bingöl, Hilvan, Mardin, Batman vd. alanlar gelir. Bu alanlardan binlerce aile Türkiye'nin muhtelif kentlerine sürürlür. Faşist burjuvazı, bu uygulama ile hem ulusal kurtuluş mücadelenini çökertmeyi hem de kitleler arasında pasifikasyon yaratmayı hedefledi.

Türk faşizmi bununla da yetinmedi, baskı ve ekonomik talan politikası ile kitleleri Kürdistan'dan kaçırttı. İnsanlarım baskından ve aşıktan kurtulmak için Türkiye'ye akıtar. Bunun sayısı bile vermek mümkün değildir. Akın, Türkiye ile sınırlı kalmadı, Avrupa ve tüm Ortadoğu'yu da sardı. Özellikle faşist darbeyi Kürdistan'dan kaçmak için bir bahane olarak kullanılar ve mülteciliği bir sanat haline getiren Kürdistan küçük-burjuva politikacılarının kuşağı halkın önüne birakın koymaları, göçü daha da artırdı. Özellikle de gençliğin, Dersim vb. alanları boşaltma gücü üzerinde Türkiye'ye ve Avrupa'ya göçü ve buraları bir yaşam alanı olarak görmeleri, bilirilen nedenlerden kaynaklanmaktadır.

Türk faşist burjuvazisi, İran-Irak savaşının boyutlanması ile PKK'nın direnişi ve direniş gelişimi hazırlıklarının ilerlemesi ile Siirt, Mardin, Hakkari vb. stratejik sınır alanlarında boşaltılmış alan yaratma ve emniyet kemeri oluşturma planlarını hayatı geçirmeye başlıdı. Daha 1980'darbesi öncesi Ecevit hükümeti döneminde, Hakkari'de gerçekleştirilen "Kanatlı Jandarma Tatbikatı" ile uygulamasına adım atılan sınır alanları boşaltma planı, 1983'te yasa düzeyine çıkarıldı.

Söz konusu uygulamanın kararı, 1980 yılında Türk ve Irak hükümetleri arasında yapılan toplantılarında alındı. Faşist cuntanın bakanlar kurulu, 13 Mart 1981'de 8/2543 sayılı kanun hükmündeki kararname ile Hatay'dan Kars'a kadar olan tüm sınır alanlarında 10 km genişliğindeki bölgeyi emniyet bölgesi olarak ilan etti. Ancak bölge belirlenenle sınırlı olmayıp, uygulama yetkisi mülki amir ve jandarma komutanlıklarına bırakılıyor ve gerekiğinde 50-60 km'ye kadar çıkarılıyor. Kanun hükümlerine uymayanlara da aynı genelge ile ağır cezalar getiriliyor.

15 Ağustos 1984 ulusal kurtuluş atılımı, Türk faşizminin bütün planlarını altüst etti. Diğer yandan faşist devleti, daha köklü ve boyutlu uygulamalara itti.

Türk sömürgeci faşizminin özel savaş politikasının belirli öğeleri şunları oldu: Kürdistan'a çok asker yığma ve sürekli operasyon; ikincisi milişlik, Kürd feudal ve aşiret reislerinden milis çeteleri oluşturmak, böylece savaşı sivilleştirip toplumda kaos yaratmak; üçüncüsü pişmanlık yasaları ile ulusal kurtuluş saflarında ihaneti, tesli-

miyeti geliştirmek; dördüncü kontrralar; beşinciği kitte pasifikasyonu ve götürür.

Kitle pasifikasyonunda köylüler sürekli baskılmaktır, evler yakılmaktır, köylü üretimi faaliyetinden menedilmekte, tutuklanmaktadır, milişlige zorlamakta ya da göç ettirilmektedir. Fılli sürgün olan işlemen yerine göç tabirini kullanmamız, göç gönüllü bir uygulama haline getirmez. Tam aksine sömürgeci ordu, dünya halkları duymasın ve tepki göstermesinler diye, sistematik zor ve pasifikasyonla gönüllü(!) göçün zeminini yaratmaktadır.

1984'te Türk devletinin Kürdistan'daki en geniş uygulaması göç ettirme politikası oldu. Güdülen temel amaç, savaşın geliştiği alanlardan kitleler, özellikle de gençliği uzaqlaştırmak. Türk ordusu buna "bahçı yakalamak için denizi kurutma" anlam demektedir. Bu hedef, doğrudan genelkurmazlık talimatlarında yer almış ve uygulanmak üzere bütün ordu kurum ve birliklerine yollandı.

06 Eylül 1985 gün ve HRK: 2051-5/85/87 sayılı "Hizmete Özel" admı taşıyan 7'nci Kolordu Komutanlığı talimatında, devrimcileri yakalamak için halka uygulanın yöntemler, "Nasıl bir yöntem uygulamalıyız?" başlığı altında şöyle açıklanmıştır:

"*Başına ola rega aya yakalanması ise askeri usullerle yapılabilecek teknik bir mesetedir. Serçülerin halktan ayırap tecri etmek maağade ile admurdur. Tecriit istemi: silah ve cephe kontrollü, arama ve yakalama, sansür, kimlik taşıma mükellefiyeti, yer değiştirmelerin göçe bağlanması ve gerektiğinde halkın başına yerleştire nakli gibi idari tedbirlerle yürüyecektir...*"

Türk ordusu, planını hedefde getirir. İlkelde Şemdinli, Çukurca, Yıldızkova ve Uludere'de çok sayıda köy yerleri değiştirilir. Yer değiştirme, öyle başka yerde toprak verme de değildir. Resmen köyler yıkılmış ve "defolun gidin" denmiştir. Köy göç ettirmelerde sadice sınır koridorundaki köylerin sınırları kalınlaşır. Eruh, Pervari, Şırnak, Beytüşsabap, Şırvan, Saş, Midyat, Bingöl, Dersim vd. stratejik alanlardaki köylerde göç ettirilmiştir. Özellikle de gerilla mücadele ile bağlı tespit edilen aileler ve köyler ılıksırgın edilen yerler olmuştur. Bunlar sürgün edildiklerinde, bu insanlık dışı uygulama, insanlarımıza son yaklaşımı olacak sunulmuştur. Yaratılan vahşet ve pasifikasyon ortamında göç etmek düşündürmektedir.

Eruh'ta Guyina, Zıvinga Şikaka, Miştaxe, Gelli'nin yanısıra, Şırnak'ta Deşte Lalo, Cuneyt, Berkevir, Grek, Bacrit, Kelle, Çemké Tahlo ve Pervari'de Omyanus, Hol, Kol, Osyan köyleri ya kışın ya da tümüyle göç ettirildiler. Ayni uygulama Kürdistan'ın her alanında yapılmaktır, köylüler bezdirilir, evleri yakılırak ve çoğu kez tutuklanıp öldürülerek göç ettirilmektedirler.

DEVAM EDECEK

ABD Emperyalizmi ve Kürdistan...

Başteraftı 6. sayfada

kiye'deki Amerikan askerini Washington, İran'a karşı kulanamaz" vb. açıklamaları ile Türk ordusunun saldırgan rolünü teyid etmiştir.

Son olarak, ABD Kongresi'ne sunulan ve gizli tutulan ayrı bir istihbarat raporunda, "Ortadoğu'da tehlke, Körfez savaşından çok, zayıflayan Irak rejiminin yıkılması durumunda Kürdistan'da bu arada Kuzey-Bati Kürdistan'da gündeme gelebilecek ayaklanmalar" olarak gösterilmektedir. Türk Hava Kuvvetleri Dergisi'nin Ekim sayısında ise, "Petrol kaynaklarının tehlikeye düşmesi ve otonom temelinde olsa bile bir Kürdistan'a ıgizisini kalamayaçakları" açıklıca yazılmaktadır.

Bilirilenler, sorunun saadece bir yön. ABD ve Türk devleti, planlarına Kürt işbirlikçi örgütlerini dahil etmek istiyorlar. Eski deneyle ve

korunan mevcut bağlar var. Özellikle Güney Kürdistan otomocu Kürt örgütlerinin önə alınması, Türk faşizminin işbirlikçi Kürt küçük-burjuva örgütlerinin çalışmalarını yasaallaştırmak için sarfettiği çabalar gözönüne almır. ABD'nin durup dururken, "Kürdistan etnik hakları"nı söz konusu etmesi şartı olmamaktadır.

ABD, bir taşla iki kuş vurmak istiyor. Hem Türk sömürgeciliği yayılacak, hem de otonom temelinde Kürt işbirlikçi palazlandırılacak. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi de tasfiye edilecek.

Su testisi su yolunda kurılır. Yanlış hesap başından belidir. Kürdistan halkı Kürdistan'ı, ABD emperyalizmi ve Türk sömürgeciliği için Vietnam bağılığı yapma kararlığı ile ulusal kurtuluşu için savıyor.

Türk Solculuğu'nun Çıkmasının Tarihsel...

Başteraftı 11. sayfada

bile. Onlara göre halk geri ve aksız sürüyüdü. Halbuki aynı dönemde çoğu Avrupa ülkesinin devrimci burjuvazisi halka dayanıyordu.

1870'ler Avrupa'nın gündemindeki temel sorun, uluslararası kurtuluş ve demokrasi sorunuydı. Marx ve Engels'in ön cümlük ettiği Birinci Internasyonal (1864-72)'de Avrupa'nın çoğu burjuva devrimci partileriyle yer almıştır. "Birliğim ola rega aya yakalanması ise askeri usullerle yapılabilecek teknik bir mesetedir. Serçülerin halkın ayırap tecri etmek maağade ile admurdur. Tecriit istemi: silah ve cephe kontrollü, arama ve yakalama, sansür, kimlik taşıma mükellefiyeti, yer değiştirmelerin göçe bağlanması ve gerektiğinde halkın başına yerleştire nakli gibi idari tedbirlerle yürüyecektir..."

Türk ordusu, planını hedefde getirir. İlkelde Şemdinli, Çukurca, Yıldızkova ve Uludere'de çok sayıda köy yerleri değiştirilir. Yer değiştirme, öyle başka yerde toprak verme de değildir. Resmen köyler yıkılmış ve "defolun gidin" denmiştir. Köy göç ettirmelerde sadice sınır koridorundaki köylerin sınırları kalınlaşır. Eruh, Pervari, Şırnak, Beytüşsabap, Şırvan, Saş, Midyat, Bingöl, Dersim vd. stratejik alanlardaki köylerde göç ettirilmiştir. Özellikle de gerilla mücadele ile bağlı tespit edilen aileler ve köyler ılıksırgın edilen yerler olmuştur. Bunlar sürgün edildiklerinde, bu insanlık dışı uygulama, insanlarımıza son yaklaşımı olacak sunulmuştur. Yaratılan vahşet ve pasifikasyon ortamında göç etmek düşündürmektedir.

Fakat Jön Türkler, markizm ve Birinci Internasyonal'dan yararlanmasının istiyorlardı. Haliyle Türk aydim Batı hayranı oldu. Bu hayranlığı bağımlılığı meşru görmesine yol açtı onlara göre ancak İngiltere ya da Fransa'ya dayanarak İmparatorluk korunabildi.

Bir aciliyet hareketi olan Jön Türk hareketinin getirdiği "İttihat-i Osmaniye" (Osmanlılar Birliği) tezi, Türk egemenliğinde halkların birliğini getiriyordu. Programdan yoksun Jön Türk hareketi, ezilen halklar için bir şe getirmiyordu. Son derece şovendi. Peşinde olduğu Kanunu-i Esa-i siyasi (anayasası) ve meclis 1876'da gerçekleşen ve Çarlık monarşisinin çok gerisinde bit hedefti. Ezilen ulus egemenlerini tutmayı hedefliyordu. Jön Türk hareketinde Türk şovenizmi egemendir. Namık Kemal "Hiç zannetmeyez ki bandan sonra bir Kürdistan fitnesi ya da Girit hadisesi zuhar edebilsin" vb. belirlemeyle, ezilen halkların kurtuluşuna denli karşı olduğunu ortaya koymaktadır.

Jön Türk hareketi, kitesleleşemedi, çünkü halka düşman oldu. Üyesi 250 yi geçmedi. Üyeleri hep egemen sınıftandı. Yani feodal, yarı asker Türk komisyona, komprador burjuvazisinin izdüşümü olarak doğan ilk Türk aydim hareketi (Jön Türkler) anti-demokratik, anti-sosyalist, şoven, reformist, egemen simfa ve emperyalizme bağımlı oldu. İhtilalci yoldan kaçındı. İlk doğuşu ile mülteciliği dede diye daha örgüt olmadı kendi tasfiye etti.

Birlik Çalışmaları Kitle...

Başтарafı 10. sayfada

şılamaktadır? Bu sorulara olumlu cevap verildiği sürece başarılı bir çalışmadan söz edilebilir.

Eğer, devrim kitlelerin eseridir ve birlilikler kitesel örgütlerdir diyorsak, bunun anlamına kitleler örgütleniyor ve savasıyor demektir. Yayın dağıtımında, basında, kuryelikte, tescümelerde, aktarımada, mitinge, toplantıda, teknik konularda, kampanyalarda, protestolarda, kültür çalışmalarında vb. her konuda kitleler görev vermek gerekir. Bu görevler tek kalandan birleştirilmeli, sorumluluk ve örgütSEL biçime kavuşturulmalıdır.

Bu başlılığı takdirde kitleler, ileriye atılmak için yarışacaklardır, örgütSEL görev alacak, savaşıçı, kadro, milis seferberliğine gireceklerdir.

Kittelerin denetim ve eleştiri hakkı Cephe çalışmalarında esastır

Ulusal Kurtuluş Cephesi, bağımsız ve özgür Kürtistan toplumunun nüvesidir. Halk demokrasisi toplumunda kitlelerin özgürlüğü ve bu özgürlüğü bilinci bir insiyatifle kullanmaları, toplumun temel ilkesidir. Kitleler yaşamın her alanında, ekonomik, siyasal, sosyal yaşamda iktidar ve bilinc sahibi olmalarıyla bu insiyatifi kazanırlar.

Bağımsız toplumun kitle insiyatifi devrim mücadelede içinde yaratılabilir. Bilinci sorunlarına sahip çıkma, örgütlenme ve savasmakla kitleler bu insiyatifi edinirler. Ama ulusal kurtuluş birkileri ve öncü kadrosunun kitleleri bu bilinc ve insiyatifle domata görevi vardır. Kitleler demokrasi uygulamayan, taleplerini karşılamayan, eleştirilerini kabul etmeyen, denetim hakkını kısıtlayan bir çalışma kitleleri örgütü mücadelenin sağutur. Kitleler eleştirilerini almayan ve değerlendirmeyen bir devrimci ya da örgüt hata yapmaktan, zaafa düşmekten kurtulamaz.

Kitleler geri özellikle ya da iyi niyetini suistimal edip, eleştirilerini kulakları eden bir devrimci başarılı olamaz. Kitlenin eleştiri hakkı hem tüzük hem de gelişmenin zorunu bir kuralıdır.

Raporlarda toplantılarla kitlelere hesap verilmelidir. Doğrudan bu yolla kitle denetlenmelidir. Kitleler her şeyi bilmelidir. Günlük ya da koşullara sağlanarak bu hak kullanılmamalıdır. Böyle bir anlaşılış küçük şey adına büyüğü feda etmek anlamına gelir. Koşullar ne olursa olsun, kitleye hesap vermenin ve kitle

denetimini sağlamamanın yöntemleri geliştirilmelidir. Çok kez kitleler yetersizlikleri görmekte ve içeri kan dokmektedir. Teşhirler bile olandaklar zorlanarak kitesel yapılmalıdır. Öyle ki kitleler süreçle adım adım yargı ve karara katılmayırlar. Yurtsever sorumluluk, ancak böyle geliştiğebilir. Bir devrim ustasının dediği gibi, "Kitteler içlerini dökerek sizleri iyice azarlarlar, bu, kafanızı kesecekler ya da sizin görevden alacaklar anlamına hemen gelmez. Sadece canlı, militant bir ruh, tutum ve sorumluluk içinde oludukları gösterir."

Yığınların eleştirisi ve deneşim güçlüğü, sağlamlı gelişmenin yolu, politik hataları önləmenin, bilinciği hukum vermenin yoludur.

Kurtarılmış bölgeler, esas olarak kitlelerin her alanda insiyatif sahibi oldukları özgür alanlardır. Kurtarılmış bölgeler oluşturulmamışsa bile, her alanın özellikleri zorlanarak kitle denetiminin araçları geliştirilebilirler.

Kitteler içindeki çelişkiler eğitim ve ikna yöntemiyle aşılmalıdır

Birlikler, kitlelerin sorunları olarak eğitim, örgütlenme ve mücadele sorunlarını temel almışlardır. Diğer sorunları olan ekonomik, sosyal, sağlık vb. sorunlarla, çeşitli alanların koşullarından doğan ek sorunları olabilir. Yine arasında geri toplumsal yapı ve sömürgeci etkileşmeden doğan birçok sorunlar (taile çekisme gibi vb.) olabilir.

Açık ki halkımızın hiçbir sorunu ülke kurtulmadan çözülmemez. Bunu kitlelere kavratmakla yükümlüyiz. Fakat kitlelerin güncel yaşamı mücadelenin varıdır. Ulusal kurtuluş bilinc, örgüt ve mücadeledeki tabiatları bu sorunları atılmazı, bınlar için mücadele edilmeli ve örgüt selaralar geliştiğimelidir. Birliklerin programlarında olan ekonomik, kültürel dayanışma ve mücadele ile ilkelerin pratigi aktarılması ancak böyle olabilir.

Kitleler içindeki geri toplumsal yapının ürünü olan sorunlara gelince, bınlar eğitim ve örgütlenme ile giderilebilir. Eğitim ve ikna temel alınmalıdır. Ulusal kurtuluş otoritesi kullandırmalıdır. Ancak, bu otoriteden sadecə zor anlaşılmamalıdır. Otoritenin sadecə bir ögesi, "zor" olmaktadır. Kitle alanındaki çelişkiler eğitim ve ikna ile aşılabilir. Eğitimle alınabilecek kitle kolları en güclü otoriterdir.

Kitle sorunlarının çözülmeye diye, kitlelerin geri so-

runları arasında boğulmak, devrimciyi artı durumuna getirir. Çünkü örgüt ve mücadele yükseltildiğinde, kitleler, bu sorunların düşmanına yaradığı inancı edinmeden bunları tümyle aşmak olansızdır.

Benzer durum reformist-İşbirlikçi güçlerin tabanlarına yaklaşım içinde geçerlidir. Bu güçler kitlelerden tecrit olmuşlardır. Politik ve örgütSEL olarak ölüm sancıları çekmektedirler. Kitle güçleri yoktur. Milliyetçilik ticareti, sömürgeci ve emperyalist kültürün etkisi ve yerel ayrımları kullanarak az çok taban buldukları.

Bugün durum değişiktir. Kitlelerin örgüt tercihi maddeidir. Kitleler bilinclendikçe

ulus ve sınıf çıkarlarına uygun tercih yapmaktadır. Bir emekçi ve yurtsever uzun süre işbirlikçi bir gücü destekleme yanılışı içinde olamaz. Birliliklerin bu konudaki görevi, kitlelerin bu yönlü bilinclemesini hızlandırmak ve bu aranmaz güçleri tümyle tecrit etmektedir.

Ulusal kurtuluşu kitle çalışmasında dikkat edilecek hususları kısaca özetledik. Devrimin ve mücadelenin kaynağını biçimlendirmek ve savastırmak birlüklerin görevidir. Savaşçı kurtulan her ulus gibi, biz de savaşarak kurtulacağız. Ürin verecek olan, doğru çizgiyi ve net hedefler doğrultusunda inançlı, fedakar ve yontemli çalışmıştır.

Kurdistan Kadını ve Cezaevi...

Baştarafı 9. sayfada

balkı avlayan aveya benzıyorlardı. Oysa, içinde yaşadıkları mekan; kan, acı ve zulümle yoğunlaşan bir mekandı.

Günlük yaştırdı da, bınlarla birligimiz yoktu. Çünkü, küçük-burjuva sınıf anlayışı ve yaşamı içinde yaşayan gerçeklikle çatışma halindeydi. Binbir yokluğun yaşanlığı bir zeminde, ortaklaşa bir yaşama katılmak ve lokmalarını başkallarıyla paylaşmak bınlara zor geliyordu. Daha binbir rahatlarına düşkündürler ve bozulmasına istemiyor-

"...Diyebilirim ki, biz kadın tutuklular, ister devrime olalım, isterse yurtsever, her seyden önce düşmanımızın kim ya da hangi güçte olduğunu tam anlamıyla kavramış, tanımış değiliz, cezaevine düşmeden önce. Belki kitaplarda okumuş, teorik yaniş şu ya da bu biçimde kavramışık..."

lardı. Kendileri bir komünde kalyorlardı. Ama ne var ki, sadece görünürde bir komündü bu. Aldıkları her şeyi milim milim, tek tek paylaşıyorlar ve parasını ayrı ayrı ödüyorlardı. Ve adına da eşit paylaşım diyorlar bunun. Kendi kendilerine güvenleri yoktu. Aldıkları ve paylaştıkları her şeyin üzerine tek tek kendi isimlerini yazıyorlardı.

Kadın tutukluların, zindan sürecinde kazandığı deney ve tecrübe açısından çok şey söylemek mümkün.

Diyebilirim ki, biz kadın tutuklular, ister devrime olalım, isterse yurtsever, her seyden önce düşmanımızın kim ya da hangi güçte olduğunu tam anlamıyla kavramış, tanımış değiliz, cezaevine düşmeden önce. Belki kitaplarda okumuş, teorik yaniş şu-

ya da bu biçimde kavramışık. Ama, düşmanımızı asıl ofarak tanımadık.

Günümüzdeki cezaevi sürecinde gerçekteşmiştir. Yine, kadın olarak kendi gerçekliğimizin ve devrimin mücadeledeki yerde önemimizin de farkında değildik tümyle. Düşmanın uyguladığı baskı ve vahşeti bunun için sınıfsal zemininde değerlendiriliyor, onun bu yoketme politikasını devrimci politikayla tümyle karıştırmayı başlangıçta. Tek tek, çoğu zaman kişilere yönelik olarak algılıyorduk.

Uzun yıllar alan cezaevi sürecinde bütün bınları algılayıp öğrenmemiz, deney ve tecrübe kazanmamız, politik olgunluğu erişmemiz de bunun için kolay olmadı. Birçoğunun duże kalka büyümesi gibi, bizler de bizzat yaşayarak, zaman zaman yanlışlıklar yaparak eristik politik olgunluğ... Tarihin bizlere yüklediği sorumluluğun farkında değildik. Dolayısıyla da yine bu süreçte kavradık bu sorumluluğun önemini, karşılığında bedelin ağırlığını... Süreç bize çok şey öğretti. Düşmanın yönettiği her saldırımı, hayatı geçirdiği her politikayı, oynamaya çalıştığı her oyunu ve insanların düşi vahşet ve kıymı uygulamalarını; şahsimiz, kadınlığımıza yönelik uygulamaları olmaktadır. Çarık kadın: bizim şahsimiz PARTİMİZDEKİ YÖNELİK SALDIRI, KOMPLO, yok etme hareketi olarak kavramaya ulaştık. Buneden de ona karşı mücadele etme: hayatımız pahasına da olsa onuna mücadele etmek ve bundan asla vazgeçmemek gerekiği düşüncesine vardık. Ve bu düşüncemizi hayatı geçirmek için de elimizden geldiğince çaba gösterdik. Bu noktaya varmak gerçekten de toplum gerçekliğimiz gözönüne getirildiğinde, ve kadın olarak toplumdaki yerimiz

Ulusal kurtuluşu, kitle alanındaki çalışmaya temel alır. Birlik ve Cephe üyeliğini bıçimsel algılamaz. Öz anımlı kitlelerle bağ onları bilinçlendirme, görevlendirme, çalışma ve sorumluluk verme becerisidir. Herkes mutlaka bir görev verilebilir, ilişkiye geçilen herkesin güç ve olanaklarından yararlanmalıdır. Kitle olanakları kümşenmemeli, kitlenin en küçük bilinciliği ve desteği, zaferi yaklaştırıcı en önemli olmalıdır.

Başlılı devrimci, yığınlarla ustaca bağ kuran, onlar arasında saygılık yaratın, gelişime yaratan, kitlelerle kaynaşan sorunları devrimci yöntemlerle çözen devrimciliktir.

hâlinde hâl de azımsanmayacak ve kümşenmeyecek bir olaydır. Özcesi: biz sömürgeciligi ve ona karşı mücadeleyi zindanda öğrenmek. Düşmanımızı her yönüyle bûradâ gerçek anladık tanıdık. Yaşarak tanındık, ögrendik. Ona karşı nasıl mücadele etmek, savaşmak ve onu mutlaka yok etmek gereğine inandık. O namusumuza onurumuza yoldeldi. Bizi aşağılamak, toplumdan koparmak, düşürmek istedî. Biz onun bu yaptıklarını kendimize değil, halkımıza ve mücadeleimize yönelik saldırlar olarak kabul ettik, onu bîlinece çikardık.

Devrim mücadelesi düz bir çizgi üzerinde ilerlemez hiçbir zaman. Bu gerçeki çok iyi algılamak ve bilmek gereklidir. Devrimler kanla yazılmış halkların tarihinde. Bizim halkımızın de öyle olmak durumundadır. Devrimin vazgeçilmez bir ögesi olan biz kadınlar için de böyle olmak zorundadır. Çünkü, devrim, yalnızca halkımızın ulusal kurtuluşunu değil, kadın olarak bizim de kurtuluşumuzu sağlayacak yegane yoldur. Bu anımda, kendi gerçekliğimizi; ulus, ülkeye ve halk gerçekliğimizi birlikte ele almak, değerlendirmek durumundayız.

Bizler, sanchı bir dönemin sarp kayalıklarını aşma günü göstererek katıldık mücadele saflarına... Sonradan kimimiz sehit düştü dağda... Adlarını kanla yazdı onlar... Şimdi, bu acımasız savaş devam etmektedir. Biz Kürdistan kadınlarına, Kürdistan halkın tüm bireylerine düşen görev: direniş şehitlerinin asla bırakmadıkları mücadele ve direniş bayrağını zaferde ullaştırmaktır. Yaşamak ve yaşamak için ölmemesi bilmek gereklidir. Gereğinden, şehitlerimizin yaptığı gibi, ölümü arayıp bulmak zorunda olduğumuzun bilincile hareket etmemiyiz derim.

Impressum:

M. Atar
Göttinger Chausse 75
3000 Hannover 91

Yazışma Adresi:

Feyka-Kurdistan
Postfach: 1531
5300 Bonn 1

Ödeme Adresi:

BIG - Bonn
Konto Nr.: 1205242100
BLZ: 380 101 11

Norveç	7.50 nkr.
Fransa	6.— ff.
İsviçre	2.50 sfr.
İsveç	6.— skr.
Australya	3.— \$

Danimarka	8.— dkr.
Avusturya	18.— s.
İngiltere	0.80 £
Hollanda	3.— hfl.
Belçika	60.— bfr.

BİN BARİNA BERFÊ DE SİNG BER SİNG ŞER: Jİ 30'AN BÊHTİR LEŞKERÊN DİJMİN HATİN KUŞTIN

**Di bin hoyê berfê de jî,
ARGK bo şer amadeye**

Şeva 31'ê Kanûne, yekitiyên artêşa mêtînger kete dafa yekitiyên ARGK. Hêzên dijmin hatin pelixandin. Bi vê livbaziyê, ku bin barîna berfê û mijâ dijwar hat pêkanîn, yekcardin hat eskere kirin ku hêzên ARGK di bin her hoyê de dikarin bi mérxasi li dijî artêşa dijmin bitêkoşin û serkevin. Hemû fort û derwêñ dijmin, ku her têne zimanê xwe, disa avê de qûn. Ew, bi duxuyaniyê ku dibejîn me şerê rizgariyê "têkbir", tenê ji xwe re xwennîn hêviyan pêşdixin.

Hêzên ARGK, bili zehmetiyên hoyê demsalê, zehmetiyên erdnigari û ser de ji bill serdestiya hêzên dijmin di baren leşkeri û tekniki de, bi

tekikta xwe a gerilla hostayıya xwe ıspatkirin. Danin holê, ku dikarin bin hemû hoyan biserkevin. Bi vî awahî, gava dijmin disa fêrek ji pêşmergan girt, hêvî û tikeyen girsên gel ji giha bendavêñ xwe.

Ev livbazi carek din derxiste holê, ku xwîna şehîden Kurdistanê li erde namêne. Tola egidêñ şoreşa me, ku li Cizîra Botan, Şemzinan, Şîrnew ûhw. de canemerg bûn, disa qulibî livbaziyan. Livbazi wê ji niha û pêde ji her berdewan bikin. Kijan demsal be bila be, mafê jiyanê bo mêtîngeran li Kurdistanê wê bê tunekirin. Xaka niştiman a pak û ciwan, wê ji bin solën leşkeren dijmin ên xwînxwar û dirinde, bê rizgarkirin.

Yekîtiya dijmin ku kete xefkê revî

Weke nûçeyen gihan me, rûdan bi vê nolê serpêkhatîye: Komek ji gerillaryen ARGK ku li hawirdorê Şîrnexê xebat birêdixe, yekitiyên artêşa mêtîtinger dike xefkê.

Şeva 31'ê Kanûne yekitiyên ARGK érişeku xepandîn di, ber gundê Serî Dehlé navîqa Şîrnexê. Di navbera yekîtiya ARGK û parêzkarên gund ser derdiç. Heya beyanê ser didome. Dema beyanê de, hêzên dijmin û hêzîn wan ên taybeti ji bo alkariyê dixwazin bêñ cihê rûdanê. Pêşmergên ARGK kemin li ser réya ku wê hêzên dijmin ji ser wê derbasbin vedîdin û li benda dijmin dirawestin. Hêzên dijmin dikevin dafa pêşmergan. Pêş-

mergê bi dijwari direşenin ser hêzên dijmin. Bombe û berikan li ser wan dibaşîrenin.

Taliya jêhatibûna gerilayen ARGK, binbaşîyek, astsubayek û bêhtiri 30 serbat, di nav wan de endamên hêzên taybeti, têñ kuştînê. Hevqas serbat ji birinê xederane dirigin. Li kîleka barîna berfê, ji ber ku mijeka tunde ji hebû, hînde serbaşen dijmin karîn xwe ji mirinê xelasbikin. Pişti bûyerê pêşmergan xwe ji cihê rûdanê durxistin. Lê gava ji cihê rûdanê durdiketin, rasti balafirên dijmin bûn, kuleşkeren xwe dadixistin erde. Şer disa gedîbe. Bi dehan balafir dixwazin dora pêşmergan bigirin û wan bizivirênen. Hêzên

têkûzkirinê têñ cihê şer.

Lê ji ber reşandina tunde a pêşmergên ARGK, tu balaflira dijmin nekarî xwe daxêne erde. Necar man ku berüpaş ve birevin. Şer qedera 16 sectan doma. Taliya şer pêşmergên ARGK bi hostayı şopa xwe dan hundakirin û xwe vegeşerandin barêgahêñ xwe ên dizi.

Weke agahiyen ji érdimê berdeste me bûn, té gotin ku dijmin heya roja 2'ê Çilê hêzên xwe li dora Şîrnexê tekûzdir. Dijmin, ji asmanan leşkeren xwe dadixene xalêñ sitrateji û dixwaze érdimê bixwe bin kontrola xwe. Lewma dibe ku hin şer berdewame. Lê eşkereye ku dijmin ketiye nav tîrs û bidzaneka heri gewre.

Operasyona ku Hulusî Sayin (Komutanê Kolordiya Taybeti) serokatiya wê dikir, avê de çû

Nola agahi û dengûbehşen vê pêlê, diyar dibe ku operasyona mêtîngeran ku ji roja şer heya 2'ê meha Çilê berde-wambû, têkçûye.

Di navbera dijminê mêtînger ku hêzên têkûziyê anîbû derdorêñ Şîrnexê û gerillaryen ARGK, gelek car şer çebûn. Her carê, dijminê mêtînger ji tîrsan bêmeji ket û nekarî pêşmergan bizivirêne. Her carê, hat şikandin û be-

lavkirin.

Di operasyona ku bin serokatiya Komutanê Kolordiya Taybeti Korgeneral Hulusî Sayin dihat pêşvebirin de, yekitiyên artêşa mêtînger rasti bê çareti û tengezariyeka mezin bûn. Carek din hat ıspatkirin, ku generalen mêtîngerên Tirk, li hemberê komutanen Tirk bêhim û melûlin.

Generalen mêtîngerên Tirk, daku tîrs, bizdan û tengasiya

xwe veşerin, serî dan derevan. Xwestin hêjmara kuştîyên xwe biniximénin. Lî bilf van giştan, ewan bixwe ji pejîrand, ku operasyon avê de qûn. Li dijî kolordiya dijmin a ji bi hezaran serbat û li dijî generalen dijmin, yekitiyek ARGK a kêmhejmar, bili hoyen zivisitan, bi mérxasi û ferisi biserket. Bi vî awahî agirê serhil-danê ku li ciyayen me bilindibe, hindeki din jî bilindibû.

HÊZÊN MÊTİNGER EN TAYBETÎ Û FAŞİST BERA XWE DİDİN GELÊ ME Ê JAR

Yekîtiyekâ dijmin a ji hêjmareka bilind, ku cîlên Kurdi li xwe kiribûn û nola têkoşerên ARGK xwe girêdabûn, çûn gundê Büyükişan li Weranşahr. Dibêjin gundiyan: "Em endamên ARGK ne, li hevalan digerin, karê me bi leze. Li kijan malê dimînem." Lî gundi rewşa wan fahmidik. Ji ber ku gundi, şoresgeran nas dikin û herweha ji tê derdixenin ku ev kes ne şoresgerin. Hebe hebe hêzên taybeti ên dijminin.

Ji bona ku gundi bikarîbin xwe ji wan xelaskin, dibêjin:

"Em şoresgeran nasnakin, tu kes nayê ba me û tukes ji neha-tiye gundê me" û bî vî awahî hêzên dijmin naxîn nava gund.

Rojek dure, hêzên taybeti bi cîlên mirî ü tevlî balaflîr û panzeran érisi gundiyan: "Em endamên ARGK ne, li hevalan digerin, karê me bi leze. Li kijan malê dimînem." Lî gundi rewşa wan fahmidik. Ji ber ku gundi, şoresgeran nas dikin û herweha ji tê derdixenin ku ev kes ne şoresgerin. Hebe hebe hêzên taybeti ên dijminin.

Ji bona ku gundi bikarîbin xwe ji wan xelaskin, dibêjin:

LÎ AMED Û DÎHÊ BERXWEDAN XURTDÎBE

Amed: Roja 17'ê Kanûne li navenda bajarê. Diyarbekrê livbaziyekâ herifandinê pêkhat. Endameki hêzên bîzava taybeti hat kuştin, 10 kes ji birinê mezin girtin.

Mina nûçen ji Amedê hatin, li dijî saziyên midurê parasîtin li Amedê ku hêzên bîzava taybeti lê dimînin, livbaziyek çebû. Érisi herifandinê ku li dijî cebilxanê bikar hat, bû sedema agireki mezin. Taliya

agirê bi cebilxanê ket, bireka pêwist ji cebilxanê sîri.

Tê gotin, ku taliya peqînê, bi bûhatiya milyonan ji Lîrên Tirkî, dijmin xusarên diravî girt. Taliya agir û peqînê, polesek mir, deh kes ji bîrindar ketin.

Dîhê: Li derdorêñ Érûhê, gelek civînên bi armanca pro-paxenda konevani hatin çeki-rin. Gelek xorîn Kurd, xwe gîhandin refen şorese.

LÎ İLLOHÊ 4 NİŞTÎMANPERWER HATİN GİRTİN

Pişti rewşa liberal a sexte ku di meha hilbîrtin de derketibû holê, mêtînger bi awaki tude bera xwe dan girsên li bajaran. Roj nîne ku li Kurdistanê, li dibistanan, li taxan, li malan û çayxanan operasyon nebin.

Tîrs mêtîngeran ne bê se-deme. Ji ber ku xebatêñ rizgarîya netewi ñî nav girsên gel de zêdedibin. Hêzên mêtîngeran devêjin ser malen welatparêz, mirovyan digirin û dibejîn, "me terorist girtin." Bi van keftû-laftan dijmin dixwaze ji hêlekê bêhîmiya xwe veşere, ji hêla

din jî çavê girsên gel bişkene. Di mehîn derbasbûyi de, bi vi rengîli Mêrdinê. Çolikê, Amedê û Stanbolê gelek kes hatin girtin.

Di hefteya dawiyê a meha Kanûne de li bajarê Illohê (Batman), 4' welatperweren begûneb, bi navên Emin, Mê-tîn Ergin, Abdurrahman De-xer (karker) û Yusuf (karker) hatin girtin. Dijmin herwuşan li gelek welatperweran ji digerin. Mêtînger bi van girtinan dixwazin çina karkeran û gîs-en welatperwer li Illohê bî-tîrsin.

Axafa sekreterê gelemerperiya PKK rêheval Abdullah ÖCALAN ji ber sedema 10 saliya PKK:

Destpêk rûpela dawî de pêşveçûna xwe vejerin. Di salâ pêşîya me de jî, emê bi serkeftîn pêşve herin û bimeşin.

Ey 10 salên dawî, biqasî ji bo Komara Tirk, hevqasî ji bo Partiya me PKK, ku li dijî vê komarê berxwedaneke bi şan û şerf bilind kiriye, bi pêşveçûn pêwist tijî ne. Ji bona ku dijmîne me xwe ji xeletî û kêmasyanî xelasbikê, di hemû barêñ leşkerî, konevani û çandî de, diroka xwe ji nûj ji ber çavan derbasdeke û ji bona bikarîbe guhartinê mezin ji bo xwe derêne, sedsala me tenê ber çavan. Ji bona vê yekê bi keftûlafteka mezin bang û qêrîna dîjmîne. Li këleka ramyariyên weke "partiyen kevn û nûh", "artes û netew", "sivil û leşkerî" ûhw., jiaboriyê heyâ çandê, ji jiyana civakî heyâ jiyana konevani, hemû qadan û rewşan diversene. Ser de jî dibêjin, "em vanan giştan ji bo yekîti û berhevhatina netewi, ji bo Tirkîyeka pêşveçûyi û mezimbû" dikin. Lî pir eksekere, ku vanan pêktenin ji bo bikaribin xwe li pêş livbaziyên me li ser lingên xwe bigirin û nizama xwe a ku li ser bingehêne geleb bêmañ hatîye bilindkirin, jiyan bigirin.

Karbîdesten Tirk ji hezar salan vir de ye, pîkoli, zorbazi û mejokdariyên ji her babetî li ser xaka me ceribandine. Domana ceribandina bikarînîn xwe de, xwe li Anadoluyê bîcikirin. Xwe kirin netewek û irojî bi rengê Komara Tirkîyê xwe berdewam dikin. Li hemberê vê yekî ji, gelê me ku biqasî diroka mirovatiyê kenvare, xwedîyê şarîstantîyeka mezimbû, li vir jiyana xwe domandiye û li vir xweycîne, ketiye nava rewşekî ku hebûna vî gelî bî inkirkirin. Em gişt dizanin ev rewşa welatê me û gelî me, rewşekî geleb nebaş. Herwusa em gişt dizanin, ku Partiya me li dijî van pêşketinê dirokî û rojenin, nola bangeka rûbarûn râpirinê xwe avetîye pêş.

Me van 10 salên dawî, li dijî hezar salen rewşa nebaş, nola tevgereka berxwedaneke, pêşvexist. Ji bo her sedalekî, me bersiva hezar salen reş û tarî, li 10 salen ronak da. Li hemberê Komara Tirk vî rojî em ew tevgerin, ku bi awaki bi rûmet, mañdarî û bi mesha ber bi serfiraziyê ve, berxwededin. Ev berxwedan beri hertişti, ji borakirina bêmañti û bêdadiye ye. Berxwedaneke, ji bo bi rengê endameki bi şerf têkîn nav rîza malbata mirovatiyê. Ev berxwedaneke wusayê, ku rojbiroj em herbabêt pîkoli, mejokdarî û serjîrûna civakî li du xwe dihelin. Ji me re mina av û nane, bê berxwedanê jiyan bo me tuneye. Ji bo bidestanîna azadiya netewi û civakî ev berxwedan serhîdanekê. Ji berçavan derbaskirina vê berxwedanê bi awaki xwendî rexneyen nebaş tenê, mirov serjîr dibe. Em dixwazin ku ev rojen bidest ketine, herrojî ji gelektir alian û bi awaki tundetir rast bén tégiheştin.

Derketin, pêşketin û hatina PKK ber van rojan de, xwe-

diyê pêwistiyeka mezine. Dîvê em vêna beri hertişti di jiyana wan kesan de, ku bi canê xwe, keda xwe û xwîna xwe vêna derxistîne holê, bîbîn. Daku em vê bûyerê nasbikin û di jiyana xwe de jîngar bîhelin, dîvê em pêşkevîn wusa binasin. Rûmetiyen me ên herrojîn evin û dîvê em vê taybetiya bingehîn di bîr û baweriya xwe de, di liv û tevgera xwe de bîchik bikin: ev ji bo meşâ me, delameteke hewcîye. Bi hemû xemîl û redana xwe, bi hemû jêhâtîyen mirovahîya xwe, gîringe em li ser vê reya xwe bidin pêş. PKK bixwe, navê rîyekî ye. Ev rîtu zhemetiñasne. Ev rîye ber bi azadiye ve qûyîne. Bêriya bo azadiye mañfe gelê

xwe, ji bo afirandina domana dirokî û ji bo xelaskirina rûmetiya gelê xwe ji birêxistibû. Dibe ku me hin seren mezin pêşvenexistibû, mi serfiraziya mezin bidest ve neanibe. Lî rewşa nebaş a gelê me, tênbûna gelê me ji hólî hat râkirin. Ev gav, biqasî serfiraziya mezin, pêwistin.

Iro em dibênin, ku Partiya me dikare biserkeve; ev serketin bi derfete. Ger em konvaniya xwe rast pêşvebibin, emê biserkevin. Ev di karvanîya me de haitye ispatkirin û em xwedîyê misagoriyeku vê nolê ne.

Sih Partiya me iro li ser herkeseki heye. Hinek bin siha Partiya me de, bêhna xwe berdidin. Hinek ji Partiya me

re bê tarikirin. Ev rastî ji niha ve wusayê.

Ez dixwazim bêjîm, ku emê sala bê ji bi hilpişkinêñ hilindû bi lezeka dijwar, biserbixin. Amadekariyên Partiya me di vê barê de didomin. Béguman me dixwest em van amadekariyân, di nav refen gel ên fireh de pêşte bidin. Lî ji bona xurtkirin û berhevanîna van refan, em gişt dizanin û dibenin ku gîringe, em Partiyê zexm û bîhim bikin. Béhn bi bîhn û bi lezûbez, me 9 salan li ser xaka welat, 9 salan ji li derveye welat van gavan avetû ev gavén me avetîne, hinde berhemén xwe ji dane. Hîm û hêzeka ser, bi destê me ve ket. Cihan tév destpêkir ku têbihîjêje, ciye mañdarî û dadiya hebûna me û

Nîha hoyen rewşa gelê me çuqas zehmetbin, bila zehmetbin, gelê me û din xwe nasdike û xwe fahmidî. Iroj law û keçen gelê me, dixebeitin ku malhaten xwe rizgarbikin. Lî pêwistî ku em bîbenin, rizgariya rast tenê bi rizgariya welet hatîye girêdan. Ji her demê bêhîr em dibênin û bawerdikin, ku jiyana serbîlin her tenê bi azadiya me gîredaîive. Tu gelê li cihanê nikarin bi serbilindî û rûmetî hijin, gava xwe nasnekin û hebûna xwe inkar bikin. Mînâ her gelê li cihanê, mañfe gelê me ji heye, ku bigîhe kesbûn û rastîya xwe. Xirabi û dîjîmînahuya mezintir bo gelê me ewe, ku gava di vi serê azadi û keshbûne de, tişte hewce be di cihê xwe de neyê kirin. Bêşerîfîya mezintir di vê barê de nekirina xebatê ye. Mérxasi û merdiya mezintir ji swedi li delametin vê barê de derketin ye. Tişte ku em bin hoyen gelek zehmet de dikin û tişte ku em dixwazin bitixup ji be, namusa wê xelasbikin, ev rewşe. Em dixwazin carek din bêjin, ku li deri vê yekê tu namusek dinê tuneye, ku giringe mirov qala wê bike.

Nexwe, gelê me niha ji herdemê bêhîr xwe naskirîye, dîvê em vê bîzanibin. Gelê me û din rînd dîtîye, ku azadi bi rizgarbûna welat û bi welatparastin ve hatîye girêdan. Ev rûdan, ji bo birêñ gelê me ên ku li derveyi welat dijin, hêj bêhîr hewcîye. Lî di bin hoyen rojîn azadiye de, qiymeta derfetin xwerû û piçaktîn ji, gîringe çetîr bê girtin. Gîringe gelê me, zarok xwe rast dilawer û ronakbîke, perwende û mezin bike. Xwe dirêjî na û ciranîn xwe bike li bajar û gundan, ji pêvendiyen bi naman bigirin, heyâ bigîhe pîrskirina rewşa nasan û heyâ em bigîhe hacetîn bîhîmtir, gîringe em giştan bikin bin dalemeta dozê. Giştan bînîn berhev, rîkxistin bikin û heke ji destê me bê, hinde ji wan bişenin qadêñ têkoşîn. Roj, roja bi çar destan swedi li delametan derketin ye, ji bo her mirôv gelê me. Roj, roja alîkarî û hevkariyan pêşkêşînîye, destan de çek şerkinîye ye, di nav refen Enîya Rizgariya Netawu Kurdistan de. Ji duayan em bigirin, heyâ şerî çekdarî, herecure azîne gîringe di nav refen Enîye de bigîhe hevdî. Heryekê li gora karfîna xwe, zarok-jin, kalûx ort; li gundan û bajaran, li welat û derveyi welat, heryekê gîringe zorê bide derfet û gengazên xwe. Dijmin ne di dîlê me de, an mejiyê me de ye. Dijmin tuaran nikare birawestêne, ku em rast bîbenin, bîfikirin an bibîhîsin. Heke em nekarînî tiştekî ji bikin, bi këmasî em dikarin camérbin, kesbûna xwe biparame, Nîha ji, her mirov me, û ku xwe nasdike û hîrmata wî ji bo xwe heye, gîringe bi këmasî xwe li ser lingên xwe bigire, xwe hunda neke û debar bike. Heke ji destê wîbîtin, dîvê zîrîrê bide dijmin; herwusa bîfikire, lêbîkole û çareyan peyda bike, ji bo vanan pêşkêsi gelê me û Partiyê bike.

Dosten me dixwazin hinde-

me ji ye. Divê em vêna ji bîzanibin. Berpîrsiyariya vê hînevîy bikin û li ser vê xetê herdem pêşde herin. Herwusa, li dijî herbabêt zehmetîyan, ger kehniya wan qîbe bîle be, an bi destê kê derketibin bîla be, divê em xwe rabiigrin û bi hemû hebûna xwe li ser reya serxwebûn û azadiye bimeşin.

Em naveroka destpêka 10 saliya damezrandina PKK, diroka berê û du damezrandinê, amadekariyên di vê barê de û naveroka domanê rînd dinasîn. Em dixwazin vêna eşkere bêjin, ji roja destpêkê heyâ nîha, dijmin surê xwe li ser serê me dîgerêne. Gava me gotinik kir an gavék avet, dijmin her dibêje; "emê we bidarvekin", "emê we serjêkin", "li bapîrên xwe binêrin û bîzanibin ci wê bi serê we bê". Hemû hêzén dijmin, sîvîl an leşkerî, hertiş van tehdîtan li me kirin û gava bi destê wan ket ji, gotinê xwe hindeki ji bîkanîn. Xwestin me bi diroka xwe, ku tiji dagirkari, mejokdarî û xwinriyîye, bitirşenin. Nêxwestin derfet bidin, ku em çend baweriyan di serî û mejiyê xwe de lihevkombe-

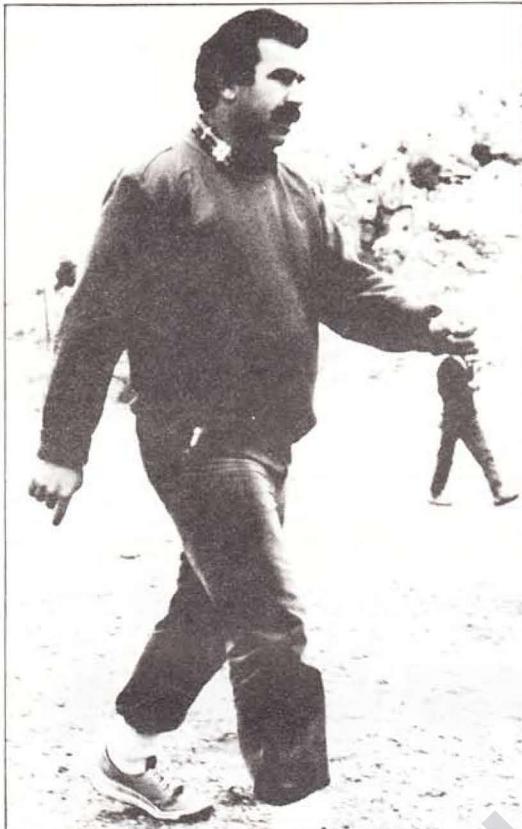
gelek ditîrsin. Afrîndina Partiya me li Rojhelata Navîn, ji bo hîneka avetin û derketina ronahiya rojê ye. Dilê hîneka jî disojine Tirêjîn vê tavê, dilê dost û yarêm me bextiyar dike û endamén me dike mîrخas û keleşen bînîse. Berê siha cendermekî, gundekî dixist nav tîrsê, li iroj artêşa dijmin û hemû caşhîn dijmin, şevan de ji tîrsa dilen xwe nawerîn derkevin kuç û zikakan. Li geleke û dîmînînîn û derwîşîn de. Li quleki veşartîna xwe digerin, gava birevin. Hêzén dijmin ji tîrsa pêşmergên hogir û egid zimanen xwe didaqtînîn.

Belê! Karbîdesten Tirk di vê sedala hemdemî de, ji ber gûnêhîn xwe, ketine destê mirovatiyê, ji bona ku hisaba xwe bidin. Daku xwe ji vê xelasbikin, xwe dirêjî û derwîşîn mina ên li Ewropa, Rojhelata Navîn, Rojhelata Dur û Çinê dikin. Mîna parsekan hînevîya alîkarîyan dikin. Û bawer dikin, ku ewî bê vê nolê nîjadperdestiye Tirkan ji destê gelê me xelasbikin. Lî net! Ê din ew nikarin xwe xelasbikin. Lî heye, ku gelê Tirk bikaribe xwe rizgarbîke. Karbîdesten Tirk biçin ku bila biçin, qawa birevin bila birevin, emê desten xwe ên mañdar ji pêşira wan këmnakin. Emê wan tenê û bi serê xwe bîhelin. Ew dixwazin rövî, bi peren xwe û dewletta xwe me tenê bîhelin. Lî ev keftûlaft bîhûdave. Lew roj bi heriyê nikare bê siwakirin. Roja ku PKK avetîye, tirêjîn tava PKK wusa bi hesanî nikar-

ki me nasbikin. Ev dewletin, tevgeren rizgariya netewan, rëkxistin, komelén civaki û kesen demokratin. Tişten ku gelé Kurdistan ji van dostan re bêje pirin û hinde ji hërsa me ji wan re heye. Ji ber ku tu gel, wusa erzan nikare bê inkarkirin û wusa xwerû ji ey inkarkirin, nikare bê pejirandin. Heke em ji mirovatiyê dur neketibin —tu kes nikare vena ji me re bêje—, em dikarin bêjin ku dosten me, di barén mirovatiyê, serxwebûna welaî me, azadiya gelé me û kesbûn û hebûna me de hindeki günebarin. Ji ber ku fasizma Hitler, cihuyan û şoresgeran vebirand, herrojê lane-tên mezintir lê tê kiran. Lê li bal me, gelek bi rewşekî xwinrijitir û çavsortir tê qirkirin. Ji bo qê ji bo vê bedeng dimenin? Ji bo qê li dijî kemalizmê, fasizma Tirkan dev têngirtin? Ji herdemê bêhtir em eşkere dikan, ku em rewşa dosten xwe di vê barê de napejirin. Em dibéjin, giringe ku ev fasizm ji, bi këmasi biqasî faşizma Hitler, biqasî nijad perestiyâ li Afrika Başûr, biqasî siyonizm ûhw... bê lenetkiran. Gelê me ji, mina her gelî li cihanê layiqê vê yekê ye.

Em bang li hemû dosten xwe dikan, ji welatén sosyalist heyâ demokratén li welatén kapitalist, hejta ji hemû liberalan heyâ kesen kuli dijî rejimén çavsortir, ku me rast fahmbikin û delametén xwe biceh bénin. Lê em vê bangê ne ji bona ku diñen xwe li ser me bişewiténin an alikariya me bikin dikan; em vê bangdikin, ji bona ku delametén mirovahiya xwe biceh bénin. Me bin hoyen zehmetinir ispatkir ku em dikarin bi hima xwe a zik-makî û bi gelé xwe, pêşverherin. Em tevgerek wusa ne. Em tevgerek wusa hogur û lehengin, tevgerek xwedi berhemin. Heke em iro dîl xwe de fiheti sehbikin, ji ber ku dosten me delametén xwe biceh naynine. Em bi navê wan, ji bo wan sermdikin.

Sernivisa rizgariya gelé me, bi gelé Tirk re ji girêdayî. Emî dinava gelé Tirk de, rizgariya xwe bides bénin. Iroj gelé Tirk ji hêdi hêdi di dirokê de hunda dibe. Herquqasi bi fiziki ev gel hebe ji, di barê azadiyê de; barén çandi, civaki û azadiya jîyanê de, kesbûna vî gelî ji tê inkarkirin. Belê ziman û axa gelé Tirk heye: lê ji seri heya biñli gora berjewendê faşizmê hatine rëkxistinkirin. Ev gel, di bin nîr o pîkolîya rejimeka faşist de dije: tê talan û werankiran. Em bawerîn ku ev gel ne tenê tê mijandin, herwusa tê tune-kirin ji. Lé mixabim: em iroj dibenin, ev hêz û kesen ku di rewşa berpîsiyare vî gel de ne, digel hêzîn cep piraniya wan, bi hiceeta yekiti yekbûna dewleta xwe, li firokan siwar-dibin û diçin xwe didin destê çinêner serdest. Béguman, ên qenç, demokratén dirist û sosyalist ji hene. Pêvendiyen me ên baş digel van hene û mina herdemê emê buhat-yekê bidin van pêvendiyen ji. Lé ên ku diçin xwe teslim dikan ne tişteki baş dikan. Ev xwebidestdayin ne tişteki hêjaye. Ma gelo ewê bi vê nolê demok-

rizgarbikin; ji bo van tiştan em gotinê xwe dikan.

Pir eşkercye ku têkoşina gelé me bo azadiyê, biqasî têkoşinî olî en rizgariyê en gelén Rojhelata Navin, şereki bi qedrûjiyemete. Ji ber vê yekê, emê delametén xwe li pêşver, van gelan ji biceh bénin. Hêviyên van gelan ji bo rojén rizgariyê en birûmet pir mezin, bêriya wan rojan dikan. Em bawerîn, ku gelan me ne bi temamî jibe, wêbireka pêwest ji vê hêviyê, wê biceh bêne. Gelê me, rastî pikoli, kedixwari û newekheviya bêniş bûye. Serdesten gelân ciran hertişti bi serê gelé me tênen. Lé gelê me diji ji wê azadiya xwe, ji bo wekheviya û azadiya hemû gelan bikarbene. Em dibéjin, ku wê di hisyarbûn gelê me de, hercû dildariya hezar salan bêrakirin. Bi vîj, wê gelên érdimê bigihine wê azadiya ku sedsalane lî digerin û wê bigihine şaristanîa xwe; di vê barê de gelên érdimê dikarin gelek tiştan ji gelé me hinbibin û rümetiyen gelé me ji xwe re kelepor bigirin. Emê têkoşina xwe ji bo daxwazeka bi vê nolê, ji herdemê bêhtir pêşvebin. Bi berpîsiyareka gelek bilind û bi gavén gelek zana, bi detinîn dewlemend emê giştibin rêhevalen hev en rast. Dîvî defeda me ji bo vê yekê bo û em vêna mina reşken çavê xwe biparzîn.

Em disa dixwazin holé. Li vir em eşkere dikan, ku ji bona vê yekê emê herbabét piştigirtin pêşkeşî wan bikin. Giringe berxwedana gelé me piçük nebennin. Em dibéjin, "emê melülli û piçukiya xwe digel gelé Kurd bigîhîn serfirazîyê." Lé ev ne raste. Pêweste ku ev derdor têkoşina me a azadiyê rast fahmbikin û binasin. Herwusa, ne ji ber ku em pir hewceyê alikariyanin, em van gotinan dikan. Ne! Lé di rewşa sosyalizma ku iroj biceh têtin de, necarin karguzariyên xwe û delametén xwe û bingehin û piçüktilir biceh bénin, xwe ji wê bêfîhîtiya ruswa û gemar-

herquqasi rista me û gelê me di aferindina van berheman de pir mezin ji be, xwediyê van pêşketinan rast sehidîn me, û pêşmergen me ne. Ji bo bêhtir pêşveçün, râ û azinîn rast şanikirin, em tu zehmeti û zordari napejirin. Hemû dosten me ên di nav refen Partiyê û derveyî Partiyê bila bizanbin ku, em vê têkoşinî wusa bi hesanî ranawesténin an ji ji ber vê an wê zehmetiyê qada cengê bernadin. Serê xwe li ber tu kesi naçeménin. Em baş dizinan ev sal gelek zor û zehmetin, lô weke ku me van 10 salan aferindan, domana pêşya me de ji emê şanibikin, ka em dikarin ci bîkin ci nekin. Me ne tenê hêviyân derxist pêşya çavan, herweha me pêkanin û pêşvebirina hêviyân ji di jiyanê de bikarîn. Ev gişt diyar dikan ku, ka di salen bén de wê ci bibe.

Di serf de, me xwest ku endamén me berpîsiyareyên xwe û rista xwe rast bileyizin; me ji bo vê daxwaze xebat pêşvebir. Her kesê ku dixwaze bin pêşengiyâ me serbîke, grînge delametén mina seroka-tiyê, ramyariyê üleskeri xweş fahmbike. Cihê xwe nasbîke, Ev şerteke. Li deri vê dêtiné, tu rêhevaltyeka din tuneye. Me nûriyera rewşa xwe heyâ dawî pêkanî, ji nûha û pêde ji emê vê yekê biceh bénin. Di vê barê de, di serî de ez, herkesek nikare kâlyêka xwe bêkar biceh bénin. Nerdeteke ku em bikaribin ji ber tivancen dilê xwe, hêstirêne çavê xwe birejîn. Dême me ji bo vê tuneye. Rûmetiya mezintir, giredana mezin bi gel re û hîrmata mezin eve, ku em rast xwe bidin delametan û xwedî li berhemîn. Xiniyâ mezintir ji eve, ku delametan Partiyê neyin biceh anin, xebat neyê pêşvebin û bi van berheman leyistine. Ez bang li hemû endaman dikan, ku disa nekevin nav xeleyîn dema berê û mezintiya xwe pêşvebin. Bi berpîsiyareka gelek bilind û bi gavén gelek zana, bi detinîn dewlemend emê giştibin rêhevalen hev en rast. Dîvî defeda me ji bo vê yekê bo û em vêna mina reşken çavê xwe biparzîn.

Gelé me alikariyekâ mezin pêşkeşî me kiriye. Ev alikari hindeki mafê me ye. Emê, daka vêna bêhtir bikin mafê xwe, bêhtir bicehbin. Gelek bicehbin. Pêwest gelé me û li xerîbiyê de dije, alikariyên mezin da me. Em ji têkoşeran bigirin heya alikariyên diravî û manevi, gelé me hevkariya xwe ji bo me danî holê. Em bang li gelé xwe ji dikan, ku jiha û pêde, bêhtir alikariyek bike. Alikariyên xwe zedîter, zanatir û berhemîn pêşkês bike. Dibe ku hîrberpîsiyare Partiyê ne weke dil dixwaze, xebat dikan. Lé giringe ji ber van kesan, tucaran em nehejin, bawerîya me sist û tenik nebe. Bawerîya me dive beri hertişti ji bo sehidîn me be, ji bo berxwedan û têkoşeran me be. Bawerîya xwe ji bo Partiya şerdike, hertim zînde û jingar

bigirin. Daku em bibin endameki Partiyê, dîv gelê me hertim xwe pêşve bide, tişte ji destan tê biceh bénne. Daxwaza me a bingehin dîv barê de.

Kin bêgotin, emê her keliyê û herdemê giredayî şehidîn xwe biménin Şehidîn me, ew rûmetiya me ne, ku her keliyê de, di jiyanâ me de dijin û bémirinin Tenê şehidîn me xwediyen wê réya rastin. Ji bo maftariya wê doza gewre bêyl berjewendêni kesanî, di temanen xwe ûn ciwan de, bi awaki ku li dirok kêm têtin dêtin, canê xwe fedakirine şehidîn me. Ji bo vê doza bi rûmet xwevet qeytan çavêwan. Ew bûhatiyen mezintirin bo me. Em dixebeitin, ku van bûhatiyen herroj jiyanâ xwe de biceh bîkin, têxin nav mejîyen xwe û kesbûna xwe bi vanan bixemîlenin. Tişten ku mafejiyanê bo wan hene, bal me êne ev bûhatinî. Heke hinek obîjîn ew "mirine", eşkereye ew kesin ku li du şehidan naçin û delmaten xwe rast biceh bayin.

Heke em qala komutanen esehî bîkin, rastî ev lehengin, ku heya bêhna xwe a dawi giredayî bi Partiyê remanû vê girêdaniya xwe bandan. Ji bo ji herdemê bêhtir fahmkirina biranîna van lehengan û bika-ranîna vê biranîn, giringe em bicehbin. Alen esehî en ji nûhîne invistina diroka me, hêviyên azadiya gelé me, şehidîn me ne. Gava em şehidîn xwe li herderen xwe neqşibîn, emê bîbînîn ku, tu tişte bidestne-kevî ninin.

Em bir, baweri û heviyên xwe teze dikan, ku li ser vê bingehê emê 10 saliya xwe bi serkeftin bikemîlenin û zinbîkin. Daxwaza me a mezin eve, ku em bikaribin rojén bén de di nava gelé xwe de bin. Û em bawerî dikan, ku xebatîn me en ji bo vê daxwazê, nexe-batîn erzan û xwerîne. Ev daxwaza me wê bibe şoreşa me bixwe. Hemû pêşketinî dertikeyin holê, wê vê yekê biceh bénin. Ji bona aferindina van rojan, ez dixwazim carek din bêjîm, ku em gelek xebatî biceh bîkin û pêweste em tev bicehbin. Heke em xwe piçeka dinbijîn, ez baweridikim ku ev daxwaz wê ji heviyân derbas bibe û gavbigav di jiyanê de pêkbîtin. Ji têkoşeran em bigirin heya kesen me en berpîsiyare û serok, di her qada têkoşinê de ger en delametan xwe rast biceh bîkin û bî lez xwe bilîvîn, emê bikaribin cemhevhatin û yekbûnî, rojîn azadiye bihev re pirozbi-kin. Di vê barê de derfetin me hene û pirin. Bêgotin bîr yara me a mezin heye, ku em ji bo aferindina van derfetan û gen-gazan pêşveherin; bi awaki ku nehatiye dêtin, xwe bidin pêş 10 saliya réya azadiye de, sala serfirazîyê a serketîye, pêkbînin. Em bang li mirovén gelé xwe dikan, ku lezterin di vê réye de pêşve herin. Bi gavén xurttirin û bi xebatîn dijwartin têkîlî hilpişkinê bîbin. Gişt tevde bahevhatin biceh bénin û biafirin.

— Biyi 10 saliya damezrandina Partiye me!

— Serfirazî wê a gelé me be, ku li ser réya Partiye me bi gavén xurttir pêşvedice!

Dibistan

Cankurd / 1978

Bî künîka diya xwe re. Şâhîn çavén xwe yên reş ji hev vekirin. Serîyê xwe li hundîrê maxa reş gerand. Dît ku dayîka wî ya newses. Li ber agirê pixarê rûniştey û dikuse. Wi nedixwest ji nav ciyo xwe yên germik rabe, lê dizani ku berbangê û dîvî ew her dibistanê. Ji cîr rabû, bi gavén sist berke diya xwe qû. Bayekî sar di bin deriyê dari re dihate hundîrê maxê û çîpîn wî yên zirav diqerimandin. Dema ku ew giha ba diya xwe, destên xwe li dora kirika wî gerandin. Serîyê wî maç kir û got:

«Çima te iro hin deri vene-kiri?»

«Berî bariye, Şahîn min!»
«Berfî!»

Ü bîlezbeşa, darê melben-dê, ji paş derî téveda qulika diwârê, çerpek li kiliti hesini xist. Deri vekir û li derive né-riya. Çavén wî yên ki dûr di-ditîn, di seriyê wî de listin. Ciya, dest, neval, dar, zinar û serbanen malan tev ketibûn bin berfê. Berve sincea kevirî ya dora malê qû, destê xwe xiste bin berfa teze û nerm, û earekê réskir. Hinê ji avêt devê xwe, piştre bi herdu le-pen xwe berf anî mal û got diya xwe:

«Ka ji min re téxe nav dim-sê.»

Diya wî rabû serxwe û got:

«Kuro tu din büyi? Hin roj derneketîye tuyé berfê bixwî?»

Gotina diya xwe kîr. Du go-tina diya xwe, vege ri derve û berf avête erdê û disa vege riya hundur.

Li diya xwe ya nexwes û jar nériya û got:

«Dayê! Min dil tuneye, ku iro herim dibistanê.»

«Şahîno! Dizanim iro gelek sare, lê to jibirkir, ku me soz dabû bavê te yê rehmeti, ku tu ji xwendîna xwe venebi?»

«Raste! Lê gelek dûre. Mamhostayê me dibêje, ku di navbera gundê me û dibistanê de pêne kilometr hene.

«Kuro tu donzdeh saliyî? Du sal din tuyê ji xwe re li der-gistiyek bîpîrsî!»

«Dayê! Di ve berfê de, bo min zehmete...»

«Bavo! Ne tenê sê neval di navbera me û dibistanê de hene?»

«Gelyê Tiran kûr û dev-berjê re. Tîrs dikeve dîlê min. Dibêjin li wir berê dêw he-bûn.»

Diya wî destê xwe avête porê wî yên reş û dirêj, û got:

«Berê dêw hebûn, lê miha mirovan tev kustine. Jî roja ku tiying derketine, dêw nemane. Lî jor bimine, heya lawîken gundê Sorbe ji diğihin ba te. Hunê bi hev ge di gelyê re derbas bin.»

Diya wî ji wi re çiqina xwa-riñ amade dikir û dida wî:

«Dayê! Min bîhist, ku sala-bê wî dibistanekê li gundê me vekein.»

«Kero nemir, biharê tê.»

Diya wî çiqin li pişta wî şîdand û pîrs kir:

«Hun qend lawik, mezi-nin?»

«Endeh sali û mezintir panz-dehin. Hemû dikanan zora min bibin û carina li min dixin û ji

ber ku ez bi tenê ji vi gindî me, ew hertim ji xwe re henekan bi min dikin. Dayê! Ez naxwazim herim vê dibistanê.»

Duyikê komeki rési da se-riyê wî. Dolâqka bi nexus li dora stûyê wî gerand. Çakê-teki kevin û giran li wî kir, û gotê:

«Here goreyén xwe yên rési û solen xwe yên lastiki li piyê xwe ke. Sala bê tuyê heri Ef-rinê.»

Dayikê alikariya wi bi pê-krinâ gorê û solan dikir û, di-got:

«Ex nexesim. Ji roja mi-rina bavê te de, rewsa min nebaşê. Doxtor gotibû, ku eve wêrane.»

Şahîn bi dileki şikesti li çav-en diya xwe nériya. Bêhtir nikani bû bîma. Destê wî maç kir û bi dengeki zirav pîrs kir:

«Te cî bo min kirî cîqinî?»
«Nan û helawê.»

Şahîn tûrê nivisar û divitan avête ser gurmikê piyê xwe yên rastê li berfe deri çû. Lî diya xwe nériya. Dayîl kuxiya. Pişta wê duta bû. Dêmê wî mina kutikeki şekîyan hisk û ziwa ma bû. Şahîn ji mal derket. Bayekî sar li rûye wi da. Bollaqa xwe li seriyê xwe gerand. Lepikên xwe yên rési kişiñindan ser desten xwe yên piçûk. Biş-kovîn sako yê xwe bi hevxistin û çû.

Li Çiyayê Kurdan (êrdimeka nézikê çiyayê Gewre-Amanos) zivastan sare. Gava berf dikeve xwarê, réyên di naşa gundan de têñ girtin. Lî disa ji zarowên Kurd ji dibistanê xwe namînîn û ji ber ku dibistana Şahîn weke yê gelek-sare, li gundekî dibû, ewbi ber-bangê re ji mal derdiçû. Heya ku xwendîna sirûdên sîbê némine, ji ber ku wan zarowan zordariyeke mezin diditîn, gava li şûn himana û dema gotina wan sirûdûn tunebana. Lî disa ji pîr caran Şahîn de-reng dihat dibistanê, ya bi ûsta baraneka zor pîr, ya ji dest bahoza berfê û yan ji ew ne-wes diket. Mamhosteyan ew dixistin feleqê û wan bê wîdânan bi darê xêzeranê li bin lingén wi didan û pişî lêdama çend sîvakan nema ew bi eçekî dihesiya. Lingén xwe coht di-kirin û ji xwe re hîzrin xwe dikirin. Lî bi binê dîlê xwe de wî ji dibistanê hezdikir, ji ber ku roj bi roj fêri zanînê din dibû. Loma wî lez dikir ku xwe zûtir bigîhîne dibistana dûr. Lî mala berfê hilweş û tiştek jê nemîne! Cî re dûr û dirêj dibû! Şahîn ji berfê hezdikir, lî de berfê de tîrsa wî bêhtir dibû, ji guran, ji keftaran û ji tenahiya bi re de:

Gundê Meydankê ji dûr ve xwuya dibû, lê ji berfê, te digot ew li dawiya cihanê ye. Dûyê pixaran bala diqû. Di nav re ala hikmetê li ser dibistanê ji dûr ve diyar dibû. Tirumbélék di ber gund re bi aliyê başûr ve diqû. Ji pas Şahîn, dengê tirê-neku dûr dihat.

Şahîn digote xwe:

«Ezê rojekê herim Helebê. Ezê li wir zulêbiyan bixwum.

Şahîn amade dikir û dida wî:

«Hun qend lawik, mezi-nin?»

«Endeh sali û mezintir panz-dehin. Hemû dikanan zora min bibin û carina li min dixin û ji

ber ku ez bi tenê ji vi gindî me, ew hertim ji xwe re henekan bi min dikin. Dayê! Ez naxwazim herim vê dibistanê.»

Bî vi rengi tîrsa ber çavén xwe dimaşî û xwe nûh dikir:

Lê pirpira firindeki, di na-va daran re, dilê wî divecen-i-qand. Pêşde nériya û gavén xwe lireh kirin. Gelo zivastan cuqas xwe-ser! Kêrguh (kevrôşk) li ser berfê dibezin. Çivikân xwe li ser daran dilo-jand. Seyen Gund devserhev û di dikirin. Lê kesek ji wan nedîcû dibistanê...

Sahîn bi re de rastê keseki nehat. Tedigot, iro kes ji xwe wan-râne. Tîrsa Şahîn ji gelîyan, ji goristana ku bi re de, ji bê-dengiye çolê bêhtîri rojen din bû.

Mina Rengenê miriyant û darênu ku berê, mina dêwan xwuya dikirin, niha mina pişîn piş-txwar û bi cil û komen sipî yên mezîn xwe bi ser réya wî de xwara kirine.

Di rûyê sırtêka ku li aliye cepê, ji gundê Sorbe hindî la-wîkîn din berse gundê Mey-dankê dicûn. Dikenîyan Dilifîtin. Bi topaçen berfani li hev didan. Dibeziyan. Deng li hev dikirin. Dilî Şahîn bi wan di-ma. Ü ji ber ku ew bi serê xwe bû, dixwest her gotineka wan bibîhise, ko ew li vê sirtî ci dibêjîn. Hineki xwe lezand û gavikir, ku li devê gelîyê Tîra-xwe bigîhîne wan. Herçî ew berse gelîyê diqû, dilê wî bêhtîr dikir kutkut. Weke xwendîne û ber çavén wî re tişten nerast derbas bûn, Carnan ku milen xwe dilivand, didit ku mişöveki diwane, di gelî de berf dikir topaç û berse wi dihat.

Gava lawîken gundê Sorbe gihane ba wî, nizanî bi çawa ji ber wan bireve. Hemûn bi topaçen berfî li gepla wi di-dan. Reviya û nedît çawa di gelîye re xwe gîhan aliyê din. Lî di hundir dîlê xwe de bi wan û lîska wan ga bibû, ji ber ku tîrsa, ku di dîlê wî de, icar bi dengeki dîlê xwe ranekir û ew serve-hesi héشت.

Heyani ew gîhan gundê Mey-dankê, bi henek u dîlşahî man.

Li pêş dibistanê lawîkîn Kurdan ciyâa bûn. Lî rîz ra-westiya bûn. Mamhosteyan desten wan vedikirin. Serbin dikirin. Lî temasa dikirin, ka gemari ne an pakin. Gava Şahîn ûn ûn din gihane wir, bi lez ketin navâ rezan. Lempiyen xwe danîn, lê dema teftîş-rabitû. Xwendevan diçûne hun-dîr dibistanê.

Şahîn gote yekî:

«Xûdê dizane em dereng hatine.»

«Gelek dereng. İro mam-hosteyekî nûn hatiye. Me law-janen nûn xwendîn, lê wan pîrs nekir ki nehatiye.»

«Çima?»

«Ji ber ku mamhosteyen nûn şorkir.»

Mamhosteyekî, bi şivika xwe li paşıya lawîken dida û digot:

«Yalla... yalla... (Lezkin... lezkin...)»

Şahîn di ciyê xwe de rûnişt.

Hundur sar bû. Mamhoste li derive digote Bâvî Misto yê kû dergevanê dibistanê bû:

«Te çima heyâ niha sobe venexistive? Gelek sare.»

«Mazot nine. We neda min, ku ez têxim obiye.»

Mamhoste yê nûh derbasi hundur bû. Zaro ji wi re rabûn, lê gişan dikir kuf-kuf, desten xwe li hevdu dixistin. Pufê dikirin, ku wan germ bikin. Bi çavén tîji tîrs û pîrs li wî dinê-riyan. Mamhoste serîyê xwe hejand, ew rûniştin. Bû bêden-gî û bêliniv.

Mamhoste pêş wan re qû û hat. Yekî dirêj û zirav, qav hûrik û seri piçûk bû. Li wan-an yekî bi yek nériya. Piştre got:

«Navê min Mustefâ ya.»

Lawîkîk di ber xwe de ke-niye û gote û rex xwe:

«Misto misto, hêlik sisto!»

Li quickeki dersxanê, bû tiqtiqa lawikan. Mamhoste ber-ken bû, lê nexeyidi û çû navê xwe bi tipen Erebi li ser texta reş re. Dersxanê û sertexa bi tipen Erebi li ser texta reş re. Dersxanê û sertexa bi tipen Erebi li ser texta reş re.

Mamhoste bi Erebi got:

«Emê niha dest bi dersa coxa birka.»

Lawîkîk di ber xwe de ke-niye û gote û rex xwe:

«Mamhoste Kurde.»

«Hîş bin! Ki şoré bike, ezê derxînum derve Hun dizanîn derve sare.»

Li weke wê carê lawikan û caran bi dîlşîxi gîh nedabûn gotinê mamhostan.

«Avêk mezin li Pakistânê heye, bi navê 'Pêncab' tê nas-kin.»

Yekî tiliya xwe hilda û pirskir:

«Pêncab ciye?»

«Yanê pênc av.» (Mamhoste bi Erebi gote wan).

Dersxanê li hev temasâ kir. Yekî sermezin û lêvtirumi bi dengeki bilind got:

«Lo welle mamhoste Kur-mance!»

Tev bi hevre kenîyan. Mamhoste ji édi nikani bû xwe bi-girta. Ew ji kenîya. Di nav wan re qû û hat û ji wi lawîki, bi Kurmancî pirskir:

«Ma tu ji gundê Naza yî?»

«Erê.»

«De başe. Ez Kurdim. Lî nebîjîn kese ki Erebi, we min ji vir bibin dereka di.»

Dema dersê derbas bû û mamhoste ji wan gotinan pêve-tiştîkî û nikani bigota. Ji ber ku Kurd bû, dengê wan bilind bû. Bi ken û henek, bi serbesti û azadi, bê fedî tîrs bi hev re û bi mamhoste re axilin. Şahîn ji wê rojê gelek kîfîxwes bû û nizanî bi çawa vege mal, ku mizgina hatîna mamhosteyê Kurd bide diya xwe. Ji ber ku diya wî her dipîrsi, «kuro ma mamhosteyê Kurd ninin!»

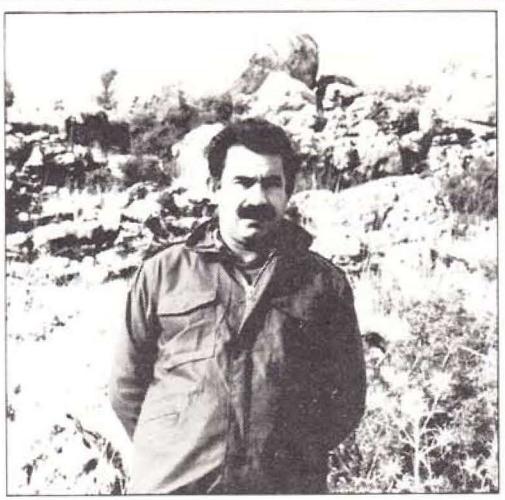
Şahîn pişti nîro li réya ve-gera xwe, di gelîyê Tîra re der-bas bû. Bêyî ku pêjna mirovê din di ber çavén re here. Bi lez û bez berse mal hat. Berfê di bin solen wi de dikir xîftxift.

Berf êli ber ku obeka mérân, der-basîye kî miriyant dane ser mi-lîn xwe û bîlez berse goristanê bêdeng diçin. Diya wî hate bîra wî û beziya. Pir beziya. Çente û türkî nâmî ji ser milê xwe avêt. Ji wê ve pirejinê berse wi hat. Ew gîr û hembêz kir, ramûsi çavén wî û got:

«Şahîno tu bûyi mîr!»

Ji ber girîna wî pîrjîmî ni-kani bû gotina xwe bibira seri. Şahîn zanî ku mizgina hatîna mamhosteyê Kurd nema di-gîe dayka wî. Di ber çavén wî re, di nav hîstiran re, darbestê dayika wî nola periyeka bi ci-lîn sipî bi ezman de difîrî û difîrî...

★

Axafa sekreterê gelemeperiya PKK rîheval
Abdullah ÖCALAN ji ber sedema 10 saliya PKK:

Endamên Partiyê, Gelê Kurdistan ê zehmetkêş Dostê berêz,

Gava em niha derbasî 10 saliya damezrandina PKK dibin, bi serbilindi silavén xwe li we gistan dikin. Rastî, daxwazú hêviyeka min a mezintir ev bû, ku min bikariba li nav gelê xwe bama û tevli gelê xwe bi dilovani bijiyama, lê dî vê roja azadiyê a bîrûmet de, ji ber ku ez ne li nêziki we ü ne li nik wê me, ez geleki dilbixem û kovanîm. Lê disa ji, ji ber ku niha min derfet heye, ku ez bikaribim koçbera ku têkoşina me gihayê, nasi we bikim, ez gelek bextiyar û dilovan dibim.

Evet bû demeka gelek dirêje, ku ez ji we durketime û bêyi we jiyanâ xwe derbasikim. Lê ev durketina min ji we, ji bo nêzikkirina rojîn we ên azadiyê ên gewre û bidestanîna wan rojîn giranbûha, durketimeke hewce bû. Çawa ku masi û derya, bêgotin bêyi hev nekaribin hebin, béguman rewşa min ú we ji bi wê nolî ye. Kifse ku, heke ev durketina me ji hev, ji bo afirandina rojeka azadiyê a mezin be, mirov dikare debar bi tîvancen dilan de bipejirêne. Tenê ji ber vê yekê min kovanîn û eşan debarkir û min karî jiyanâ xwe heya niha herdewam bikim.

Kêliya niha em destpêdikin 10 saliya damezrandina Partiya xwe piroz bikim, ne gengaze ku ez bikaribim tiştên dilê xwe de ji we re bi gotinan diyar bikim. Li suna vê yekê ez dixwazim bêjim, ku em gişt hemû hoyen hilpişkîna mezin a gelê xwe amade dikin û jî kuriya dilê xwe ji bawerdikim, ku tu azine, xebat û dekûdolabêñ dijiminêñ me nikarin vê pêşkertina me pûc bikin û herwusa emê vê pêşveçûna xwe bi jîr û çalakîyen bilind û hêja bikemîn. Li derî vêna, ëdin ne gengaze ku em gavêna paşve bavêjin û ji

Dümahič rüpelâ 21. de

10. saliya serfîraziya PKK li Barliyas (Libnanê) hat pîrozkirin

Şeva pirozkirinê roja 21'ê Kanûnê çêbû, Dora 1.000 welatper berwer besdarbûn. Li kêleka karkeren Kurd û penahen Kurd û Libnanê, berpirsiyaren hêzên şoşegêr û welatperer ên Libnan û Filistinê ji hatibûn şeva piroziyê.

Di şevê de axafen konevani hatin çêkîrin, ji ber biranîn şeşidîn têkoşina rizgariya netevi keliyek hate rawestandin.

Li Wien-Avusturya "Komela Karkeren û Çanda Kurdistanê" hat damezrandin

Taliya xebatêñ ku demek direj doman, me welatperweren Kurdistanê, roja 13'ê Kanûnê 1987'ê, "Komela Karkeren û Çanda Kurdistanê" li Wien damezrand. Bi vî awahî, xebatêñ me ên li Wien û bajrêñ din ên Avusturya gihan koçbereka nûh. Me di meha Mîjdarê û jî xwe re eywanek ji girtibû. Bi vî awahî cihek ji bo civinen me jî çêbû. Komela me, alikariyêñ bo têkoşina

Kornîn govenê, pir sitranen berxwedanê û govenênden geleri pêşkêş kirin. Bernama çandî bi durusmîn awazi hat xurt-kirin.

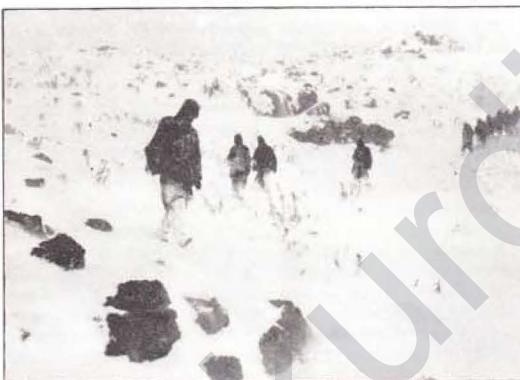
Şev ji hêla YKK (Yekitiya Karkeren Welatparêzen Kurdistan li Libnanê) hat dirustkirin. Ev pirozkirin ji bo yekitiya karkeren ku bin pêşmergiya ERNK xebatêñ xwe birêvedibe, bû serkeftinek.

rizgariya netewi, berhevanina welatperweran, pêşvebirina xebatêñ çandî û hevgirtina di nav karkeren Kurd de, ji xwe re bingeh digire. Me damezrandina xwe bi civinekê ji pirozkir. Ciwina me bi axafaka li ser damezrandinê destpêkir. Dure hozanek sitranen xwe ên şoşegêr pêşkêşkir. Me civinen şeşidîn têkoşina rizgariya netewi, ji bo civinen me jî çêbû. Komela me, alikariyêñ bo têkoşina

BİN BARINA BERFÊ DE SİNG BER SİNG ŞER: Jİ 30'AN BÊHTIR LEŞKERÊN DİJMÎN HATIN KUŞTIN

Hilpişkîna gewre ku tékoşina me a rizgariya netewi di sala 1987'ê de bi destê xwe ve anî, bi berxwedanê mezin ên nûh gihan bilindahiya xwe. Weke li hemû érdimê Kurdistanê, li Şîrnex xwendî ra û bingehê. Mêtîngerên Türk, daku ev érdim nebe kozeke cengê a pêwist bo tékoşina rizgariya netewi, parêz-kariya gundan, şewitandina gundan, bikaranînê nefkirinê, ango şerê xwe û taybeti bêhtirin li vê érdimê pêşve-

Di şerê li nêziki gundê Serê Dehle (Karaboyun) navça Şîrnex de derketî de, ji hêzên artêşâ mêtînger binbaşiyek, astsubayek û bêhtirî 30 serbazen artêşâ mêtînger, ku di nav wan de endamên kolordiya taybeti û hêzên taybeti ji hebûn, hatin kuştin: hevqasi ji hatin birindar kirin.

Şer qederâ 16 serfan doma û hêzên dijmin seranser perçiqin. Şer di bin barîna serfîli mijî giran a tunde de doma û pêşmergan rawestandin ku dijmin hêzên xwe têkuzbike. Ji ber reşandina peşmergan, herwîha balafirîji nekarîn dakevin erdê. Dijminê ku gelek kes jê hat kuştin, perişan ket û ji qada cengê revi...

Protestoyê li dijî bikaranînê nîjadperest êñ hikumeta Frense didomin

- Roja 19'ê Kanûnê 1987'ê dora 30 dîlxwazên ERNK li Frense bajarê Rems televîzyona "Kanal 3." qasî 3 seitan vegirtin.
- Welatperweren ku livbazi pêkanîn, duxuyankirin ku ji ber koçberkirin 3 welatperweren ber Gabonê ve û ji ber ku hikumeta Frense wek daxwazen faşizma Tirkan xwe dilevêne hîne vî kîyara bîch anîne û protestoya xwe bilindidîn.

Zarok û jîn ji têkîlî livbaziye bibûn. Alikarî û hevkariya hêzên demokrat livbazi bêhtir xurtkîr.

- Ji hêla din, welatperweren li Gabonê û penahen Iranî ji berxedana xwe a birçîmîyinê didomênin.

En hatine koçberkirin, nameyek ji bo Papâ Jan Paul II. ji şiyandîne. Hikumeta Frense protestokirine û alikariya mirovî xwestine, ji Papa xwestine, ku li dijî bin lingan perçiqandina mafêñ mirovahî derkeve.

- Karbdestînia Frense ku ji bo bikaranîna xwe a nîjadperest nikare tu sedem şanîrike, û rind hatîye rabirin, duxuyanîyen mîri nake. Lê disa ji, ji destê duwemin sedemân beyat davêje holê.

birin û bikaranîn Şîrnex xwendî ocaxen komûrê pir de xe- mende, ji hêla mêtîngerat, hî- demika pir gingir tê dîn. Herwusa ji ber danîna vî te- tejik û erdnigari, ji ber sepe- hatina xwendî ra û harê wî. Perîwerîye de ji Şîrnex û hî- şerê me ê rizgariya netewi erdimêko gelek pêwist xwendî taybetiye.

Gundiyan dora Şîrnexê pir man bin hikariya hilgavîtinâ 15'ê Tebaxê. Bi tevayî him û quwwetên xwe, hevkariya tê- koşina rizgariya netewi kirin. Gelek xorten Şîrnex xwendî gihandin refen hêzên berxwedanê çekdarî. Mêtîngerên Türk, bo rawestandin van pêşketinan, bi destê welatfi- roğe caşş Alixan Tatar pa- rezkariya gundan rékxist û xwest vêna pêşbixe. Bi alikariya çetên welfaşros xwestin pikolî li ser gundiyan Şîrnex sazkin û têkiliya gundiyan bi rizgariya netewi re birawes- ténin.

Koma Propaxenda Çekdarî a bi navê 21'ê Adarê ku bin serokatiya rîheval Agit hate damezrandin û rîheval Mus- tafa YONDEM û Mûslüm ÇETİN ji tevli bûn, bi livbaziye tunde de salen 1985 û 1986'an de, welatfiroşî li vê érdimê berûpas da û perçiqand. Tevli Alixan Tatar hemû eahşen sixur xwe avetiñ bextê navêndâ, bajarî û xwestin xwe xelasbikin. Li encamên livbaziye tunde de ku li dijî Alixan Tatar û tîrşokvanen wî hatin bilindikirin, çetevani derben gi- ran girt. Gelek gundiyan Şîrnex xwendî gihandin refen şoresê.

Sala 1987'ê de hilpişkîneca ji ên mezin û érdimê Şîrnex pêkhat. Di mehîn zivistan, bi- har, havin û payizde li livbaziye tunde li ji hêzên artêşâ mêtînger, çetên milis û yekiti- yêñ hêzên taybeti birêketin. Taliyê de dijim lêdanên xed- ar girt. Li hemberê vê ji têko- şina me a rizgariya netewi hilpişkîn û hilgavîtinê mezin şanîkir. Alikarî û piştigirtiya gîrsan zêde bû. Hêjmara têko- şeran 3-4 kat bêhtir bû.

Ji ber pêşketinê li Şîrnex, dijimîne faşist hîn dijwarît bera xwe da vê érdimê. Ji ber ku zivistanekar sar û dijwar hat buhurandin, mêtîngerîn Tirk bawer kirin ku wêbi çekêñ xwe ên nûjîn, bi teknika xwe, bikaribin bigihine encamé. Mêtîngerîn de vê zivistanê de dixwes- tin tiştek bidestê xwe ve bêniñ ger bedela wê çibe bila be. Ji ber vê armancî hêzeka leşkeri a mezin li Şîrnex têkuzbike. Milis û hêzên taybeti bi çekêñ nûjîn hatin kemilan- din.

Lê di demeka gelek kin de eşkere bû, ku ev keftûlaftên dijimîn bêhudave. Bill hemû keftûlaftên dijimîn û hoyen zehmet ên zivistanê, pêşmer- gen ARGK bê betlamî livbaziye tû xwe lezandin û pêşve- birin.

Dümahič rüpelâ 20. de